

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
FOLKMÄNGDEN OCH DESS FÖRÄNDRINGAR

FOLKRÄKNINGEN

DEN 31 DECEMBER 1945

AV

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

IV

TOTALA RÄKNINGEN

BEHANDLAR STATISTIKEN ÖVER LAPPBEFOLKNINGEN

STOCKHOLM 1949
STATISTISKA CENTRALBYRÅN

INLEDNING TILL

Folk- och bostadsräkningarna 1860-1990

Folkräkningar utfördes under perioden 1860-1900 vart tionde år och publicerades i ”Bidrag till Sveriges officiella statistik. A, Befolkningsstatistik (BiSOS A)”. Dessa är digitaliserade och finns på adressen:
<http://www.scb.se/BiSOS>

Därefter har resultaten från räkningarna ingått i serien Sveriges officiella statistik (SOS).

1910 till 1930 genomfördes räkningen vart tionde år och därefter vart femte år med undantag för 1955. Publikationerna har t o m 1960 benämnts Folkräkningen.

De allmänna bostadsräkningarna utfördes 1912-1914, 1920, 1933, 1945 och 1960. År 1945 bar titeln ”Bostäder och hushåll”.

1965 till 1990 ägde Folk- och bostadsräkningen rum vart femte år.

Folkräkningen den 31 december 1945. IV, Totala räkningen behandlar statistiken över lappbefolkningen = Recensement de la population en 1945. IV, Recensement total traitant la statistique sur la population lapone.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2009.
urn:nbn:se:scb-fob-1945_04

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
FOLKMÄNGDEN OCH DESS FÖRÄNDRINGAR

FOLKRÄKNINGEN

DEN 31 DECEMBER 1945

AV

STATISTISKA CENTRALBYRÅN

IV

TOTALA RÄKNINGEN

BEHANDLAR STATISTIKEN ÖVER LAPPBEFOLKNINGEN

STOCKHOLM 1949
STATISTISKA CENTRALBYRÅN

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE
ÉTAT ET MOUVEMENT DE LA POPULATION

R E C E N S E M E N T
DE LA POPULATION EN 1945

PAR

LE BUREAU CENTRAL DE STATISTIQUE

IV

RECENSEMENT TOTAL

TRAITANT LA STATISTIQUE SUR LA POPULATION LAPONE

TILL KONUNGEN.

Statistiska centralbyrån får härmed överlämna fjärde delen av sin redogörelse för 1945 års allmänna folkräkning. Utarbetandet av texten med undantag av inledningskapitlet har omhänderhaftts av t. f. aktuarien Folke Lublin.

Stockholm den 13 augusti 1949.

Underdånigst

ERNST HÖIJER.

IVAR UHNBOM.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

<i>Text.</i>	Sid.
I. Inledning	1*
II. Den lapska språkgruppen	4*
III. Rensköttselberättigade	11*
IV. Hela lappbefolkningen	19*

Tabeller.

Tab. 1. Lappbefolkningen efter hemspråk och rensköttselrätt, kommunvis, den 31 december 1945	2
Tab. 2. Till lappby hörande befolkning efter hemspråk, kön, ålder och civilstånd samt omflyttning, länsvis, den 31 december 1945	4
Tab. 3. Lappbefolkningen inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämta Idre) efter hemspråk i föräldrahem och i familj i kombination, länsvis, den 31 december 1945	8
Tab. 4. Lappbefolkningen efter hemspråk, rensköttselrätt, kön, ålder och civilstånd, länsvis, den 31 december 1945	10
Tab. 5. Lappbefolkningen efter yrke och ålder, länsvis, den 31 december 1945	12
Tab. 6. Lappbefolkningen efter hushållstyp och hushållets storlek, den 31 december 1945	14
Tab. 7. Antal hushållsmedlemmar inom i lappundersökningen ingående familjehushåll, den 31 december 1945	15
Tab. 8. I lappundersökningen ingående samboende makar efter deras kombinerade ålder och giftermålsålder, den 31 december 1945	16
Tab. 9. I lappundersökningen ingående samboende makar med barn inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämta Idre) efter familjetyp, vigselår och antalet barn under olika tidsperioder, den 31 december 1945	17
Tab. 10. Lappbefolkningen efter födelseort och omflyttning, länsvis, den 31 december 1945	18
Tab. 11. Från föräldrahemmet avflyttade barn ävensom döda barn, länsvis, den 31 december 1945	19

<i>Bilagor.</i>	Sid.
Bil. 1. Uppgifter till 1945 års folkräkning angående lappbe- folkningen (Formulär)	20
Bil. 2. Instruktion för lappfogdar och lokalombud vid inven- teringen av lappbefolkningen, den 31 december 1945	22

TABLE DES MATIÈRES.

<i>Texte.</i>	Pages
I. Introduction	1*
II. Groupe linguistique lapon	4*
III. Personnes ayant le droit de soin des rennes	11*
IV. Total de la population lapone	19*
<i>Tableaux.</i>	
Tabl. 1. Population lapone suivant la langue parlée à la mai- son et le droit de soin des rennes, par communes, au 31 déc. 1945	2
Tabl. 2. Population de communauté lapone suivant la langue parlée à la maison, le sexe, l'âge et l'état civil, ainsi que suivant le déplacement, par départements, au 31 déc. 1945	4
Tabl. 3. Population lapone des départements du Norrbotten, Väs- terbotten et Jämtland (y compris Idre) suivant la langue parlée dans la maison paternelle et dans la propre famille en combinaison, par départements, au 31 déc. 1945	8
Tabl. 4. Population lapone suivant la langue parlée à la maison, le droit de soin des rennes, le sexe, l'âge et l'état civil, par départements, au 31 déc. 1945	10
Tabl. 5. Population lapone suivant la profession et l'âge, par départements, au 31 déc. 1945	12
Tabl. 6. Population lapone suivant la catégorie et la grandeur de ménage, au 31 déc. 1945	14
Tabl. 7. Nombre de membres de ménage dans les ménages de fa- mille soumis à des recherches sur les lapons, au 31 déc. 1945	15
Tabl. 8. Epoux cohabitants soumis à des recherches sur les lapons par combinaison de leur âge et par âge au moment du mariage, au 31 déc. 1945	16

Tabl. 9. Epoux cohabitants soumis à des recherches sur les lapons ayant des enfants, dans les départements du Norrbotten, Västerbotten et Jämtland (y compris Idre) par catégorie de famille, année de mariage et nombre d'enfants dans différentes périodes, au 31 déc. 1945	17
Tabl. 10. Population laponne suivant le lieu de naissance et le déplacement, par départements, au 31 déc. 1945	18
Tabl. 11. Enfants ayant déménagé de la maison paternelle, ainsi qu'enfants décédés, par départements, au 31 déc. 1945	19

Appendices.

App. 1. Renseignements sur la population laponne pour le recensement de 1945 (Formulaire)	20
App. 2. Instructions pour les commissaires des lapons et les fonctionnaires locaux du recensement des lapons au 31 déc. 1945	22

Les mots suédois suivants, qui reviennent dans les tableaux, sont à traduire:

Adoptivbarn	Enfants d'adoption	Dödsfallet	Décès
Allmän förvaltnings-tjänst och fria yrken	Services publics e professions libérales	Dödsålder	Age de décès
Andra hushåll	Autres ménages	Egentliga jordbruk	Exploitations agricoles proprement dites
Annat län	Autre département	Egentliga yrkesutövare	Personnes actives proprement dites
Antal	Nombre	Ej uppgiven	Non déclaré
Arbetspersonal	Ouvriers	Ensamstående	Personnes vivant seul
Avflyttade	Personnes ayant déménagé	Ettbarnsfamiljer	Familles ayant un enfant
Barn	Enfants	Familj	Famille
Barnantal	Nombre d'enfants	Familjeföreståndare	Chef de famille
Barnbarn	Petits-enfants	Familjehushåll	Ménages de famille
Befolkning	Population	Familjemedlemmar	Membres de famille
Bestående äktenskap	Mariages existant au moment du recensement	Familjeställning	Position dans la famille
Bibehållit renskötselrätt	Droit de woin des rennes maintenu	Familjetyp	Catégorie de famille
Boningslän	Département de résidence	Fembarnsfamiljer	Familles ayant cinq enfants
Boningsort	Lieu de résidence	Femårsperioden	Période de cinq ans
Båda makarna	Les deux époux	Finnska	Le finnois
Civilstånd	État civil	Finnskt språk	Langue finnoise
Därav	Dont	Flske	Pêche
Döda	Décédés (-ées)	Fjällappar	Lapons des montagnes
		Fjällapphyar	Communautés des lapons des montagnes
		Flyttningsålder	Age de déménagement

Flyttningsår	Année de déménagement	Koncessionsområdena Kvinnliga	Terrains concédés Féminins
Fosterbarn	Pupilles	Kvinnor (p. ab. Kv.)	Femmes
Fyrbarnsfamiljer ...	Familles ayant quatre enfants	Kyrkobokföringsdistrikt (p. ab. Kbfd.)	Districte d'enregistrement paroissial
Födda	Nés (-ées)	Känt barnantal	Nombre d'enfants connu
Födelseort	Lieu de naissance	Kön	Sexe
Fördelning	Répartition	Lappbefolkning	Population lapone
Före	Avant	Lappbyar	Communautés lapones
Företagare	Employeurs et personnes travaillant isolément pour leur propre compte	Lappmarker	Districtes lapons
Förlorat renkötselrätt	Droit de soin des rennes perdu	Lappundersökningen	Recherches sur les lapons
Församling (p. ab. förs.)	Paroisse	Lapska	Le lapon
Förut gifta	Ci. devant mariés	Lapska språkgruppen	Groupe linguistique lapon
Förvaltningspersonal	Employés	Lapskt språk	Langue lapone
Förvärvsarbetande befolkning	Population active	Län	Départements
Föräldrahem	Maison paternelle	Länder	Pays
Föräldrar	Parents	Länsviis	Par départements
Gifta	Mariés (ées)	M. m.	Etc.
Giftermål	Mariage	Makar	Époux
Giftermålsålder	Age au moment du mariage	Makarna jämgamla .	Époux de même âge
Handel	Commerce	Makarnas ålder	Age des époux
Hela befolkningen ..	Population totale	Manliga ..	Masculins
Hela riket	Royaume entier	Mannen	Époux
Hembiträden	Domestiques	Med barn jämställda	Personnes mises au rang des propres enfants
Hemnavarande	Personnes vivant dans leur famille	Medeltal barn per äktenskap	Moyenne d'enfants par mariage
Hemspråk	Langue parlée à la maison	Medhjälpare familjemedlemmar	Membres auxiliaires de famille
Hushåll	Ménages	Medianålder	Age médian
Hushållerskor	Ménagères	Mellan	Entre
Hushållsföreståndare	Chef de ménage	Mer än	Plus que
Hushållsmedlemmar ..	Membres de ménage	Minst	Au moins
Hushållstyp	Catégorie de ménage	Municipalsamhälle (p. ab. m:c)	Agglomération dite "municipalsamhälle"
Husligt arbete	Travaux domestiques	Månader ..	Mois
Husvärdar	Maîtresses de maison non exerçant une activité rémunérée	Män (p. ab. M.)	Hommes
Hustrun ..	Épouse	Nedanstående	Suivant
I procent	En pourcent	Niobarnsfamiljer ..	Familles ayant neuf enfants
Inbördes språk	Langue mutuelle	Norska	Le norvégien
Industri och hantverk	Industrie et professions manuelles	Ogifta	Célibataires
Inflyttade	Personnes ayant emménagé	Olika	Différents
Inflyttningssort	Lieu d'emménagement	Omflyttning	Déplacement
Inräknat	Y compris	Ospecificerad verksamhet	Activité non spécifiée
Jordbruk med binäringer	Agriculture et professions similaires	Personer	Personnes
Jordbruk och boskapskötsel	Agriculture et élevage du bétail	Personhushåll	Ménages des personnes
Kombination	Combinaison	Procentuell fördelning	Répartition en pourcent
Kommundelar	Parties de commune		
Kommuner	Communes		
Kommunvis	Par communes		

VIII

Relativ fördelning	Répartition relative	Svenskt språk	Langue suédoise
Renslöstande	Personnes s'occupant de soin des rennes	Svårföräldrar	Beaux-parents
Renskötsel	Elevage des rennes	Tidsperiod	Période
Renskötselberättiga- de	Personnes ayant le droit de soin des rennes	Tillhörande	Appartenant à
Samfärdsel	Communications	Tiobarnsfamiljer	Familles ayant dix enfants
Samma län	Même département	Trebarnsfamiljer	Familles ayant trois enfants
Samtliga	Total	Tvåbarnsfamiljer	Familles ayant deux enfants
Sexbarnsfamiljer	Familles ayant six en- fants	Under	Au-dessous
Sjubbarnsfamiljer	Familles ayant sept enfants	Utan	Sans
Självständiga yrkes- lösa	Personnes indépendan- tes sans profession	Utflyttade	Personnes ayant déménagé
Skogsbruk	Economie forestière	Utflyttningsort	Lieu de déménagement
Skogslappar	Lapons des bois	Utlandet	Étranger
Skogslappbyar	Communautés des la- pons des bois	Vigda	Mariés (-ées)
Språk	Langue	Vigsel	Mariage
Språk i familj	Langue parlée en famille	Vigselår	Année de mariage
Språk i föräldrahem	Langue parlée dans la maison paternelle	Vuxna personer	Personnes adultes
Språkkombinationer	Combinaisons de langues	Yrke	Profession
Socialklass	Situation profession- nelle	Yrkeslösa	Personnes sans pro- fession
Storlek	Grandeur	Ålder	Age
Styvbarn	Enfants d'un autre lit	Åldersklasser	Groupes d'âge
Summa	Total	År	An(s)
Svenska	Le suédois	Åttabarnsfamiljer	Familles ayant huit enfants
		Äktenskap	Mariages
		Äldre än	Plus âgé que
		Över	Au-dessus
		Övriga	Autres

Recensement de la population en 1945; quatrième partie.

Introduction. Le fascicule présent, faisant partie du recensement total, se rapporte à la population lapone. Vu la fusion des races etc. il serait pourtant bien difficile de donner un rapport sur cette population qui aurait la tribu comme principe dominant de délimitation. Au lieu de cela on a délimité deux groupes de population sans prendre égard à leur race, d'une part les personnes qui parlent le lapon dans leur propre maison ou l'avaient parlé dans celle de leurs parents, et d'autre part celles qui, conformément à la loi suédoise (§ 1 de la loi sur la pature des rennes), ont le droit de soin des rennes. Ces deux groupes de population, nommés ici "le groupe linguistique lapon", respectivement "personnes ayant le droit de soin des rennes", sont traités dans cet exposé dans deux chapitres différents. Dans un chapitre final les personnes appartenant à un de ces deux groupes ou à tous les deux, furent réunies en un groupe commun nommé "la population laponne", sans être toutefois considérées comme un groupe de population délimité en raison de différence de race.

Dans les recensements antérieurs (y compris celui de 1920), on avait délimité la population laponne d'après des méthodes conventionnelles; la manière de vivre (comme nomades ou non), et en certaine mesure la langue avaient été les raisons décisives.

En 1930 on introduisit d'autres principes de délimitation, d'après lesquels le nombre rapporté des lapons était cependant inférieur de beaucoup à celui obtenu par la méthode précédente. Il n'est donc pas possible de rapprocher les données de cette année avec les données antérieures, ni avec celles de 1945, présentées ci-après.

Le groupe linguistique lapon comprenait, à la fin de 1945, 5 278 personnes en total, la plupart desquelles, c.-à-d. 4 125, parlaient le lapon et dans la maison paternelle et dans leur propre maison, tandis que 1 138 ne se servaient de la langue laponne que dans la maison des parents, et 15 seulement dans leur propre maison. Le nombre total des personnes parlant le lapon dans leur propre maison était donc 4 140, et celui des personnes parlant cette langue dans la maison paternelle 5 263, ce qui dénote une certaine régression de la langue laponne.

Parmi les personnes appartenant au groupe linguistique lapon 3 880 étaient du département du Norrbotten, 670 du département du Västerbotten, 667 de celui du Jämtland ainsi que de la commune voisine d'Idre, située dans la partie septentrionale du département du Kopparberg et 61 habitaient dans d'autres départements. Au groupe linguistique lapon appartenaient 1.7 % du total de la population du département du Norrbotten, tandis que pour les départements du Västerbotten et du Jämtland les chiffres respectifs ne sont que de 0.3 et de 0.5 %.

Environ quatre cinquièmes des personnes appartenant au groupe linguistique lapon étaient des lapons des montagnes et un cinquième des lapons des bois.

Si l'on compare la répartition par sexe et par état civil du groupe linguistique lapon avec celle du total de la population, le groupe susmentionné démontre un nombre proportionnellement plus grand d'hommes et concernant les deux sexes un nombre relativement un peu plus restreint de personnes mariées. En ce qui concerne la répartition par âge, le groupe se distingue en premier lieu par un contingent relativement plus grand de personnes âgées et par un nombre plus petit de personnes d'âge moyen; les contingents de personnes jeunes sont, par contre, à peu près les mêmes dans les deux groupes. Pas moins de 95 % des personnes appartenant au groupe linguistique lapon étaient nées dans leur département de résidence; 153 personnes étaient nées à l'étranger, dont 142 en Norvège.

Le nombre des personnes ayant le droit de soin des rennes s'élevait à 9 886, dont 2 962, c.-à-d. environ 30%, s'occupaient du soin des rennes. Parmi les personnes ayant le droit de soin des rennes, le nombre des lapons des montagnes monte à 6 131, et celui des lapons des bois à 3 755; 37 respectivement 19 % de ces deux groupes s'occupaient du soin des rennes.

Plus de deux tiers du total des personnes ayant le droit de soin des rennes, notamment 6 874, étaient domiciliées dans le département du Norrbotten, 1 926 dans celui du Västerbotten, 892 dans le département du Jämtland et à Idre et 194 dans d'autres départements.

Pour exercer l'élevage des rennes les lapons sont groupés en communautés laponnes. Il y en a 52, et le nombre des personnes enregistrées dans ces communautés et qui ont toutes le droit de soin des rennes monte à 4 024; presque trois quarts de ces personnes s'occupent du soin des rennes et plus de 80 % appartiennent au groupe linguistique lapon.

Une comparaison de la répartition par sexe et par âge des personnes ayant le droit

de soin des rennes avec celle du total de la population, démontre, entre autre, un excédent d'hommes, et un nombre relativement grand d'enfants au-dessous de 15 ans ainsi qu'un nombre relativement petit de personnes âgées de 30-50 ans.

« Parmi les ménages existant au moment du recensement dont l'un des époux ou tous les deux avaient eu le droit de soin des rennes au moment du mariage, presque la moitié étaient des cas où seulement un des époux avait eu ce droit, et il est un peu plus commun que l'épouse seulement ait eu ce droit. Des "mariages mixtes" sont beaucoup plus fréquents parmi les lapons des bois que parmi ceux des montagnes.

Le total de la population lapone montait au moment du recensement à 10 193 personnes, dont 4 971 appartenaient et au groupe linguistique lapon et au nombre des personnes ayant le droit de soin de rennes, pendant que 4 915 entraient uniquement dans le nombre des personnes ayant le droit de soin des rennes, et 307 uniquement au groupe linguistique lapon. Le nombre des personnes ayant le droit de soin des rennes s'élève à 97 % du total de la population lapone; or, tout ce qui se réfère à eux, est en somme, valable pour toute la population lapone.

Le lapon est parlé en famille par 41.4 % du total de la population lapone, le suédois par 41.2 % et le finnois par 17.4 %. Le lapon et le suédois sont donc pareillement communs comme langue de famille. Dans la maison paternelle par contre plus de la moitié, ou 52.1 %, de la population lapone parlaient le lapon, pendant que 30.9 % parlaient le suédois, 16.9 % le finnois et 0.1 % le norvégien. Concernant les ménages où les époux avaient parlé de différentes langues dans leur maison paternelle, il est à noter que quand un des époux avait parlé le lapon et l'autre le suédois, c'est pratiquement toujours le suédois qui devient la langue parlée dans la famille. Dans les ménages où les époux parlent le lapon et le finnois, on parle le finnois dans presque trois quarts des cas, et le lapon dans quelques-uns, mais dans plus de 20 % on parle le suédois, bien qu'aucun des époux n'eût parlé cette langue dans la maison paternelle. Dans les ménages où les époux parlent le suédois et le finnois, finalement, le suédois est en règle la langue parlée en famille.

En ce qui concerne la répartition du total de la population lapone d'après les branches d'activité économique, il est à noter que parmi les lapons des montagnes 38.5 % s'occupent de l'élevage des rennes, 29.6 % de l'agriculture proprement dite, 8.8 % de la pêche, 6.0 % de l'économie forestière, 5.1 % de l'industrie et des professions manuelles et 12.0 % des autres branches d'activité économique. La répartition des lapons des bois donne, au contraire, un aspect tout différent. L'élevage des rennes ne fait que 11.7 % et la pêche n'a guère lieu. Pas moins de 43.1 % des lapons des bois s'occupent, par contre, de l'agriculture proprement dite et 29.5 % de l'économie forestière, ainsi que 6.0 % de l'industrie et des professions manuelles et 9.7 % des autres branches d'activité économique.

Quoique ce ne soit qu'une partie peu considérable de la population lapone qui s'occupe à présent du soin des rennes, cette branche d'activité économique est toujours d'un intérêt spécial pour l'analyse de la répartition professionnelle de la population lapone, provenant du fait que le soin des rennes a antérieurement été la branche principale de l'industrie des lapons et leur est toujours réservée. Le nombre total des personnes s'occupant de l'élevage des rennes et celui des membres de leur famille monte à 2 642, dont 622 propriétaires de rennes, 273 membres auxiliaires de famille,

201 personnes engagées pour s'occuper du soin des rennes, 414 maîtresses de maison, 833 enfants au-dessous de 15 ans et 299 autres membres de famille.

Pas moins de 94.2 % de la population lapone sont nés dans leur département de résidence, tandis que 3.8 % seulement sont nés dans un autre département et 2 % à l'étranger. Sous ce rapport la population lapone se distingue considérablement du total de la population, dont seulement 73.2 % sont nés dans le département de résidence, tandis que 25.0 % sont nés dans un autre département et 1.8 % à l'étranger.

Le nombre des ménages dont le chef appartient à la population lapone s'élève à 1 963, dont 1 837 sont des ménages de famille. Comme tels furent recensés et les ménages composés d'époux cohabitants avec ou sans enfants, et les autres ménages dans lesquels rentrent les enfants du chef de famille. Il y a en outre 292 ménages de famille avec époux cohabitants, dont les épouses, mais non les époux, appartiennent à la population lapone. Aux catégories susmentionnées des ménages appartiennent 9 124 des 10 193 personnes recensées comme population lapone. Le restant se compose d'une part de 666 personnes faisant partie d'autres ménages et d'autre part, de 403 personnes vivant seul. Les ménages de la population lapone sont en moyenne beaucoup plus grands que ceux de la population de royaume entier. Ainsi, presque la moitié des ménages de famille de la population lapone se composent d'au moins 5 personnes, pendant que moins d'un cinquième des ménages de famille de la population de royaume entier ont la même grandeur.

Environ 15 % des mariages de la population lapone étaient sans enfants. Un grand nombre de ces mariages furent cependant contractés dans les dernières années. Un peu plus de 10 % des mariages datant de 1920 et des années antérieures qui en matière de fécondité peuvent être considérés comme terminés, sont sans enfants. Chaque catégorie de familles avec 1, 2 ou 3 enfants fait environ 15 %, pendant que les familles avec 4 enfants font environ 10 %. Pas moins de 8 enfants sont rapportés dans 10 % des mariages. Des enfants absents et décédés sont compris dans tous les cas. Au moment du recensement de la population, 7.5 % du total des enfants nés dans les mariages existant étaient décédés, et 12.5 % du nombre des enfants vivants avaient quitté la maison paternelle. Pas moins de 40 % des enfants nommés ci-dessus avaient quitté la maison de leurs parents à l'âge de 20-50 ans. Plus que la moitié des enfants décédés étaient morts dans les deux premières années de leur vie.

I. INLEDNING.

Av redogörelsen för 1945 års folkräkning ha hittills offentliggjorts sju berättelser, av vilka en hänför sig till totala räkningen och de återstående till de partiella undersökningarna. Föreliggande del ingår i den redovisningsserie, som behandlar resultat från den totala räkningen. Undersökningen rör två huvudsakligen i de nordligaste delarna av vårt land bosatta befolkningsgrupper, nämligen personer, som vid folkräkningstidpunkten uppfyllde ettdera eller båda-dera av följande villkor: 1) använde lappska språket som hemspråk i familj eller föräldrahem och 2) voro renskötselberättigade enligt 1 § i 1928 års renbeteslag.

Med hänsyn till metod och uppläggning skiljer sig denna undersökning från de tidigare räkningar av lappbefolkningen, som pläгат ske i samband med folkräkningarna. Vid de äldre räkningarna grundade sig uppgifterna i huvudsak på anteckningarna om främmande stam i kol. 2 i församlingsboken, och avgränsningen kom på så sätt att i mängt och mycket hänföra sig till ett konventionellt begrepp. Jämte levnadssättet (nomad eller ej) torde härstamningen och, fastän i jämförelsevis ringa grad, språket varit vägledande för pastorsämbetena vid deras avgränsning av lappbefolkningen.

Vid 1930 års folkräkning eller den folkräkning, som senast upptog en undersökning angående lappbefolkningen på sitt program, skedde en omläggning av redovisningssättet, men metoden anknöt sig alltjämt till en räkning av lappbefolkningen såsom stam betraktad. Grundläggande för det då tillämpade stambegreppet var i huvudsak vederbörande persons bokförings- och födelseort. En första avgränsning ägde rum på så sätt, att till lappbefolkningen hänfördes under beteckningen hellappar personer, som voro bokförda eller födda i lappby. Till denna kategori räknades också personer, vilkas båda föräldrar voro födda i lappby. En räkning ägde också rum beträffande de fall, då endast endera av föräldrarna var född i lappby. I den mån detta gällde fadern, fördes vederbörande person under beteckningen halvapp till lappbefolkningen. Redovisning skedde likväl också av de fall, där endast modern var född i lappby, varigenom lappstammens storlek på grundval av en likvärdig fördelning efter faderns och moderns härkomst kunde meddelas. Till följd av ofullständiga födelseortsuppgifter och andra skäl kunde, såsom framgår av redogörelsen för 1930 års folkräkning (del V), den här beskrivna fördelningen icke genomföras i full utsträckning utan till viss del måste, särskilt beträffande Västerbottens lappmarker, annan avgränsningsmetod användas.

Skild från denna undersökning ägde vid nyssnämnda folkräkning även en språkundersökning rum berörande befolkningen i de nordligaste länen, varvid bl. a. det lapska språkets utbredning behandlades. Språkuppgifterna hänförde sig i detta sammanhang i huvudsak till de båda begreppen huvudspråk och bispråk och äro, såsom framgår av uppgifter i det följande, både på grund härav och av andra skäl icke jämförbara med motsvarande uppgifter från 1945 års folkräkning.

Av de överläggningar, centralbyrån vid förberedandet av 1945 års lappundersökning hade med för ändamålet särskilt tillkallade sakkunniga, framgick, att med hänsyn till rasblandning och andra omständigheter stora svårigheter skulle möta att få till stånd en redovisning av lappbefolkningen med ett stambegrepp såsom ledande avgränsningsprincip och att, om en sådan eljest kunde genomföras, denna icke vore anpassad efter arbetsuppgifterna vid en folkräkning. Man finge i stället inrikta sig på att söka helt oberoende av raskaraktären avgränsa två i detta sammanhang observerade befolkningsgrupper, nämligen å ena sidan personer, för vilka lapska språket alltjämt eller i föräldrahemmet utgjorde hemspråket, och å andra sidan personer, vilka enligt bestämmelserna i 1 § av 1928 års renbeteslag voro rensköttselberättigade. Den sistnämnda räkningen skulle bl. a. också tillgodose vissa administrativa syften genom de förteckningar, som härigenom bleve upprättade över rensköttselberättigade personer.

Från sådana utgångspunkter blev en omläggning av den vid 1930 års folkräkning tillämpade avgränsningsprincipen erforderlig, eftersom för denna stambegreppet i huvudsak var utslagsgivande. Sätillvida föreligger till någon del överensstämmelse, att i den regionala redovisningen vid 1945 års undersökning även ingå uppgifter om antalet personer bokförda i lappby. I övriga fall medföra, såsom lätt inses, de nya principerna, att de vid sistnämnda undersökning erhållna resultaten icke äro jämförbara med uppgifterna från tidigare räkningar, såväl 1930 års undersökning som äldre räkningar. I avseende på begreppsbestämningarna föreligger däremot i fråga om den del av undersökningen, som rör rensköttselberättigade personer, i allt väsentligt överensstämmelse med den undersökning, som avseende utgången av år 1940 finnes meddelad i "Betänkande angående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m. m." (S.Ö.U. 1942:41). Den här företagna inventeringen visar visserligen ett väsentligt högre antal rensköttselberättigade personer, men detta torde säkerligen bero på att inventeringen denna gång kunnat göras mera ingående.

Språkbegreppet, sådant det fattats vid föreliggande undersökning, utgår från det språk, som familjemedlemmarna sinsemellan tala i hemmet (hemspråket). Ensamtående eller hushållsmedlem, som icke tillhörde den egentliga familjekretsen, skulle uppge det mest använda tal-språket. Frågeställningen begränsade sig likväl icke till förhållandena i detta avseende vid blott en tidpunkt, utan det tillkom ytterligare en fråga, nämligen angående det språk, som talades mest i

föräldrahemmet. För hemmavarande barn behövde uppgifter icke lämnas eftersom hemspråket för deras vidkommande framgick av uppgifterna för föräldrarna. I anslutning till ovanstående inrymde frågeformuläret två uppgifter att besvara beträffande språket, nämligen dels hemspråket i familjen, dels hemspråket i vederbörande hushållsmedlems föräldrahem.

Såsom *renskötselberättigad* räknades den, som enligt bestämmelserna i 1928 års renbeteslag vid folkräkningstidpunkten ägde rätt till renskötsel. Med lapp avses i denna lag envar som äger rätt till renskötsel, och denna rätt tillkommer enligt huvudregeln i 1 § envar person av lapsk härkomst, så framt hans fader eller moder eller någon av dessas föräldrar såsom stadigvarande yrke drivit renskötsel eller biträtt däri eller ock länsstyrelsen medgivit honom rätt därtill. Rätt till renskötsel tillkommer även kvinna, som är eller varit gift med man med dylik rätt. Ingår kvinna, som har rätt till renskötsel, äktenskap med man, som saknar dylik rätt, går hon som regel rätten förlustig.

Uppgiftsinsamlingen till en undersökning av denna art kunde icke ske på indirekt väg, utan krävde för sitt genomförande anlitaandet av lokala ombud, förtrogna med de frågor, som skulle göras till föremål för undersökning. För att erhålla ett säkrare bedömande av planens *praktiska genomförande verkställdes en provundersökning*, varvid Arvidsjaurs kommun utvaldes såsom undersökningsområde. Utfallet av denna undersökning visade, att den planerade formen för uppgiftsinsamlingen var ändamålsenlig. På grundval av erfarenheterna från provundersökningen förbereddes därefter de organisatoriska åtgärder, som voro erforderliga för planens genomförande.

Undersökningsområdets geografiska omfång begränsades i huvudsak av Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, till vilket sistnämnda län även fördes de till Idre lappby i Kopparbergs län hörande lappar. Beträffande inom andra län bosatta personer, som räkna tillhörighet till de i det föregående angivna befolkningsgrupperna, har någon fullständig inventering icke kunnat göras, ehuru väl åtskilliga uppgifter i detta avseende kunnat införskaffas.

För det egentliga insamlingsarbetet svarade ett tjugotal med lappväsendet förtrogna distriktsombud, vilka utsågos efter förslag av de särskilt tillkallade sakkunniga. Vid insamlingen medverkade vidare prästerskapet i de berörda områdena. Det avslutande lokala inventerings- och granskningsarbetet utfördes av lappfogdarna. I sin helhet var uppgiftsanskaffningen slutförd omkring mitten av år 1948.

Uppgifterna inhämtades å ett formulär, vars uppställning framgår av bilaga 1. Å formuläret skulle vederbörande personer upptagas hushållsvis och skillnad göras mellan olika hushållstyper. Förutom de lokala bestämningarna, i främsta rummet församling och lappby, samt **frågorna om renskötselrätt** och språk inhämtades, såsom framgår av formu-

läret, även en del andra uppgifter bl.a. om flyttningarna. Vissa uppgifter såsom om yrke m.m. erhöles ur materialet till den allmänna folkräkningen.

För att underlätta inventerings- och granskningsarbetet för uppgiftsinsamlarna tillställdes dessa förteckningar över de personer, som i de till statistiska centralbyrån insända församlingsboksutdragen av pastorsämbetena betecknats såsom hel- eller halvappar. Förteckningarna upprättades på så sätt, att utdragens uppgifter om namn, bostadsort och födelsedata m.m. överfördes till formulären, varvid i enlighet med formulärets uppställning hushållet fick bilda enhet. Dessa till vissa delar ifyllda formulär jämte ett antal ej ifyllda sådana, avsedda för den fortsatta inventeringen, översändes därefter till uppgiftsinsamlarna. Avsikten med de nämnda förteckningarna (s.k. A-formulär) var, att de skulle tjäna till *vägledning* vid uppgiftsanskaffningen. Första granskningsåtgärden bestod i att efterse, i vad mån de å dessa A-formulär upptagna personerna uppfyllde de i det föregående omnämnda villkoren beträffande språk och renskötselrätt samt att i anslutning härtill verkställa erforderlig gallring.

Till tjänst för ombuden i denna fråga och övriga frågor, som rörde ifyllandet av formulären, utarbetades en särskild handledning och denna finnes i allt väsentligt återgiven i bilaga 2. För att tillgodose behovet av muntliga informationer anordnades på skilda platser inom undersökningsområdet ett antal instruktionsmöten, där frågorna i samband med materialinsamlingen i detalj genomgingos.

Såsom ett första kapitel i efterföljande framställning behandlas den lapska språkgruppen och dess sammansättning. Därefter vidtager en motsvarande redovisning av de renskötselberättigade. I ett avslutande kapitel ha de personer, som uppfylla ettdera eller bådadera villkoren att tillhöra språkgruppen eller att vara renskötselberättigade, sammanförts till en grupp, vars sammansättning belyses från olika synpunkter. För korthets skull har denna grupp benämnts lappbefolkningen (= personer som å formulären åsatts lappbeteckning), vilket emellertid, såsom tydligt framgår av det tidigare anförda, icke innebär, att därmed avses en med hänsyn till raskarakteren avgränsad del av befolkningen.

II. DEN LAPSKA SPRÅKGRUPPEN.

I föregående kapitel har omtalats, att uppgifter infordrats dels rörande hemspråket i familjen, dels rörande hemspråket i föräldrahemmet. Med den lapska språkgruppen avses här alla personer, som haft lapskt hemspråk antingen i familjen eller i föräldrahemmet eller i bådadera. För ensamstående och hushållsmedlem, som ej tillhör den egentliga familjekretsen, har, i enlighet med vad som tidigare nämnts,

såsom hemspråk i familjen räknats det mest använda talspråket.

Det bör framhållas, att alla uppgifter rörande den lapska språkgruppen utgöra minimiuppgifter, emedan enstaka personer, särskilt sådana som endast i föräldrahemmet haft lapskt språk, kunna tänkas icke ha blivit medtagna vid undersökningen. I varje fall torde uppgifterna i fråga om andra län än de tre nordligaste icke vara helt fullständiga.

Den lapska språkgruppen beräknas vid 1945 års utgång sammanlagt omfatta 5 278 personer. De flesta av dessa, eller 4 125, hade lapskt hemspråk såväl i föräldrahemmet som i familjen, medan för 1 138 personer lapska språket utgjorde hemspråk endast i föräldrahemmet och för 15 personer endast i familjen. Det totala antalet personer, som hade lapskt hemspråk i familjen, utgjorde således 4 140, och antalet personer med lapskt språk i föräldrahemmet 5 263, vilket tyder på en viss tillbakagång för språket.

Någon direkt retrospektiv jämförelse kan emellertid icke göras, emedan 1945 års folkräkning upplagts efter helt nya linjer. Vid 1930 års folkräkning infordrades visserligen uppgifter rörande samtalspråk inom familjen, men detta material visade sig vara behäftat med så stora brister, att någon bearbetning av detsamma ej ansågs böra ske. Det kan emellertid omtalas, att vid 1930 års redovisning 3 976 personer uppgavos ha lapska som "huvudspråk", vartill kommo 513 personer, för vilka både lapska och annat språk (svenska eller finska) kunde räknas såsom huvudspråk. Det kan även nämnas, att 6 486 personer uppgavos ha lapska språket antingen som huvudspråk eller bispråk.

Av de till den lapska språkgruppen hörande personerna tillhörde 3 880 Norrbottens län, 670 Västerbottens län, 667 Jämtlands län och 61 övriga län. Till Jämtlands län ha här, liksom överallt i denna berättelse, räknats de 15 till Idre lappby i nordligaste delen av Kopparbergs län hörande lapparna, vilka i likhet med lapparna i södra delen av Jämtlands län tidigare varit kyrkobokförda i den numera upplösta Tännäs lappförsamling. Av hela befolkningen i Norrbottens län tillhörde 1.7 % den lapska språkgruppen, medan motsvarande tal för Västerbottens och Jämtlands län endast var 0.3 % resp. 0.5 %. Om endast de personer, vilka hade lapskt hemspråk i familjen medräknas, blir antalet lapskspråkiga personer 3 212 i Norrbottens, 366 i Västerbottens län, 562 i Jämtlands län och inga i övriga län; den procentuella andelen lapskspråkiga personer i de tre nämnda länen blir då resp. 1.4 %, 0.2 % och 0.4 %. Särskilt fåtaliga i förhållande till hela befolkningen äro de lapskspråkiga således i Västerbottens län, och deras antal synes minska i snabbare takt än i de båda andra länen. Antalet personer med lapskt språk i familjen utgjorde nämligen i Västerbottens län endast 54.7 % av antalet personer med lapskt språk i föräldrahemmet, medan motsvarande tal för Norrbottens län var 83.0 % och för Jämtlands län 84.5 %.

Av tab. 1 framgår den lapska språkgruppens *regionala* fördelning. Det är särskilt de sex i Norrbottens läns lappmarker belägna kommunerna, d. v. s. Arvidsjaur, Arjeplog, Jokkmokk, Gällivare, Jukkasjärvi och Karesuando, som uppvisa ett högt antal till lapska språkgruppen hörande personer. Sammanlagt uppgår antalet till nämnda språkgrupp hörande personer inom dessa kommuner till 3 787, vilket innebär, att icke mindre än 72 % av lapska språkgruppen inom hela riket hänföra sig till dessa kommuner. Av Västerbottenskommunerna är det huvudsakligen Vilhelmina, Sorsele och Tärna, som uppvisa ett jämförelsevis stort antal till lapska språkgruppen hörande personer, medan i Jämtlands län Tännäs, Offerdal och Frostviken i nämnda avseende visa de högsta talen.

I tab. A lämnas vissa uppgifter om den lapska språkgruppen. För de sex nyssnämnda socknarna inom Norrbottens läns lappmarker lämnas där uppgifter för olika delar av desamma (municipalsamhällen, kyrkobokföringsdistrikt etc.). Relativt störst i förhållande till hela befolkningen visar sig den lapska språkgruppen vara i Karesuando, där den uppgår till nästan en tredjedel av hela befolkningen. Därefter följa Kvitkjokks och Vitträskes kbfd. samt Jukkasjärvi förs. utom Kiruna m. e. Av den sista kolumnen i tab. A framgår, att inom Norrbottens läns lappmarker lapska språket synes uppvisa en betydligt svagare tillbakagång i de nordligare kommunerna än i de sydligare. I den nordligaste av de ifrågakommande kommunerna, Karesuando, utgjorde nämligen antalet personer med lapskt språk i familj 97.6 % av antalet personer med lapskt språk i föräldrahem. Motsvarande procenttal avtager desto sydligare kommunerna äro belägna, och utgör i den sydligaste av Norrbottens läns lappmarkskommuner, Arvidsjaur, endast 50.3 %. I den utanför lappmarkerna belägna delen av länet är detta procenttal ännu lägre eller endast 41.3 %.

Den lapska språkgruppen tillhör till allra största delen den egentliga landsbygden. Endast 36 personer inom gruppen äro bosatta i städer och 71 i köpingar och municipalsamhällen. Huvudsakligen rör det sig här om personer med lapskt språk i föräldrahem, men ej i familj.

Av tab. 1 framgår, att 3 243 av de 5 278 till den lapska språkgruppen räknade personerna tillhörde *lappby*. Beträffande begreppet *lappby* samt rörande olika slag av *lappbyar* ävensom för de olika *lappbyarnas* totala folkmängd skall närmare redogöras i kapitlet om renskötselberättigade. Här skall endast den lapska språkgruppens fördelning på *lappbyar* beröras. Denna framgår av tab. 2. Då *lappbyarna* till antalet äro icke färre än 52, blir antalet till den lapska språkgruppen hörande personer inom varje *lappby* i allmänhet absolut taget ganska litet. Endast i tre *lappbyar* uppgår således nämnda språkgrupp till minst 200 personer, och i sammanlagt tolv *lappbyar*, vilka samtliga tillhöra Norrbottens läns fjäll*lappbyar*, uppgår gruppen till minst 100 personer.

Av de till den lapska språkgruppen hörande 5 278 personerna voro

Tab. A. Lapska språkgruppen, länsvis (inom Norrbottens läns lappmarker med fördelning på kommuner och kommundelar), den 31 december 1945.

K o m m u n e r m. m.	Hela befolkningen	Lapska språkgruppen	Därav		Lapska språkgruppen i % av hela befolkningen	Lapskt språk i familj	Lapskt språk i föräldrahem	Lapskt språk i familj i % av lapskt språk i föräldrahem		
			fjäll-lappar	skogs-lappar				Fjäll-lappar	Skogs-lappar	Sumtliga
Norrbottens län										
<i>Arvidsjaur</i>										
Arvidsjaur kyrkostads m:e ...	1 699	17		17	.	1	17	-	.	.
Arvidsjaur kbfd. i övrigt	6 871	440	5	435	6.4	229	440	.	52.0	52.0
Glommersträsk kbfd.	2 129	38	1	37	1.8	19	38	.	.	.
Summa	10 699	495	6	489	4.6	249	495	.	50.1	50.3
<i>Arjeplog</i>										
Arjeplogs kbfd.	4 195	541	399	142	12.9	436	540	84.7	69.7	80.7
Södra Bergnäs kbfd.	733	13	-	13	.	8	13	-	.	.
Summa	4 928	554	399	155	11.2	444	553	84.7	69.0	80.3
<i>Jokkmokk</i>										
Jokkmokks kbfd.	6 062	541	444	97	8.9	457	540	93.2	45.4	84.6
Kvikkjokks kbfd.	268	58	58	-	21.6	47	58	81.0	-	81.0
Porjus kbfd.	1 307	118	112	6	9.0	114	118	97.3	.	96.6
Puottaure kbfd.	1 370	31	2	29	2.3	6	31	.	.	.
Summa	9 007	748	616	132	8.3	624	747	92.5	41.7	83.5
<i>Gällivare</i>										
Gällivare kyrkostads m:e	3 222	17	17	-	.	10	17	.	-	.
Gällivare kbfd. i övrigt	5 912	590	562	28	10.0	544	589	94.8	.	92.4
Malmbergets m:e	4 007	2	1	1	.	-	2	.	.	.
Malmbergets kbfd. i övrigt ...	2 921	1	1	-	.	1	1	.	-	.
Niilivaara kbfd.	1 622	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hakkas kbfd.	3 272	8	1	7	.	3	8	.	.	.
Vitträsk kbfd.	723	134	1	133	18.5	108	126	.	86.4	85.7
Summa	21 679	752	583	169	3.5	666	743	93.3	76.4	89.6
<i>Jukkasjärvi</i>										
Kiruna m:e	10 684	14	13	1	.	8	14	.	.	.
Jukkasjärvi förs. i övrigt ...	3 706	580	580	-	15.7	560	580	96.6	-	96.6
Vittangi förs.	3 956	262	227	35	6.6	250	262	96.5	88.6	95.4
Summa	18 346	856	820	36	4.7	818	856	96.0	86.1	95.6
Karesuando	1 225	382	379	3	31.2	373	382	98.2	.	97.6
Summa Norrb. läns lappmarker	65 884	3 787	2 803	984	5.7	3 174	3 776	93.3	57.6	84.1
Norrbottens län i övrigt	163 684	93	2	91	0.1	38	92	.	42.2	41.3
Summa Norrbottens län	229 568	3 880	2 805	1 075	1.7	3 212	3 868	93.2	56.3	83.0
Västerbottens län	228 135	670	631	39	0.3	366	669	58.1	.	54.7
Jämtlands län (jämte Idre)	144 822	667	667	-	0.5	562	665	84.5	-	84.5
Övriga län	6071224	61	42	19	0.0	-	61	.	.	.
Hela riket	6673749	5 278	4 145	1 133	0.1	4 140	5 263	85.5	53.4	78.7

4 971 eller icke mindre än 94 % rensköttselberättigade. Av de 307 personer, som icke voro rensköttselberättigade, hade 204 lapska språket som hemspråk endast i föräldrahem, men ej i familj, varför således endast 103 icke rensköttselberättigade personer hade lapskt hemspråk i familj. Av de 4 971 rensköttselberättigade voro 2 490 eller nästan jämnt hälften renskötande.

Om den lapska språkgruppen uppdelas på fjäll- och skogslappar, visar det sig, att av densamma 4 145 personer eller 79 % äro fjällappar och endast 1 133 personer eller 21 % skogslappar.

En jämförelse mellan å ena sidan antalet personer med lapskt hemspråk i föräldrahem och å andra sidan antalet personer med lapskt hemspråk i familj ger vid handen, att de senare i procent av de förra bland de olika kategorierna av lappar utgjorde följande:

	Fjäll- lappar	Skogs- lappar	Samtliga
<i>Rensköttselberättigade</i>			
Renskötande	99.1	81.9	97.2
Ej renskötande	73.5	44.8	65.7
Samtliga rensköttselberättigade	87.6	55.4	81.5
<i>Ej rensköttselberättigade</i>			
	20.0	42.9	33.6
Samtliga	85.5	53.4	78.7

Tablån visar, att det lapska språket bland de renskötande lapparna knappast uppvisar någon påtaglig tillbakagång, medan däremot en tydlig dylik kan påvisas för rensköttselberättigade men ej renskötande personer och en ännu större tillbakagång för de ej rensköttselberättigade. Det lapska språkets undanträngande är starkare märkbart bland skogslapparna än bland fjälllapparna.

Utförligare uppgifter om rensköttselrätt och rensköttsel samt om lapparnas fördelning på fjäll- och skogslappar finnas i nästa kapitel, där även innebörden av dessa beteckningar närmare kommer att förklaras.

Den lapska språkgruppens fördelning på kön, ålder och civilstånd framgår av tab. 4. Huru köns- och civilståndsfördelningen inom nämnda grupp skiljer sig från densamma inom hela befolkningen, framgår av tablån å följande sida.

Om man jämför den lapska språkgruppens fördelning efter kön och civilstånd med hela befolkningens, kan man hos nämnda grupp iakttaga ett proportionellt högre antal män samt vidare inom båda könen ett relativt taget något lägre antal gifta personer. Om samma jämförelse däremot göres med motsvarande fördelning hos totalbefolkningen inom de tre län, där den lapska språkgruppen huvudsakligen återfinnes, d.v.s. Norrbot-

Kön och civilstånd		Hela rikets befolkning	Därav i Norrb., Västerb. o. Jämtlands län	Lapska språkgruppen	Därav gruppen med lapskt språk i familj	endast föräldrahem
Ogifta	män	25.1	29.7	31.4	36.8	12.0
Gifta	"	22.4	20.1	18.8	15.3	31.6
Förut gifta	"	2.3	2.0	2.7	2.0	5.2
	Summa	49.8	51.8	52.9	54.1	48.8
Ogifta	kvinnor ..	23.2	24.5	23.1	26.1	12.0
Gifta	" ..	22.5	20.1	18.7	15.1	31.7
Förut gifta	" ..	4.5	3.6	5.3	4.7	7.5
	Summa	50.2	48.2	47.1	45.9	51.2
Summa män och kvinnor		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

tens, Västerbottens och Jämtlands län, bli skiljaktigheterna mellan språkgruppens och totalbefolkningens fördelning betydligt mindre, men tendensen är densamma. De här anförda uppgifterna ha avsett hela den lapska språkgruppen. I tablån har denna dessutom uppdelats i sina två huvudbeståndsdelar, nämligen personer, som ha lapskt språk i familj, och sådana, som ha lapskt språk i föräldrahem, men ej i familj. Om jämförelsen mellan å ena sidan totalbefolkningen och å andra sidan, de lapskspråkiga inskränkes till att blott avse personer med lapskt språk i familj, blir såväl det relativt större antalet män som det mindre antalet gifta ännu mera prononcerat, än när hela den lapska språkgruppen avses. Av de personer, som ha haft lapskt språk i föräldrahem, men ha annat språk i familj, äro drygt tre fjärdedelar gifta eller förut gifta; i allmänhet torde dessa vid giftermål med en icke lapskspråkig person ha övergått till dennes språk.

I fråga om åldersfördelningen finnas motsvarande tal i tablån överst å nästa sida.

Den lapska språkgruppens åldersfördelning skiljer sig från den för hela rikets befolkning huvudsakligen genom en relativt större andel personer i de högre åldrarna och en mindre i medelåldern, medan däremot de yngre åldrarna upptaga ungefär lika stor procentuell andel i båda fallen. Om däremot den lapska språkgruppen jämföres med befolkningen inom endast de tre nordligaste länen, framgår tydligt att språkgruppen uppvisar större tal i de högre och mindre tal i de lägre åldrarna än totalbefolkningen i dessa län. Om jämförelsen emellertid inskränkes till att icke avse hela språkgruppen utan endast personer med lapskt språk i familj, blir dock skillnaden gentemot hela befolkningen i de tre nordligaste länen obetydlig. De personer, som ha lapskt språk i föräldrahem men ej i familj, tillhöra i relativt stor utsträckning de

Ålder	Hela rikets befolkning	Därav i Norrb., Västerb. o. Jämtlands län	Lapska språkgruppen	Därav gruppen med lapskt språk i	
				familj	endast föräldrahem
0 - 15 år	21.8	27.4	21.1	26.9	-
15 - 30 "	22.4	24.5	22.1	24.5	13.4
30 - 50 "	30.5	27.7	26.7	23.7	37.7
50 - 65 "	15.5	12.8	17.4	14.0	29.8
Över 65 "	9.8	7.6	12.7	10.9	19.1
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Medianålder (år)	34	29	35	29	49

äldre åldersgrupperna; några barn under 15 år ingå här icke, emedan för barnens del språk i familj och i föräldrahem alltid ansetts vara detsamma.

I tablån angives utom åldersfördelning även medianålder, d.v.s. den ålder, som överträffas och understiges av ett lika stort antal personer. De angivna medianåldrarna ge ytterligare belägg för vad som ovan sagts om de olika befolkningsgruppernas åldersfördelning. Bl.a. framgår att medianåldern för personer med lapskt språk i familj är densamma som för hela befolkningen i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län.

Den lapska språkgruppens fördelning efter födelseort framgår av följande tablå:

Födelseort	Norrbottens län	Västerbottens län	Jämtlands län (Jämt-Idre)	Övriga län	Summa
Norrbottens län	3 774	60	2	40	3 876
Västerbottens län	13	580	10	14	617
Jämtlands län (Jämt-Idre)	-	5	584	5	594
Övriga län inom Sverige ...	-	10	27	1	38
Norge	86	15	43	1	145
Finland	7	-	-	-	7
Övriga länder	-	-	1	-	1
Summa	3 880	670	667	61	5 278

Av tablån framgår, att av de 5 217 till språkgruppen hörande personer, som voro bosatta inom de tre nordligaste länen, voro icke mindre än 4 938 eller 95 % födda inom bostadslänet, medan 127 voro födda i an-

nat län och 152 i utlandet. Av de 61 till språkgruppen hörande personer, som voro bosatta i andra län än Norrbottens, Västerbottens eller Jämtlands län, voro icke mindre än 59 födda i något av dessa tre län. Av de i utlandet födda personerna voro de ojämförligt flesta födda i Norge; omkring 3 % av hela språkgruppen hade norsk födelseort.

III. RENSKÖTSELBERÄTTIGADE.

Såsom i inledningen nämnts, räknas såsom *renskötselberättigad* den, som enligt bestämmelserna i 1928 års renbeteslag vid folkräkningstidpunkten ägde rätt till renskötsel. Dylik rätt tillkommer varje person, som är av lapsk härkomst, såframt någon av hans föräldrar eller dessas föräldrar såsom stadigvarande yrke drivit renskötsel eller biträtt däri, eller ock länsstyrelsen medgivit honom rätt därtill. Rätt till renskötsel tillkommer även kvinna, som är eller varit gift med renskötselberättigad man, vilket har till följd, att bland de i denna berättelse redovisade renskötselberättigade personerna ingår ett relativt stort antal kvinnor, som icke äro av lapsk härkomst. Om renskötselberättigad kvinna ingår äktenskap med man, som saknar dylik rätt, förlorar hon enligt nämnda lag renskötselrätten, om ej länsstyrelsen, då synnerliga skäl därtill föreligga, beslutar annorledes. Enligt den tidigare gällande 1898 års renbeteslag bibehöll emellertid varje renskötselberättigad kvinna denna sin rätt även vid giftermål med ej renskötselberättigad man, och denna regel tillämpas fortfarande för de kvinnor, som ingått giftermål före den 1 januari 1929. Detta har till följd, att i de fall, där renskötselberättigade kvinnor ingått äktenskap med ej renskötselberättigade män, huvudsakligen endast de kvinnor ingå i statistiken, där äktenskapet ingåtts före nyssnämnda tidpunkt. Att en kvinna genom giftermål förlorar sin renskötselrätt, inverkar icke på barnens renskötselrätt; i redovisningen ingå således åtskilliga personer, som äro renskötselberättigade, trots att fadern aldrig varit renskötselberättigad, och modern genom sitt giftermål förlorat denna rätt.

Antalet redovisade renskötselberättigade personer var vid folkräkningstidpunkten 9 886. Det är givet, att detta måste vara ett minimaltal, emedan det kan förmodas, att en del renskötselberättigade personer, särskilt sådana, som avflyttat till andra delar av landet än de, där renskötsel bedrivs, kunna ha förbisetts vid inventeringen. Dessas antal torde dock icke vara särskilt stort, och man kan därför utgå ifrån, att de renskötselberättigade i runt tal utgöra omkring 10 000.

Enligt renbeteslagen kallas varje renskötselberättigad person, som själv eller genom medlemmar av sitt hushåll bedriver renskötsel, för *renskötande*. Såsom renskötande skulle emellertid vid inventeringen

räknas icke blott de personer, som aktivt deltaga i renskötelsen, utan även övriga medlemmar av en renskötande persons familj, i den mån de icke kunna hänföras till helt annan näringsgren, och dessutom även enstaka personer, t. ex. såsom renvaktare anställda, som på mera stadigvarande sätt deltaga i renskötelsen utan att tillhöra en renskötande persons familj.

De renskötande lapparna utgjorde vid folkräkningen 2 962, d. v. s. nästan exakt 30 % av de rensköttselberättigade. Uppgifterna rörande de renskötande torde kunna anses vara fullständiga.

Renbeteslagen uppdelar de renskötande i två kategorier, nämligen sådana, som driva fjällrensköttsel (*fjällappar*), och sådana, som driva skogsrensköttsel (*skogslappar*). Vid inventeringen ha även de icke renskötande lapparna allt efter deras härstamning uppdelats i dessa två grupper, således även sådana personer, som avflyttat till de delar av landet, där rensköttsel icke bedrivs.

Av de rensköttselberättigade voro 6 131 fjällappar och 3 755 skogslappar. Av dessa voro 2 263 resp. 699 renskötande. Av de rensköttselberättigade fjällapparna voro således 37 % renskötande, men i fråga om skogslapparna var motsvarande tal knappt 19 %.

De rensköttselberättigades regionala fördelning framgår av tab. 1. Icke mindre än 6 874 rensköttselberättigade eller drygt $\frac{2}{3}$ av hela antalet voro bosatta i Norrbottens län. Vidare voro 1 926 bosatta i Västerbottens län, 892 i Jämtlands län (jämte Idre) och 194 i övriga län. Av de sistnämnda voro nästan hälften eller 92 boende i Västernorrlands län. Av de rensköttselberättigade i Norrbottens län är nästan hälften skogslappar, men i Västerbottens län utgöra skogslapparna mindre än en femtedel, och i Jämtlands län saknas skogslappar helt. I övriga län uppgå skogslapparna sammanlagt till drygt en femtedel.

Icke mindre än 5 938 rensköttselberättigade personer eller omkring 60 % av samtliga voro hemmahörande i de sex kommuner, som tillhöra Norrbottens läns lappmakrer, d. v. s. Arvidsjaur, Arjeplog, Jokkmokk, Gällivare, Jukkasjärvi och Karesuando. Inom Västerbottens läns lappmarker funnos 1 887 rensköttselberättigade, av vilka de flesta voro bosatta i Tärna, Sorsele, Vilhelmina, Malå och Stensele kommuner, varför således inom hela Lappland funnos 7 825 rensköttselberättigade personer, vilket utgör 6 % av landskapets hela befolkning. Av de utanför lappmarkerna belägna kommunerna är det endast i Pajala i Norrbottens län samt Tännäs, Frostviken och Offerdal i Jämtlands län, som de rensköttselberättigade uppgå till mer än 100 personer.

I tab. B ha en del uppgifter om de rensköttselberättigade sammanförts. I de sex kommunerna i Norrbottens läns lappmarker ha olika områden (municipalsamhällen, kyrkobokföringsdistrikt etc.) särskilts. Förhållandevis talrikast äro de rensköttselberättigade i Karesuando, där de utgöra nästan 40 % av hela befolkningen; även i Arjeplogs kyrkobokföringsdistrikt samt i Jukkasjärvi församling utom Kiruna muni-

Tab. B, Renskötselberättigade, länsvis (inom Norrbottens läns lappmarker med fördelning på kommuner och kommundelar), den 31 december 1945.

Kommuner m. m.	Hela befolkningen	Renskötselberättigade	Därav		Renskötselberättigade i % av hela befolkningen	Rensköttande		Renskötselberättigade tillhörande lapska språkgruppen	
			fjäll-lappar	skogs-lappar		Antal	I % av renskötselberättigade	Antal	I % av renskötselberättigade
Norrbottens län									
<i>Arvidsjaur</i>									
Arvidsjaur kyrkostads m:e	1 699	46	-	46	2.7	-	-	16	.
Arvidsjaur kbfd. i övrigt	6 871	932	6	926	13.6	134	14.4	415	44.5
Glommersträsk kbfd.	2 129	84	1	83	3.9	6	.	38	45.2
Summa	10 699	1 062	7	1 055	9.9	140	13.2	469	44.2
<i>Arjeplog</i>									
Arjeplogs kbfd.	4 195	871	569	302	20.8	255	29.3	519	59.6
Södra Bergnäs kbfd.	733	33	-	33	4.5	12	.	13	.
Summa	4 928	904	569	335	18.3	267	29.5	532	58.8
<i>Jokkmokk</i>									
Jokkmokks kbfd.	6 062	711	488	223	11.7	365	51.3	498	70.0
Kvikkjokks kbfd.	268	39	39	-	14.6	8	.	34	87.2
Porjus kbfd.	1 307	123	116	7	9.4	1	.	114	92.7
Puottaure kbfd.	1 370	64	4	60	4.7	2	.	25	39.1
Summa	9 007	937	647	290	10.4	376	40.1	671	71.6
<i>Gällivare</i>									
Gällivare kyrkostads m:e	3 222	35	28	7	1.1	3	.	17	.
Gällivare kbfd. i övrigt	5 912	979	748	231	16.6	249	25.4	582	59.4
Malmbergets m:e	4 007	16	8	8	.	-	-	2	.
Malmbergets kbfd. i övrigt	2 921	8	8	-	.	-	-	1	.
Niilivaara kbfd.	1 622	12	7	5	.	-	-	-	-
Hakkas kbfd.	3 272	222	4	218	6.8	83	32.4	8	.
Vitträsk kbfd.	723	81	1	80	11.2	17	.	73	90.1
Summa	21 679	1 353	804	549	6.2	352	26.0	683	50.5
<i>Jukkasjärvi</i>									
Kiruna m:e	10 684	100	82	18	0.9	-	-	11	.
Jukkasjärvi förs. i övrigt	3 706	669	661	8	18.1	238	35.6	572	85.5
Vittangi förs.	3 956	433	289	144	10.9	225	52.0	262	60.5
Summa	18 346	1 202	1 032	170	6.6	463	38.5	845	70.3
<i>Karesuando</i>	1 225	480	443	37	39.2	343	71.5	379	79.0
Summa Norrb. läns lappmarker	65 884	5 938	3 502	2 436	9.0	1 941	32.7	3 579	60.3
<i>Norrbottens län i övrigt</i>	163 684	936	21	915	0.6	230	24.6	64	6.8
Summa Norrbottens län	229 568	6 874	3 523	3 351	3.0	2 171	31.6	3 643	53.0
<i>Västerbottens län</i>	228 135	1 926	1 564	362	0.8	360	18.7	631	32.8
<i>Jämtlands län (jämte Idre)</i> ...	144 822	892	892	-	0.6	431	48.3	650	72.9
<i>Övriga län</i>	607 1224	194	152	42	.	-	-	47	24.2
Hela riket	6673749	9 886	6 131	3 755	0.1	2 962	30.0	4 971	50.3

cipalsamhälle äro de renskötselberättigade relativt många. Av tabellen framgår även huru stor andel av de renskötselberättigade, som voro renskötande. I Karesuando utgjorde denna andel över 70 %; därefter följde Vittangi församling och Jokkmokks kyrkobokföringsdistrikt med drygt 50 %. Vidare visar tabellen, huru stor del av de renskötselberättigade, som tillhörde den lapska språkgruppen. De högsta talen i detta avseende visa bland de i tabellen upptagna kommunerna Porjus, Vitträsk och Kvikkjokks kyrkobokföringsdistrikt, där omkring 90 % av de renskötselberättigade tillhörde den lapska språkgruppen, medan de lägsta talen i detta avseende, d. v. s. 40 å 45 %, återfinnas för Puottaure, Arvidsjaur och Glommerträsk kyrkobokföringsdistrikt.

De flesta av de renskötselberättigade personerna inom hela riket voro givetvis boende inom den egentliga landsbygden. I städerna bodde dock 103 renskötselberättigade personer samt i köpingar och municipalsamhällen 268, varav 100 enbart i Kiruna municipalsamhälle.

Enligt renbeteslagen § 7, skola lapparna för renskötselns drivande vara indelade i *lappbyar*. Lappbyarna ha fastställda gränser, och ändring av desamma ankommer på länsstyrelsen efter hörande av de lappar, som beröras därav. Särskilda lappbyar finnas för fjälllapparna och för skogslapparna. Tidigare ha lappbyar endast funnits i Norrbottens och Västerbottens läns lappmarker samt i Jämtlands län. Genom tillkomsten av 1928 års renbeteslag ha emellertid lagbestämmelser införts rörande renbete i de delar av Norrbottens län, som äro belägna nedom lappmarksgränsen. Enligt § 57 kunna nämligen lappar av länsstyrelsen erhålla rätt att där driva skogsrenskötsel inom vissa områden, s. k. koncessionsområden. Även dessa områden äro numera uppdelade i lappbyar.

Uppgifter om lappbyarna finnas i tab. 2. Fjälllappbyarna äro till antalet 35, och de personer, som tillhöra desamma, uppgå till 3 016. De största av dessa omfatta något över 200 lappar och de minsta endast 15. Fjälllappbyar finnas i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, varjämte tillkommer Idre lappby i Kopparbergs län, vilken, såsom tidigare nämnts, överallt i denna berättelse sammanförts med Jämtlands län.

Skogslappbyarna äro endast 11, och antalet personer, som tillhöra desamma, är 620. De äro alla belägna i Norrbottens län utom Malå lappby, som tillhör Västerbottens län. I Norrbottens läns koncessionsområden finnas slutligen 6 lappbyar med 388 personer.

Det bör även nämnas, att alla de personer, som tillhöra lappbyarna, äro renskötselberättigade, och att nästan $\frac{3}{4}$ av dem äro renskötande, samt vidare att drygt 80 % tillhöra den lapska språkgruppen. I fråga om detaljer rörande de olika lappbyarna hänvisas till tabellen.

De renskötselberättigades fördelning efter *språk* framgår av tab. 1. Av de 9 886 renskötselberättigade tillhörde 4 971, d. v. s. drygt hälften, den lapska språkgruppen och av dessa hade 4 037 eller 40.8 % av

samtliga renskötselberättigade lapskt språk i familj. Förhållandena i detta avseende äro emellertid mycket olika såväl i regionalt avseende som i fråga om skilda kategorier av renskötselberättigade, vilket framgår av följande tablå, som för de olika grupperna visar den procentuella andelen personer med lapskt språk i familj:

	Rensköttande		Övriga renskötselberättigade		Samtliga renskötselberättigade
	Fjälllappar	Skogslappar	Fjälllappar	Skogslappar	
Norrbottnens län	99.3	36.0	53.0	11.0	45.2
Västerbottnens län	89.1	0.0	9.4	0.0	19.0
Jämtlands län (jämte Idre)	93.0	-	34.9	-	63.0
Övriga län	-	-	0.0	0.0	0.0
Hela riket	96.9	31.6	34.2	9.8	40.8

Av de rensköttande fjälllapparna är det, såsom framgår av tablån, blott 3 %, som icke ha lapskt språk i familj, men av rensköttande skogslappar och ej rensköttande fjälllappar har endast omkring en tredjedel lapskt språk i familj. I fråga om de icke rensköttande skogslapparna slutligen har endast en tiondel lapskt familjespråk. Om jämförelsen utsträcker till att även gälla de olika länen, visar det sig bland annat, att bland Västerbottnens läns skogslappar (såväl rensköttande som övriga) samt bland de icke rensköttande i "övriga län" (några rensköttande finnas ej i dessa län) lapska språket icke alls förekommer såsom språk i familj.

De renskötselberättigades fördelning efter kön och ålder framgår av tab. 4. Huru denna fördelning skiljer sig från densamma för hela befolkningen, framgår av nedanstående tablå:

Å l d e r	Hela rikets befolkning	Därav i Norrb., Västerb. o. Jämtl. län		Renskötselberättigade		Samtliga	Därav tillhörande lapska språkgruppen
		Fjälllappar	Skogslappar	Fjälllappar	Skogslappar		
0 - 15 år	21.8	27.4	29.2	36.5	31.9	21.7	
15 - 30 "	22.4	24.5	24.3	24.3	24.3	22.0	
30 - 50 "	30.5	27.7	23.9	21.6	23.1	25.7	
50 - 65. "	15.5	12.8	14.0	10.8	12.8	17.7	
Över 65 "	9.8	7.6	8.6	6.8	7.9	12.9	
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	
Därav: män	49.8	51.8	52.6	53.0	52.8	53.8	
kvinnor .	50.2	48.2	47.4	47.0	47.2	46.2	
Medianålder (år)	34	29	28	22	25	35	

De renskötselberättigade kännetecknas bl. a. av övertalighet av män samt vidare av ett relativt stort antal barn under 15 år och ett förhållandevis litet antal personer i åldern 30-50 år. Dessa särdrag gälla för såväl fjällappar som skogslappar och framträda såväl vid jämförelse med hela rikets befolkning som också, ehuru i mindre utpräglad grad, vid jämförelse med befolkningen i de tre nordligaste länen. De renskötselberättigades övertalighet i de lägre åldrarna medför, att deras medianålder, såsom framgår av tablån, är icke mindre än 9 år lägre än medianåldern för hela rikets befolkning och 4 år lägre än motsvarande ålder för befolkningen i de nyssnämnda länen. Medianåldern är lägre för skogslappar än för fjällappar. På grund av det lapska språkets tillbakagång uppvisar den till den lapska språkgruppen hörande renskötselberättigade befolkningen ett relativt litet antal personer i de lägre åldrarna och därigenom en hög medianålder.

Någon jämförelse mellan å ena sidan de renskötselberättigades och å andra sidan hela befolkningens fördelning efter *civilstånd* har här icke ansetts böra göras, emedan de renskötselberättigades civilstånds-fördelning förryckes av de tidigare omnämnda reglerna för förvärv och förlust av renskötselrätt vid giftermål. Det kan exempelvis nämnas, att bland de renskötselberättigade överensstämmelse icke råder mellan de samboende gifta männens och de samboende gifta kvinnornas antal (1421 resp. 1567). Äktenskap, där endast den ena kontrahenten varit renskötselberättigad, ha nämligen ingåtts i mycket stor utsträckning. Härom lämnar *tab. C* besked. Av denna tabell framgår fördelningen efter renskötselrätt i fråga om samboende makar, där båda eller endera varit renskötselberättigade före vigseln. Av tabellen framgår även i huru stor utsträckning renskötselrätt förvärvats resp. förlorats genom giftermål.

Av tabellen framgår, att av 1904 bestående äktenskap obetydligt över hälften eller 975 voro ingångna mellan kontrahenter, som båda voro renskötselberättigade före vigseln. I 446 fall var endast mannen och i 483 fall endast hustrun renskötselberättigad före vigseln. Det synes således vara något vanligare, att endast den kvinnliga kontrahenten haft renskötselrätt, än att endast den manliga haft dylik rätt. Det framgår vidare, att "blandade äktenskap" äro betydligt vanligare bland skogslapparna, där de uppgå till över 60 % av samtliga i tabellen medtagna äktenskap, än bland fjällapparna, där de endast utgöra något över 40 %.

I tabellen meddelas även, huru många procent av renskötselberättigade gifta samboende män resp. kvinnor, som ingått äktenskap med en icke renskötselberättigad kontrahent, varvid uppgifterna om renskötselrätt avse förhållandena före giftermålet. Det visar sig, att ungefär i tredjedelen av de fall, där en renskötselberättigad kvinna ingått äktenskap, har mannen saknat renskötselrätt, medan för de renskötselberättigade männen den procentuella andelen äktenskap med icke

Tab. C. Samboende makar efter renskötselrätt före och efter giftermålet, länsvis, den 31 december 1945.

L ä n	Antal bestående äktenskap, där					Summa bestående äkten- skap 5)	Renskötselberättigade män, som ingått äktenskap med icke renskötselberättigade kvinnor i % 6)	Renskötselberättigade kvinnor, som ingått äktenskap med icke renskötselberättigade män i % 7)
	båda makarna voro renskötselberättigade redan före giftermålet	endast mannen var renskötselberättigad före giftermålet 2)	endast hustrun var renskötselberättigad före giftermålet	Därav vigda				
				före 3)	efter 4)			
				årsskiftet 1928/29				
Fjällappar 1)								
Norrbottens län	405	119	100	29	71	624	22.7	19.8
Västerbottens län	177	70	104	34	70	351	28.3	37.0
Jämtlands län (jämte Idre) ...	96	17	31	11	20	144	15.0	24.4
Övriga län	7	10	24	3	21	41	58.8	77.4
Summa	665	216	259	77	182	1 160	24.0	27.4
Skogslappar 1)								
Norrbottens län	255	213	166	56	110	634	45.5	39.4
Västerbottens län	35	13	47	12	35	95	27.1	57.3
Jämtlands län (jämte Idre) ...	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga län	-	4	11	1	10	15	.	.
Summa	290	230	224	69	155	744	44.2	43.6
Summa fjäll- och skogslappar .	975	446	483	146	337	1 904	31.4	33.1

1) Uppdelningen på fjäll- och skogslappar avser mannen, om båda makarna eller enbart mannen voro renskötselberättigade före giftermålet, och hustrun, om endast denna var renskötselberättigad före giftermålet. - 2) Hustrun har erhållit renskötselrätt genom giftermålet. - 3) Hustrun har bibehållit renskötselrätten vid giftermålet. - 4) Hustrun har förlorat renskötselrätten genom giftermålet. - 5) där båda makarna eller endera av dem voro renskötselberättigade före giftermålet. - 6) av samtliga renskötselberättigade gifta samboende män. - 7) av samtliga renskötselberättigade gifta samboende kvinnor

renskötselberättigade kvinnor är obetydligt lägre. Det bör framhållas, att dessa uppgifter icke avse samtliga under en viss tidpunkt ingångna äktenskap utan de bestående äktenskapen, och att dessa ingåtts under en lång följd av år.

Möjligheterna att göra retrospektiva jämförelser beträffande de renskötselberättigade äro mycket begränsade. Den enda tidigare folkräkning, som någon jämförelse kan göras emot, är 1930 års folkräkning, och man måste då inskränka sig till den del av de renskötselberättigade, som tillhörde lappby. Nedanstående sammanställning lämnar uppgift om antalet under lappby bokförda personer åren 1930 och 1945. Personer, tillhörande de tidigare omnämnda lappbyarna inom koncessionsområdena, äro icke medtagna.

	Män		Kvinnor		Summa		Därav under 15 år	
	1930	1945	1930	1945	1930	1945	1930	1945
Norrbottens län	1 353	1 434	1 204	1 279	2 557	2 713	865	823
Västerbottens län	137	221	133	192	270	413	77	110
Jämtlands län(jämte Idre)	378	288	344	222	722	510	203	144
Summa	1 868	1 943	1 681	1 693	3 549	3 636	1 145	1 077

Falen visa ökning för de båda nordligaste länen och minskning för Jämtlands län. Det är emellertid ovisst, i hur stor utsträckning skillnaderna bero på verkliga förändringar eller på de olika metoder, som använts vid de båda folkräkningarna. Man kan möjligen förutsätta, att 1930 års uppgifter rörande under lappby bokförda personer inom Norrbottens och Västerbottens län, i synnerhet det sistnämnda länet, varit ofullständiga. I Jämtlands län, där år 1930 alla till lappby hörande personer voro kyrkobokförda i de fyra numera upplösta lappförsamlingarna, torde 1930 års uppgifter vara tillförlitliga.

Därjämte finnes ytterligare en möjlighet till retrospektiv jämförelse, nämligen gentemot de statistiska uppgifter rörande antalet renskötselberättigade personer den 31 december 1940, som lämnas i "Betänkande omgående åtgärder till stöd för de renskötande lapparna m.m.", avgivet den 30 september 1942 (S.O.U. 1942:41). Här nedan meddelas några härur hämtade uppgifter för år 1940 samt motsvarande uppgifter för år 1945:

	Fjäll- lappar		Skogs- lappar		Summa	
	1940	1945	1940	1945	1940	1945
<i>Hela antalet renskötselberättigade</i>						
Norrbottens län	3 127	3 523	2 727	3 351	5 854	6 874
Västerbottens län	1 525	1 564	340	362	1 865	1 926
Jämtlands län (jämte Idre)	824	892	-	-	824	892
Summa	5 476	5 979	3 067	3 713	8 543	9 692
<i>Därav renskötande</i>						
Norrbottens län	1 458	1 557	634	614	2 092	2 171
Västerbottens län	257	275	75	85	332	360
Jämtlands län (jämte Idre)	377	431	-	-	377	431
Summa	2 092	2 263	709	699	2 801	2 962

Antalet renskötselberättigade personer i övriga län uppskattades i nämnda betänkande vid 1940 års slut till i runt tal 150, medan 1945 års folkräkning inom dessa län redovisar 194 personer. Några renskötande personer funnos varken år 1940 eller år 1945 i andra län än de tre i tablån medtagna.

Antalet redovisade renskötselberättigade personer inom hela riket var sammanlagt omkring 1200 större år 1945 än år 1940. Även vart och ett av de olika länen uppvisar ökning såväl i fråga om hela den renskötselberättigade befolkningen som i fråga om fjälllappar och skogslappar särskiljda. Detta torde emellertid sammanhånga med att redovisningen denna gång kunnat göras betydligt fullständigare än år 1940. I fråga om antalet renskötande är ökningen betydligt mindre, beroende på att beträffande dessa 1940 års siffror torde vara betydligt fullständigare än beträffande de renskötselberättigade.

IV. HELA LAPPBEFOLKNINGEN.

I de två närmast föregående kapitlen ha två olika befolkningsgrupper behandlats, nämligen dels den lapska språkgruppen, dels de renskötselberättigade. Här skola nu uppgifter lämnas om alla de personer, som tillhöra endera eller bådaddera dessa grupper. Såsom i inledningen omnämndes, ha dessa personer tillsammans för korthets skull benämnts "lappbefolkningen". Att detta ej får tolkas såsom något rasbegrepp har ävenledes omnämnts i inledningen, och särskilt bör framhållas, att de i föregående kapitel meddelade reglerna för förvärv och förlust av renskötselrätt medföra, att till lappbefolkningen räknats åtskilliga personer av icke-lapsk härstamning, som erhållit renskötselrätt genom giftermål.

Den under benämningen "lappbefolkningen" redovisade befolkningen uppgick vid folkräkningstidpunkten till 10 193 personer. Av dessa voro 4 971 personer såväl tillhörande lapska språkgruppen som renskötselberättigade, medan 4 915 personer enbart voro renskötselberättigade och 307 personer enbart tillhörde den lapska språkgruppen. Medan de två förstnämnda kategorierna äro ungefär jämnstora och vardera omfattar nästan halva lappbefolkningen, uppgår den tredje kategorien, d. v. s. icke renskötselberättigade personer, som tillhöra lapska språkgruppen, endast till 3 % av hela lappbefolkningen. Härav följer, att lappbefolkningen i det stora hela sammanfaller med den renskötselberättigade befolkningen. Det har därför icke ansetts vara nödvändigt att beträffande lappbefolkningen i texten beröra vissa i kapitlet rörande de renskötselberättigade behandlade uppgifter, såsom olikheter mellan *fjälllappar* och *skogslappar*, *regionala variationer* samt fördelning efter *kön* och *ålder*. I tabellbilagan (tab. 1 och 4) kunna emellertid dylika uppgifter erhållas rörande hela lappbefolkningen, om man lägger tillsammans talen för lapska språkgruppen och för renskötselberättigade, ej tillhörande nämnda språkgrupp. Uppgifter rörande *civilståndsfördelning* ha lämnats i fråga om den lapska språkgruppen, och beträffande de renskötselberättigade har redogjorts för skälen till att någon civilståndsfördelning icke gjorts, och samma skäl kunna åberopas i fråga om hela lappbefolkningen. I fråga om fördelningen efter *lappbyar* (tab. 2) samt antalet *renskötande* (tab. 1 och 2) sammanfaller lappbefolkningen helt med den renskötselberättigade befolkningen.

I fråga om fördelningen efter *språk* ha visserligen i de föregående kapitlen uppgifter meddelats rörande det lapska språkets utbredning, men här skall nu en mera fullständig redogörelse för språkförhållandena inom hela lappbefolkningen lämnas med åtskiljande av de fyra

språk, som här komma i fråga, nämligen lapska, svenska, finska och norska. I tab. 3 finnas för lappbefolkningen inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämte Idre) uppgifter rörande språk i familj och språk i föräldrahem samt de olika kombinationer däremellan, som förekomma, och för samboende makar meddelas de olika kombinationerna mellan mannens och hustruns språk i föräldrahem samt språk i familj. I fråga om samboende makar åtskiljas de fall, där båda makarna, endast mannen eller endast hustrun tillhöra lappbefolkningen. Att de äktenskap, där endast mannen tillhör lappbefolkningen, äro så få i jämförelse med de, där endast hustrun tillhör densamma, sammanhänger med de tidigare meddelade reglerna rörande renskötselrätt.

Av tabellen framgår, att norska icke förekommer såsom språk i familj och endast i några få fall såsom språk i föräldrahem. Finska däremot förekommer i betydligt större utsträckning. Av hela lappbefolkningen (såväl vuxna som barn) hade 41.4 % lapskt, 41.2 % svenskt och 17.4 % finskt språk i familj. Lapska och svenska språket äro således praktiskt taget lika ofta förekommande såsom familjespråk inom lappbefolkningen. I föräldrahemmet hade däremot över halva lappbefolkningen eller 52.1 % lapskt språk, medan 30.9 % hade svenskt, 16.9 % finskt och 0.1 % norskt språk; för barn räknas därvid språk i familj såsom deras språk i föräldrahem. Tendensen är således, såsom förut nämnts, att lapska språkets användning är i avtagande.

I fråga om samboende makar, där båda eller endera tillhöra lappbefolkningen, har i tab. D en sammanfattning gjorts, som visar sambandet mellan makarnas språk i föräldrahem och språk i familj. Där särskiljas de fall, där båda makarna sinsemellan ha samma språk i föräldrahem, och de fall, där de ha olika språk i föräldrahem. Det visar sig, att då båda makarna ha svenskt språk i föräldrahem, är familjens språk alltid svenska. I de fall, där båda makarna ha lapskt språk, är familjens språk visserligen i regel lapska, men i över 100 fall, motsvarande nästan 15 %, är familjens språk svenska, och i några få fall är det finska. När båda makarna ha finskt språk i föräldrahem, är familjens språk i regel finska, men i en del fall (6.5 %) svenska.

Om man sedan övergår till de fall, där makarna ha olika språk i föräldrahem, finner man att i äktenskap mellan lapsk- och svenskspråkiga personer familjespråket praktiskt taget alltid är svenska. I äktenskap mellan lapsk- och finskspråkiga blir språket i regel (73 %) finska och i några få fall lapska, men i övriga fall (över 20 %) blir det svenska, trots att ingen av kontrahenterna talat detta språk i föräldrahemmet. I äktenskap mellan svensk- och finskspråkiga kontrahenter blir familjespråket i regel svenska; denna kombination är emellertid bland lappbefolkningen relativt sällan förekommande. Som sammanfattning kan sägas, att genom giftermål en övergång i stor utsträckning sker från lapska och finska språken till svenska språket, samt att bland de båda förstnämnda språken en viss övergång från

Tab. D. Samboende makar ¹⁾ efter deras inbördes språk, den 31 december 1945.

Språk i föräldrahem	Språk i familj				Procentuell fördelning efter språk i familj							
	Lapska	Svenska	Finska	Summa	Lapska	Svenska	Finska	Summa	Därav familjens språk detsamma som			
									man- nens i för- äld- ra- hem	hust- run- s i för- äld- ra- hem	var- ken män- nens eller hust- run- s i för- äld- ra- hem	
Makarna ha samma språk i föräldrahem												
Lapska	606	103	3	712	85.1	14.5	0.4	100.0	85.1	14.9		
Svenska	-	293 2)	-	293 2)	-	100.0	-	100.0	100.0	-		
Finska	-	14	202	216	-	6.5	93.5	100.0	93.5	6.5		
Summa	606	410 2)	205 1	221 2)	49.6	33.6	16.8	100.0	90.2	9.8		
Makarna ha olika språk i föräldrahem												
<i>Lapska och svenska</i>												
Mannen lapska, hustrun svenska ...	4	204 3)	-	208 3)	1.9	98.1	-	100.0	1.9	98.1	-	
" svenska, " lapska	2	194	-	196	1.0	99.0	-	100.0	99.0	1.0	-	
Summa	6	398 3)	-	404 3)	1.5	96.5	-	100.0	49.0	51.0	-	
<i>Lapska och finska</i>												
Mannen lapska, hustrun finska	4	12	27	43	9.3	27.9	62.8	100.0	9.3	62.8	27.9	
" finska, " lapska	1	4	29	34	2.9	11.8	85.3	100.0	85.3	2.9	11.8	
Summa	5	16	56	77	6.5	20.8	72.7	100.0	42.8	36.4	20.8	
<i>Svenska och finska</i>												
Mannen svenska, hustrun finska ...	-	4	-	4	-	100.0	-	100.0	100.0	-	-	
" finska, " svenska ..	-	5	2	7	-	71.4	28.6	100.0	28.6	71.4	-	
Summa	-	9	2	11	-	81.8	18.2	100.0	54.5	45.5	-	
Summa för samtliga dessa språkkombinationer ...	11	423 3)	58	492 3)	2.2	86.0	11.8	100.0	48.2	48.6	3.2	

1) inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämte Idre), där båda eller endera tillhöra lappbefolkningen. - 2) Inräknat 2 fall, där mannens och 2 fall, där hustruns språk i föräldrahem är norska. - 3) Inräknat 6 fall, där hustruns språk i föräldrahem är norska.

lapska till finska äger rum. Däremot synes det icke ha någon större betydelse vilken av makarna, som haft det ena eller andra språket. I äktenskap mellan lapsk. och svenskspråkiga blir exempelvis familjespråket endast i några procent av fallen lapska, antingen det är mannen eller hustrun, som är lapskspråkig. De sista kolumnerna av tab. D visa, att i praktiskt taget lika många fall mannens som hustruns språk i föräldrahemmet användes som språk i familjen.

Emellertid behöver icke alltid vederbörande personers övergång från ett språk till ett annat ha skett i samband med giftermålet; det kan

ha ägt rum tidigare, t. ex. vid inträdet i förvärvslivet eller vid en i ungdomen företagen flyttning. Det visar sig nämligen, att även bland andra personer än gifta en viss övergång från lapska och finska språken till svenska språket samt från lapska till finska språket äger rum. Här om lämnar tab. 3 besked. En sammanställning, avseende samtliga vuxna till lappbefolkningen hörande personer utom samboende gifta, lämnas i nedanstående tablå.

Språk i föräldrahem	Procentuell fördelning efter språk i familj							
	Män				Kvinnor			
	Lapska	Svenska	Finska	Summa	Lapska	Svenska	Finska	Summa
Lapska ..	84.6	14.0	1.4	100.0	78.3	19.4	2.3	100.0
Svenska .	0.3	99.5	0.2	100.0	0.3	99.7 1)	-	100.0
Finska ..	-	1.1	98.9	100.0	0.5	4.3	95.2	100.0

1) Inräknat 2 fall med norskt språk i föräldrahem

Av tablå framgår bl. a., att omkring 14 % av de icke gifta män och omkring 19 % av de icke gifta kvinnor, som ha haft lapskt språk i föräldrahem, övergått till svenska, samt att några procent övergått till finska. Även från finska till svenska synes en viss övergång ske, medan däremot de personer, som ha svenskt språk i föräldrahem, praktiskt taget alltid ha samma språk i familj.

Lappbefolkningens fördelning efter yrke framgår av tab. 5. Av de 10 193 personer, som tillhörde densamma, voro 3 777 förvärvsarbetande (egentliga yrkesutövare och medhjälpande familjemedlemmar), 5 944 familjemedlemmar (husmödrar, barn och övriga familjemedlemmar) samt 472 s. k. självständiga yrkeslösa (f. d. yrkesutövare, änkor, understödstagare m. fl.). Den procentuella fördelningen efter familjeställning för lappbefolkningen (med särskiljande av fjällappar och skogsappar) angives här nedan, där även motsvarande fördelning för hela rikets befolkning meddelas som jämförelse.

	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen		
		Fjällappar	Skogsappar	Samtliga
Egentliga yrkesutövare	42.6	30.9	30.9	30.9
Medhjälpande familjemedlemmar	2.2	7.8	3.6	6.2
Husmödrar	20.0	16.8	16.4	16.6
Barn under 15 år	21.7	28.7	35.4	31.3
Övriga familjemedlemmar	5.7	10.6	10.0	10.4
Självständiga yrkeslösa	7.8	5.2	3.7	4.6
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

Lappbefolkningen uppvisar ett förhållandevis betydligt större antal barn under 15 år än hela rikets befolkning; även de medhjälpande familjemedlemmarna och gruppen "övriga familjemedlemmar" äro i detta avseende betydligt starkare representerade inom lappbefolkningen än inom hela rikets befolkning. Däremot uppvisa egentliga yrkesutövare, husmödrar och självständiga yrkeslösa lägre tal i ifrågavarande avseende för lappbefolkningen än för hela rikets befolkning. De båda grupperna inom lappbefolkningen skilja sig i detta avseende huvudsakligen åt genom att skogslapparna uppvisa relativt flera barn och fjällapparna relativt flera medhjälpande familjemedlemmar och självständiga yrkeslösa. Variationerna i fråga om antalet medhjälpande familjemedlemmar sammanhänga emellertid, såsom av det följande framgår, i stor utsträckning med de skiljaktigheter, som i avseende på fördelningen efter näringsgrenar förefinnas mellan de olika befolkningsgrupperna.

Alla de sju huvudgrupperna av yrken äro, såsom framgår av tab. 5, representerade bland lappbefolkningen. Jordbruk med binäringar intager emellertid en dominerande ställning, vilket tydligt framgår av följande tablå, som visar yrkesfördelningen bland den förvärvsarbete befolkningen och dennas familjemedlemmar.

	Antal personer			Procentuell fördelning		
	Fjäll-lappar	Skogs-lappar	Samt-lige	Fjäll-lappar	Skogs-lappar	Samt-lige
Jordbruk med binäringar ...	4 797	3 110	7 907	83.4	85.0	84.0
Egentliga jordbruk	1 700	1 577	3 277	29.6	43.1	34.8
Renskötsel	2 214	428	2 642	38.5	11.7	28.1
Jordbr.o.bosk.-sköts.i övr.	31	25	56	0.5	0.7	0.6
Skogsbruk	348	1 078	1 426	6.0	29.3	15.1
Fiske	504	2	506	8.8	0.0	5.4
Industri och hantverk	296	221	517	5.1	6.0	5.5
Samfärdsel	217	93	310	3.8	2.6	3.3
Handel	97	50	147	1.7	1.4	1.6
Allm.förv.-tjänst o.fria yrk.	135	55	190	2.3	1.5	2.0
Husligt arbete	130	63	193	2.3	1.7	2.0
Ospecificerad verksamhet ..	80	66	146	1.4	1.1	1.6
Summa	5 752	3 658	9 410	100.0	100.0	100.0

I fråga om så väl fjälllappar som skogslappar omfattar huvudgruppen Jordbruk med binäringar omkring 85 % av den yrkesverksamma befolkningen och dennas familjemedlemmar. Fördelningen på olika yrken inom nämnda huvudgrupp är dock helt olika bland fjälllappar och skogslappar. Bland fjälllapparna utgör renskötsel den största av de fem undergrupper inom jordbruk med binäringar, som särskilts i tablå. Därnäst följer egentliga jordbruk. De nämnda båda grupperna utgöra 38.5 resp. 29.6 % av hela den yrkesverksamma befolkningen och dennas familjemedlemmar.

Fiske och skogsbruk följa sedan långt efter: för dessa grupper äro procenttalen endast 8.8 och 6.0 %. I fråga om skogslapparna kommer däremot egentliga jordbruk på första plats med icke mindre än 43.1 %, närmast följt av skogsbruk med 29.5 %. Renskötsel kommer däremot först på tredje plats med 11.7 %, och fiske förekommer knappast alls såsom yrkesverksamhet bland skogslapparna.

Av de 3 777 personer, som tillhörde den förvärvsarbetande befolkningen, voro 1 583 företagare, medan 142 tillhörde förvaltningspersonalen och 2 052 arbetarpersonalen (därav 625 medhjälpare familjemedlemmar).

Av de 1 583 företagarna voro 744 sysselsatta inom egentliga jordbruk (hemmansägare, arrendatorer etc.), 622 inom renskötsel, 140 inom fiske, 37 inom industri och hantverk och 40 inom andra näringsgrenar. Av de 142 till förvaltningspersonalen räknade personerna tillhörde icke mindre än 91 huvudgruppen "Allmän förvaltningstjänst och fria yrken". Av de 2 052 personer, som tillhörde arbetarbefolkningen, kommo icke mindre än 634 på skogsbruk, 474 på renskötsel, 362 på egentliga jordbruk, 148 på husligt arbete, 141 på industri och hantverk och sammanlagt 293 på andra näringsgrenar.

Ehuru, såsom närmast föregående tablå visade, endast 28.1 % av den till lappbefolkningen räknade förvärvsarbetande befolkningen och dennas familjemedlemmar livnära sig av renskötsel, är dock denna näringsgren av speciellt intresse vid en analys av lappbefolkningens yrkesfördelning, emedan renskötseln tidigare varit lapparnas huvudnäring och alltjämt uteslutande är förbehållen lapparna. De personer, som i yrkeshänseende hänförts till renskötsel, fördela sig i avseende på familjeställning och socialklass på följande sätt:

	Män	Därav				Procentuell fördelning		
		Kvin- nor	Samt- liga	Fjäll- lappar	Skogs- lappar	Samt- liga	Fjäll- lappar	Skogs- lappar
Företagare (renägare)	567	55	622	545	77	23.6	24.6	18.0
Medhj.fam.-medl.i arb.ställn.	265	8	273	243	30	10.3	11.0	7.0
Övr.arb.-pers. (renskötare) .	198	3	201	140	61	7.6	6.3	14.3
S:a förvärvsarb. befolkning	1030	66	1096	928	168	41.5	41.9	39.3
Husmödrar	-	414	414	352	62	15.7	15.9	14.5
Barn under 15 år	424	409	833	678	155	31.5	30.6	36.2
Övriga familjemedlemmar	28	271	299	256	43	11.3	11.6	10.0
Summa	1482	1160	2642	2214	428	100.0	100.0	100.0

De inom renskötsel sysselsatta personerna och deras familjemedlemmar äro enligt tablån till antalet 2 642. Detta antal är något lägre än det tidigare angivna antalet renskötande lappar, 2 962, vilket sammanhänger med att i sistnämnda antal även en del personer ingå, som i yr-

kesredovisningen räknats till andra yrkesgrupper, såsom husligt arbete (t.ex. en tjänarinna hos en renägare), eller till självständiga yrkeslösa (t.ex. en f.d. renägare eller en renägareänka, som tillhör en renägars hushåll).

Bland fjällapparna äro företagarna förhållandevis flera än bland skogslapparna, vilket även medför att medhjälpare familjemedlemmar äro flera bland de förra. Anställd arbetarpersonal, som icke tillhör arbetsgivarens familj, förekommer däremot betydligt oftare bland skogslapparna. Vidare framgår det, att bland skogslapparna en större andel utgöres av barn under 15 år än bland fjällapparna.

I fråga om de inom renskötsel sysselsatta är det möjligt att göra en *retrospektiv* jämförelse. Även om talen med hänsyn till principerna för avgränsning m.m. icke alltid äro fullt jämförbara, kan man dock tydligt spåra renskötselns tillbakagång av nedanstående tablå, som visar antalet personer inom renskötsel vid slutet av olika år. En viss tendens till stagnation i detta avseende kan dock möjligen skönjas.

År	Egentliga yrkesutövare	Medhjälpare familjemedlemmar	Övriga familjemedlemmar	Summa
1880	1 169	1 016	2 271	4 456
1890	1 039	798	2 125	3 962
1900	1 074	894	1 961	3 929
1910	1 141	821	1 689	3 651
1920	876	475	1 833	3 184
1930	919	372	1 533	2 824
1940	763	379	1 535	2 677
1945	823	273	1 546	2 642

Som synes, är det de medhjälpare familjemedlemmarna, som kraftigast minskat i antal, vilket tyder på att renägarnas vuxna barn alltmera ägna sig åt annan sysselsättning än att biträda i faderns yrkesverksamhet.

Uppdelning av de egentliga yrkesutövarna inom renskötsel på socialklasser har endast gjorts vid slutet av de nämnda åren resp. 605, 583 och 622 och arbetarpersonalen resp. 314, 180 och 201. Det är således egentligen endast bland arbetarpersonalen, som under senare år någon minskning i fråga om yrkesutövarna inom renskötsel förekommit.

Lappbefolkningens fördelning efter *hushåll* framgår av tabellerna 6 och 7. Den förstnämnda av dessa behandlar hushållstyp och hushållets storlek. Antalet hushåll, där hushållsföreståndaren tillhör lappbefolkningen, utgör 1963, av vilka 1837 utgöras av familjehushåll, till vilka dels räknas hushåll, vari ingå samboende makar med eller utan barn, dels andra hushåll, där barn till föreståndaren ingå. Dessutom finnas 292 familjehushåll, bestående av samboende makar,

där hustrun men ej mannen tillhör lappbefolkningen. Sammanlagt finnas således 2 255 hushåll, där både föreståndaren och hustrun eller endera tillhör lappbefolkningen. Till dessa hushåll höra 9 124 av de 10 193 personer, som räknats till lappbefolkningen. De återstående personerna utgöras av dels 666, som ingå i andra hushåll, och dels 403 som äro helt ensamstående. I tab. 6 finnas bl.a. fördelning efter hushållens storlek och efter föreståndarens kön, ålder och civilstånd samt uppdelning på fjäll- och skogslappar.

I nedanstående tablå göres en jämförelse beträffande hushållens storlek mellan å ena sidan hela rikets befolkning och å andra sidan lappbefolkningen. I fråga om lappbefolkningen medräknas dels alla hushåll, där familjeföreståndaren eller hustrun tillhör lappbefolkningen, dels även ensamstående till nämnda befolkning hörande personer. Vid beräkningen av storleken av lappbefolkningens hushåll medräknas alla däri ingående personer, även de, som icke tillhöra nämnda befolkning. Däremot medräknas icke de 666 till lappbefolkningen hörande personer, vilka, såsom tidigare nämnts, ingå i andra hushåll. Tablåen visar hushållens procentuella fördelning efter antalet medlemmar.

Antal personer	Familjehushåll		Övriga personhushåll	
	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen
1 person	-	-	85.2	76.2
2 personer	28.8	16.9	10.5	13.0
3 "	31.5	18.1	3.0	5.9
4 "	20.9	18.8	0.9	3.6
5 "	10.1	14.5	0.3	1.1
6 "	4.7	11.3	0.1	0.2
7 "	2.1	7.5	0.0	-
8 "	1.0	4.6	0.0	-
9 "	0.5	3.8	-	-
10 eller flera personer	0.4	4.5	0.0	-
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

Av tablåen framgår, att hushållen bland lappbefolkningen genomsnittligt äro betydligt större än inom hela rikets befolkning. Exempelvis kan nämnas, att nästan hälften av familjehushållen bland lappbefolkningen består av minst 5 personer, medan bland hela rikets befolkning mindre än en femtedel av familjehushållen är av nämnda storlek.

Av hushållen bland lappbefolkningen utgöras 82.4 % av sådana, där samboende makar ingå. I 8.8 % är föreståndaren ogift, förut gift eller ej samboende gift man, och i likaledes 8.8 % är föreståndaren kvinna. För hela rikets befolkning äro motsvarande tal resp. 87.3 %, 4.7 % och 8.0 %.

Tab. 7 visar, huru de olika medlemmarna inom familjehushållen för-

delas sig efter familjeställning. I tabellen äro medtagna dels hushåll, bestående av samboende makar, där endera eller båda tillhöra lappbefolkningen, dels övriga familjehushåll, där föreståndaren tillhör lappbefolkningen. Sammanlagt uppgå de i tabellen medtagna hushållen till 2 129 och antalet hushållsmedlemmar till 10 231, varav 8 816 tillhöra lappbefolkningen.

Nedanstående tablå visar hushållsmedlemmarnas procentuella fördelning efter familjeställning hos lappbefolkningen och hela rikets befolkning:

Familjeställning	Samboende makar		Övriga familjer	
	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen
Familjeföreståndare	28.3	19.9	33.8	26.4
Familjeföreståndarens hustru 1) ..	28.3	19.9	-	-
Barn 2) under 18 år	30.0	40.8	17.0	25.1
Barn 2) över 18 år	9.7	15.7	23.8	28.9
Föräldrar eller svärföräldrar 3) .	0.8	0.9	13.1	6.0
Hembiträden eller hushållerskor	0.8	0.1	1.8	0.8
Övriga hushållsmedlemmar	2.1	2.7	10.5	12.8
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

1) eller kvinna med vilken familjeföreståndaren sammanbor. - 2) till familjeföreståndaren eller hans hustru ävensom med barn jämställda (fosterbarn, adoptivbarn samt hemmavarande barnbarn, vilkas vårdnad ävilar familjeföreståndaren eller hans hustru). - 3) till familjeföreståndaren.

Emedan hushållen, såsom tidigare nämnts, genomsnittligt äro större i fråga om lappbefolkningen än hela rikets befolkning, följer, att bland lappbefolkningen en förhållandevis mindre andel av samtliga hushållsmedlemmar utgöres av familjeföreståndare och deras hustrur, än vad som är fallet bland hela rikets befolkning. Däremot utgöres en förhållandevis större del av lappbefolkningens hushåll av barn (såväl under som över 18 år). Hembiträdena äro jämförelsevis fåtaliga i lappbefolkningens hushåll.

I tab. 7 ha vidare såväl familjeföreståndarna som övriga familjemedlemmar av olika slag fördelats efter huru många *hemmavarande* barn under 18 år, som finnas i familjen. I tablån överst å följande sida har en jämförelse gjorts mellan lappbefolkningen och hela rikets befolkning i fråga om familjernas fördelning efter antalet *hemmavarande* barn under 18 år.

Det visar sig att detta antal genomsnittligt är betydligt större beträffande lappbefolkningen än hela rikets befolkning. Exempelvis visar det sig, att av samboende makar bland lappbefolkningen 51.7 % ha minst 2 barn under 18 år, medan motsvarande tal för hela befolk.

IV. HELA LAPPBEFOLKNINGEN

Antal hemma- varande barn under 18 år	Samboende makar		Övriga familjer med manlig föreståndare		Familjer med kvinnlige föreståndare	
	Hela rikets befolk- ning	Lapp- befolk- ningen	Hela rikets befolk- ning	Lapp- befolk- ningen	Hela rikets befolk- ning	Lapp- befolk- ningen
Inga	42.3	29.1	80.4	67.8	59.8	42.5
1	28.9	19.2	12.7	16.9	26.7	26.1
2	17.3	18.3	4.4	6.6	8.8	14.4
3	6.9	11.9	1.5	3.8	2.9	7.4
4	2.6	8.8	0.6	0.5	1.2	4.3
5 eller flera	2.0	12.7	0.4	4.4	0.6	5.3
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ningen endast är 28.8 %.

I tab. 8 lämnas uppgift dels rörande *samboende makars ålder*, dels rörande deras *giftermålsålder*. I de fall, där båda makarna tillhöra lappbefolkningen, lämnas uppgift om mannens och hustruns ålder resp. giftermålsålder i kombination, medan i de fall, då endast den ena maken tillhör nämnda befolkning, fördelning efter ålder resp. giftermålsålder lämnas endast för denne.

I följande tablå ha de samboende makar, som båda tillhöra lappbefolkningen, fördelats efter åldersskillnaden emellan dem. Tablåen avser icke den exakta åldersskillnaden, utan endast en jämförelse mellan makarnas ålder, varvid i fråga om bådås ålder fördelning i 5-årsgrupper skett. Om exempelvis mannen är 45-50 år och hustrun 30-35 år, har åldersskillnaden uppgivits vara 15 år; om båda tillhöra åldersgruppen 30-35 år, ha de uppgivits vara jämngamla o. s. v.

	Antal äktenskap	I %
Mannen 35 år äldre än hustrun	2	0.1
" 30 " " " "	-	-
" 25 " " " "	12	0.8
" 20 " " " "	40	2.8
" 15 " " " "	117	8.2
" 10 " " " "	287	20.1
" 5 " " " "	468	32.7
Makarna jämngamla	351	24.6
Hustrun 5 år äldre än mannen	114	8.0
" 10 " " " "	29	2.0
" 15 " " " "	7	0.5
" 20 " " " "	1	0.1
" 25 " " " "	1	0.1
Summa	1 429	100.0

I nästan en tredjedel av samtliga fall är mannen 5 år äldre än hustrun, i en fjärdedel äro de jämgamla, och i en femtedel är mannen 10 år äldre än hustrun. Endast i en tiondel av fallen är hustrun den äldre parten. I sakens natur ligger, att talen skulle bli ungefär desamma, om man i stället för åldersskillnaden vid folkräkningstidpunkten skulle avse skillnaden mellan makarnas giftermålsålder. På grund av att fördelning skett i 5-årsklasser, skulle dock en sådan fördelning något avvika från den ovan angivna.

I tab. E ha de samboende makar, som båda tillhöra lappbefolkningen, fördelats efter *vigselår* och *barnantal*. Tabellen avser endast de tre nordligaste länen.

I nedanstående tablå har den procentuella fördelningen efter *vigselår* jämförts med motsvarande för hela rikets befolkning. Att den fåtaliga lappbefolkningen i andra län än de tre nordligaste icke medtagits, torde knappast i nämnvärd grad inverka på lappbefolkningens tal.

V i g s e l å r	Hela rikets befolkning	Lappbefolkningen
1941 - 45	19.9	19.2
1936 - 40	18.5	14.7
1931 - 35	13.9	13.6
1926 - 30	11.4	13.6
1925 o. tidigare	36.3	38.9
Summa	100.0	100.0

Några mera markanta särdrag i fråga om äktenskapens fördelning efter varaktighet synes knappast lappbefolkningen uppvisa.

I tab. E ha, såsom tidigare nämnts, äktenskapen fördelats efter barnantal. Därvid medräknas makarnas samtliga gemensamma barn, såväl hemmavarande som frånvarande och döda, inberäknat de barn, som äro födda före vigseln. Däremot ingå icke adoptivbarn, fosterbarn eller endera makens barn i föregående äktenskap eller utom äktenskap. Till skillnad mot i hushållsuppgifterna, där samboende icke gifta personer med gemensamma barn i redovisningshänseende jämföras med äkta makar, ha här endast gifta samboende personer medtagits. Att uppgifter rörande det totala barnantalet inom äktenskapen kunnat lämnas, sammanhänger med att på den blankett, som användes vid uppgiftsamlingen (se bilaga 1), en särskild avdelning förekom, där för äkta makar data rörande alla frånvarande och döda gemensamma barn skulle lämnas. Emellertid är det tydligt, att detta icke genomgående skett. Det förekommer nämligen åtskilliga blanketter, där nämnda avdelning icke ifyllts, trots att man på grund av åldersskillnaden mellan de hemmavarande barnen eller på grund av tidrymden mellan vigseln och det äldsta hemmavarande barnet kan hålla för troligt, att ett eller flera döda eller frånvarande barn rätteligen borde ha uppgivits. Sam-

IV. HELA LAPPBEFOLKNINGEN

Tab. E. I lappundersökningen ingående samboende makar ¹⁾ efter vigselår och antalet barn, den 31 december 1945.

Barnantal m.m.	Vigselår						Samt- liga	Därav mannen		
	1941- 1945	1936- 1940	1931- 1935	1926- 1930	1921- 1925	1920 o. ti- digare		fjäll- lapp	skogs- lapp	ej till- hörande lappbe- folk- ningen
0 barn	111	29	30	21	20	51	262	154	59	49
1 "	114	39	21	21	13	46	254	123	78	53
2 "	74	59	44	30	19	47	273	145	92	36
3 "	21	63	39	38	23	51	235	120	80	35
4 "	1	35	28	32	26	44	166	92	48	26
5 "	1	18	34	15	14	48	130	70	46	14
6 "	1	2	19	17	17	39	95	45	38	12
7 "	-	2	9	18	19	48	96	51	29	16
8 "	-	1	2	13	14	31	61	25	29	7
9 "	-	-	1	9	10	28	48	19	22	7
10 "	-	-	-	8	7	17	32	19	7	6
11 "	-	-	1	5	2	8	16	5	9	2
12 "	-	-	-	1	-	6	7	2	3	2
13 "	-	-	-	-	-	3	3	-	2	1
14 "	-	-	-	1	1	2	4	1	3	-
15 "	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1
Summa äktenskap	323	248	228	229	186	469	1 683	871	545	267
" barn	340	610	721	972	852	2 176	5 671	2 772	2 058	841
Därav: hemmavarande	328	586	673	895	725	1 385	4 592	2 226	1 668	698
avflyttade	1	2	14	21	68	550	656	296	253	107
döda	11	22	34	56	59	241	423	250	137	36
Medeltal barn per äktenskap	1.1	2.5	3.2	4.2	4.6	4.6	3.4	3.2	3.8	3.1
Relativ fördelning										
0 barn	34.4	11.7	13.2	9.2	10.8	10.9	15.6	17.7	10.8	18.4
1 "	35.3	15.7	9.2	9.2	7.0	9.8	15.1	14.1	14.3	19.9
2 "	22.9	23.8	19.3	13.1	10.2	10.0	16.2	16.6	16.9	13.5
3 "	6.5	25.4	17.1	16.6	12.4	10.9	14.0	13.8	14.7	13.1
4 "	0.3	14.1	12.3	14.0	14.0	9.4	9.9	10.6	8.8	9.7
5 "	0.3	7.3	14.9	6.5	7.5	10.2	7.7	8.0	8.5	5.3
6 "	0.3	0.8	8.3	7.4	9.1	8.3	5.6	5.2	7.0	4.5
7 "	-	0.8	4.0	7.9	10.2	10.2	5.7	5.8	5.3	6.0
8 "	-	0.4	0.9	5.7	7.5	6.6	3.6	2.9	5.3	2.6
9 "	-	-	0.4	3.9	5.4	6.0	2.9	2.2	4.0	2.6
10 "	-	-	-	3.5	3.8	3.6	1.9	2.2	1.3	2.2
Mer än 10 "	-	-	0.4	3.0	2.1	4.1	1.8	0.9	3.1	2.2
Summa äktenskap	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Av barnen voro:										
hemmavarande	96.5	96.1	93.4	92.1	85.1	63.6	81.0	80.3	81.0	83.0
avflyttade	0.3	0.3	1.9	2.1	8.0	25.3	11.5	10.7	12.3	12.7
döda	3.2	3.6	4.7	5.8	6.9	11.1	7.5	9.0	6.7	4.3
Summa barn	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämte Idre) med känt barnantal.

manlagt 30 äktenskap ha helt utelämnats i tabellen, emedan det är uppenbart, att uppgifterna i dessa fall äro ofullständiga. Men även i en del fall, där det icke i och för sig varit osannolikt, att döda eller frånvarande barn saknats, torde i verkligheten dylika barn ha funnits, utan att detta angivits. De meddelade uppgifterna fa därför betraktas som minimiuppgifter.

Någon möjlighet att göra jämförelser med hela rikets befolkning finnes ej, emedan uppgifter om döda och frånvarande barn endast infördrades vid lappundersökningen men icke vid den egentliga folkräkningen.

De barnlösa äktenskapen utgjorde bland lappbefolkningen enligt tab. E omkring 15 %. På grund av vad som ovan nämnts, får detta anses vara ett maximalt. Många av dessa äktenskap äro emellertid ingångna under de senast förflutna åren. Av de äktenskap, som ingåtts 1920 och tidigare, och som därför i fruktsamhetsavseende kunna räknas som avslutade, äro endast något över 10 % barnlösa. Även 1-barns-, 2-barns- och 3-barnsfamiljerna utgöra vardera omkring 15 %, medan 4-barnfamiljerna utgöra omkring 10 %. Minst 5 barn finnas i nästan 30 % och minst 8 barn i 10 % av äktenskapen. Särskilt barnrika äro skogslapparna. I de äktenskap, där mannen är skogslapp, finnas i medeltal 3.8 barn per äktenskap, medan motsvarande tal är 3.2, där mannen är fjälllapp, och 3.1, där endast hustrun tillhör lappbefolkningen. För hela lappbefolkningen utgör det genomsnittliga antalet barn per äktenskap 3.4 och för enbart de äktenskap, som ingåtts 1920 och tidigare, ej mindre än 4.6.

Tab. 9 visar huru i lappundersökningen ingående samboende makar fördela sig efter vigselår och barnantal samt efter huru många barn, som fötts under olika tidsperioder av äktenskapet. Tabellen omfattar alla inom de tre nordligaste länen bosatta samboende makar med barn, där båda makarna eller en av dem tillhöra lappbefolkningen, och barnantalet är känt. Tab. 9 har således samma omfattning som tab. E, med undantag av att de barnlösa äktenskapen icke ingå i den förstnämnda tabellen.

I de 1421 äktenskap, som tab. 9 omfattar, är det sammanlagda barnantalet 5 671. Av dessa barn äro 418 födda före vigseln, 463 inom 8 månader efter vigseln, 1 965 inom återstoden av första femårsperioden av äktenskapet, 1 345 inom andra femårsperioden och 1 480 mer än 10 år efter vigseln. Att fördelningen efter barnantalet inom olika tidsperioder varierar starkt med äktenskapets varaktighet och det totala barnantalet inom äktenskapet, framgår tydligt av tabellen. I de senast ingångna äktenskapen (vigselår 1941-45) ha något mer än hälften av barnen fötts före vigseln eller högst 8 månader därefter, medan i de äktenskap, som ingåtts 1925 eller tidigare endast 8 % fötts under motsvarande tid. Om fördelning sker efter det totala barnantalet, visar det sig, att inom ettbarnsfamiljerna nästan hälften av alla barn

fötts före vigseln eller inom de 8 första månaderna av äktenskapet, men inom familjer med mer än 10 barn gäller detta blott omkring 8 % av barnen.

Huru de i tab. 9 medtagna samboende makarna fördela sig efter antalet barn, som fötts inom var och en av de nämnda 5 perioderna, framgår av nedanstående tablå:

Antal barn födda:	Antal familjer med nedanstående antal barn födda inom vidstående tidsperiod				Summa
	0 barn	1 barn	2 barn	3 eller flera barn	
Före vigseln	1 089	274	44	14	1 421
Inom 8 månader efter vigseln	967	445	9	-	1 421
Inom återstoden av 1:a femårsperioden	265	524	465	167	1 421
Inom 2:a femårsperioden	588	425	311	97	1 421
Inom efterföljande tidsperiod	844	202	126	249	1 421

I sammanlagt 332 fall ha, såsom tablåen visar, ett eller flera av barnen fötts före vigseln. Detta innebär, att föräktenskapliga barn förekomma inom knappt fjärdedelen av de 1421 i tablåen upptagna äktenskapen. Barn, födda inom de 8 första månaderna efter vigseln, förekomma i omkring tredjedelen av äktenskapen. I över 80 % av äktenskapen ha ett eller flera barn fötts inom återstoden av första femårsperioden och i omkring 60 % inom den därefter följande femårsperioden. Däremot kunna endast omkring 40 % av äktenskapen uppvisa barn, födda mer än 10 år efter vigseln.

Rörande de avflyttade och döda barnen finnas särskilda uppgifter meddelade i det avsnitt av berättelsen, som behandlar lappbefolkningens omflyttning.

Av tab. 10 framgår lappbefolkningens fördelning efter födelseort. En sammanställning av nämnda befolknings relativa fördelning efter födelseort med åtskiljande av födelse i boningslänet, i annat län och i utlandet lämnas i nästföljande tablå, där även motsvarande uppgifter för hela befolkningen angivas såsom jämförelse.

Icke mindre än 94.2 % av lappbefolkningen äro födda inom samma län, där vederbörande äro bosatta, medan endast 3.8 % fötts i annat län och 2.0 % i utlandet. I detta avseende skiljer sig lappbefolkningen rätt avsevärt från befolkningen i dess helhet, av vilken endast 73.2 % fötts inom boningslänet, medan 25.0 % fötts i annat län och 1.8 % i utlandet. Om man tar hänsyn till att lappbefolkningen huvudsakligen är koncentrerad till de tre nordligaste länen, där omflyttningen är betydligt mindre livlig än inom riket i dess helhet,

Boningslän	Hela befolkningen				Lappbefolkningen			
	Födda i bo- nings- länet	Födda i an- nat län	Födda i ut- lan- det 1)	Summa	Födda i bo- nings- länet	Födda i an- nat län	Födda i ut- lan- det	Summa
Norrb. län	89.3	8.8	1.9	100.0	97.5	0.7	1.8	100.0
Västerb. län ...	89.4	10.0	0.6	100.0	90.6	8.3	1.1	100.0
Jämtl. län	82.2	16.9	0.9	100.0	89.3	5.4	5.3	100.0
Summa dessa län	87.6	11.2	1.2	100.0	95.4	2.6	2.0	100.0
Västernorr. län	86.6	12.6	0.8	100.0	63.2	35.8	1.0	100.0
Övriga län	71.1	27.1	1.8	100.0	13.3	84.9	1.8	100.0
Hela riket ...	73.2	25.0	1.8	100.0	94.2	3.8	2.0	100.0
Därav: fjällappar	-	-	-	-	93.1	4.0	2.9	100.0
skogslappar	-	-	-	-	95.9	3.6	0.5	100.0

1) inräknat ej uppgiven födelseort.

och gör jämförelsen länsvis, bli skillnaderna mellan lappbefolkningen och hela befolkningen visserligen betydligt mindre än för hela riket mer långt ifrån helt eliminerade. Särskilt kan man iakttaga, att i Norrbottens län endast 0.7 % av lappbefolkningen men 8.8 % av hela befolkningen äro födda i annat län än boningslänet. I Jämtlands län är skillnaden i detta avseende relativt taget betydligt mindre och Västerbottens län mycket obetydlig.

I tablån har även ett särskiljande av fjäll- och skogslappar gjorts, men skillnaderna mellan dessa grupper äro i ifrågavarande avseende obetydliga.

De utrikes födda synas, om jämförelsen inskränkes till hela riket, utgöra en proportionsvis ungefär lika stor andel av lappbefolkningen som av hela befolkningen. Vad de enstaka länen beträffar, bör man på grund av talens litenhet undvika några mera ingående jämförelser i detta avseende. Sammanlagt äro 202 personer, tillhörande lappbefolkningen, födda i utlandet, varav 164 i Norge och 36 i Finland. De utrikes födda lapparna äro emellertid till allra största delen svenska medborgare. Av hela lappbefolkningen ha endast 11 personer uppgivits vara utländska medborgare, varav 7 norska och 4 finska. Möjligt är dock att anteckningarna om medborgarskap i församlingsboksutdraget, varur dessa uppgifter hämtats, icke varit helt fullständiga.

För möjliggörande av en statistik rörande lappbefolkningens omflyttning skulle vid lappundersökningen uppgifter om senaste inflyttning lämnas. Därvid skulle angivas dels året och utflyttningkommunen i fråga om sista inflyttningen från annan kommun, dels året och lappbyns namn i fråga om sista inflyttningen från annan lappby. Det är emellertid tydligt, att dessa uppgifter endast delvis ifyllts. Det förekommer nämligen i de tre län, för vilka uppgifter infordrades,

icke mindre än 876 fall, där födelsekommunen och boningskommunen icke äro desamma, och där alltså flyttning måste ha skett, men där icke desto mindre någon inflyttning ej angivits. Då därjämte personer, som äro bosatta i födelsekommunen, icke behöva ha bott där hela sitt liv utan kunna ha först ut- och sedan återinflyttat utan att detta angivits, torde sannolikt antalet fall, där uppgifter om flyttning utelämnats, vara ännu större. I fråga om 101 fall har endast utflyttningsskommunen men icke året angivits.

I tab. 10 finnas uppgifter om inflyttning från annan kommun, varvid emellertid endast de fall medtagits, där både utflyttningssorten och flyttningssåret varit kända. I tabellen upptagas 1065 fall av flyttningar. Då, såsom nyss nämnts, både utflyttningssort och flyttningssår äro okända i *minst* 876 fall och enbart flyttningssåret i 101 fall, och då dessutom uppgifter saknas för andra län än de tre nordligaste (d. v. s. de saknas just för de län, där omflyttningen relativt taget är störst), framgår att tabellen icke kan omfatta mer än omkring halva antalet fall, där flyttning bland lappbefolkningen skett. Att under sådana förhållanden göra någon kommentar av uppgifterna synes knappast lämpligt, särskilt som man icke torde kunna antaga att de medtagna uppgifterna äro representativa. Det finnes nämligen skäl att antaga, att särskilt de flyttningar, som skett längst tillbaka i tiden och vid den lägsta åldern, äro underrepresenterade.

Även uppgifterna om flyttning mellan lappbyar synas vara ofullständiga, ehuru det är svårare att uttala sig om graden av denna ofullständighet. Uppgifter om denna omflyttning lämnas i de båda sista kolumnerna av tab. 2. Sammanlagt uppgivas 579 personer ha inflyttat till lappby och 805 ha utflyttat från lappby. Båda dessa tal torde vara för små. Att utflyttning från lappby är oftare förekommande än inflyttning dit, är det emellertid knappast någon tvekan om. Bland de antecknade flyttningarna uppgivas nämligen 579 ha skett från en lappby till en annan, medan 226 personer utflyttat från en lappby utan att inflytta i någon annan, men icke en enda person, som förut icke tillhört lappby, uppgives ha inflyttat till lappby.

Såsom tidigare nämnts, innehöll den blankett, som användes vid uppgiftsinsamlingen, en särskild avdelning, upptagande *frånvarande och döda barn* till samboende makar. Endast gemensamma barn i äktenskap, där båda makarna eller en av dem tillhörde lappbefolkningen, skulle medtagas. Barn födda före vigseln äro inräknade men icke endera makens barn i föregående äktenskap eller utom äktenskapet och ej heller adoptivbarn eller fosterbarn. Uppgifterna ha i ett tidigare avsnitt av denna berättelse kommit till användning för statistik rörande det totala barnantalet inom äktenskapen samt inom olika perioder av desamma. Uppgifterna kunna emellertid även användas vid en undersökning rörande de avflyttade barnens inflyttningssort, boningsort vid folkräkningstidpunkten och ålder vid flyttningen samt de döda

barnens ålder vid dödsfallet.

Uppgifter härom lämnas i tab. 11. Därjämte finnas vissa uppgifter om avflyttade och döda barn i de båda sista kolumnerna av tab. 9. De i dessa båda tabeller meddelade talen få, som tidigare framhållits, anses vara minimital, emedan ifrågavarande avdelning av blanketten ej alltid ifyllts. Vidare kan nämnas, att i åtskilliga fall för frånvarande barn av inflyttnings- och boningsorterna endast uppgivits den ena; i dessa fall ha inflyttningsorten och boningsorten antagits sammanfalla, även om man icke alltid kan vara helt säker på att detta verkligen varit fallet. Detta är orsaken till att i tabellen antalet fall med ej uppgiven inflyttningsort är exakt lika stort som antalet fall med ej uppgiven boningsort vid folkräkningstidpunkten; i båda fallen ha nämligen endast de fall medräknats, där varken inflyttningsorten eller boningsorten uppgivits.

De avflyttade barnen uppgivas vara 656 och de döda 423. Antalet äktenskap, där makarna vid folkräkningstidpunkten voro samboende och bosatta inom Norrbottens, Västerbottens eller Jämtlands län (jämte Idre), och där båda eller en av dem tillhörde lappbefolkningen, uppgick till 1 713, varav följer, att de avflyttade barnen endast utgjorde 0.38 och de döda barnen 0.25 i medeltal per äktenskap. Som jämförelse kan nämnas, att de hemmavarande barnen voro 4 592 eller 2.68 per äktenskap. Av hela antalet inom de bestående äktenskapen födda barn voro 7.5 % döda, och av de levande barnen hade 12.5 % avflyttat från föräldrahemmet. Att dessa tal måste vara något för låga, framgår av vad som tidigare nämnts; någon möjlighet att bedöma graden av uppgifternas fullständighet torde dock knappast förefinnas.

Av de tre sista kolumnerna i tab. 9 framgår de hemmavarande, avflyttade och döda barnens fördelning efter föräldrarnas vigselår. Den relativa fördelningen av barnen på hemmavarande, avflyttade och döda inom familjer med olika vigselår framgår av de nedersta raderna i tab. E. Som man kunnat vänta, stiger såväl det relativa antalet avflyttade som det relativa antalet döda barn med äktenskapens varaktighet. Det visar sig även, att de döda barnen relativt taget äro något flera bland fjällapparna än bland skogslapparna, medan motsatt förhållande är rådande i fråga om de avflyttade barnen.

Vidare framgår av de sista kolumnerna i tab. 9 de hemmavarande, avflyttade och döda barnens fördelning efter det totala barnantalet i familjen. Motsvarande relativa fördelning framgår av tablån överst å nästa sida.

Att de avflyttade och döda barnens andel av hela antalet barn stiger med ökat barnantal i familjen, torde huvudsakligen bero på barnantalets samband med äktenskapens varaktighet.

I fråga om de avflyttade barnens inflyttningsort visar tab. 11, att i de flesta fall flyttningen skett till ort inom samma län, där föräldrahemmet är beläget. Även den uppgivna boningsorten är i regel be-

IV. HELA LAPPBEFOLKNINGEN

	Antal barn i familjen	Hemma- varande	Avflyt- tade	Döda	Summa
1	92.5	4.7	2.8	100.0	
2	89.0	5.7	5.3	100.0	
3	87.4	8.2	4.4	100.0	
4	86.9	7.2	5.9	100.0	
5	82.6	11.5	5.9	100.0	
6	80.4	13.5	6.1	100.0	
7	76.8	14.7	8.5	100.0	
8	74.0	14.3	11.7	100.0	
9	69.0	19.7	11.3	100.0	
10	76.3	12.5	11.2	100.0	
Mer än 10	71.3	16.5	12.2	100.0	
	Samtliga	Sl.0	11.5	7.5	100.0

lägen inom samma län som föräldrahemmet, vilket framgår av efterföljande tablå. Denna visar, att drygt tre fjärdedelar av de barn, som lämnat föräldrahemmet, ha inflyttat därifrån till ort inom samma län, och nästan lika många kvarbodde vid folkräkningstidpunkten inom länet.

Föräldrarnas boningsort

	Norr- bot- tens län	Väs- ter- bot- tens län	Jämt- lands län (jämte Idre)	Samt- liga dessa län
<i>Barnens inflyttningsort</i>				
Samma län som föräldrahemmet	76.4	76.7	73.3	76.2
Annat län inom undersökningsområdet 1)	4.5	6.9	2.2	4.9
Annat län inom Sverige	11.2	12.3	20.0	12.0
Utlandet	0.4	-	4.5	0.6
Ej uppgiven	7.5	4.1	-	6.3
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

Barnens uppgivna boningsort den 31 dec. 1945

Samma län som föräldrahemmet	76.6	67.8	68.8	74.1
Annat län inom undersökningsområdet 1)	4.1	15.8	4.5	6.7
Annat län inom Sverige	11.4	12.3	22.2	12.3
Utlandet	0.4	-	4.5	0.6
Ej uppgiven	7.5	4.1	-	6.3
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämte Idre).

Vad åldern vid flyttningen beträffar, visar tab. 11, att flyttning särskilt ofta sker inom åldern 20-25 år. Av de fall, där flyttningsåldern är känd, komma 40.8 % på nyssnämnda femårsgrupp och icke mindre än 83.0 % på åldersgrupperna mellan 15 och 30 år.

Även dödsåldern för de döda barnen framgår av tab. 11. Omkring 30 % av de barn, för vilka denna ålder är känd, ha avlidit inom första levnadsåret och sammanlagt drygt hälften inom de två första levnadsåren. Endast en knapp sjättedel har avlidit vid vuxen ålder (över 20 år).

Län Kommuner	Hela befolk- ningen 1)	Lapska språkgruppen				Rensköttselberättigade				
		Lapskt språk i familj	Lapskt språk i för- äldra- hem, men ej i familj	Summa	Darav ren- sköt- sel- ber- ätti- gade	Lapskt språk i familj	Lapskt språk i för- äldra- hem, men ej i familj	Ej till- hörande lapska språk- grup- pen	Summa	Darav ren- sköt- tande
Norrbottnens län										
Hortlax	4 632	-	1	1	1	-	1	2	3	-
Piteå landskommun	14 075	-	6	6	5	-	5	17	22	-
Norrfrjarden	4 799	-	1	1	1	-	1	1	2	1
Ålvsby	9 310	-	3	3	3	-	3	28	31	-
Nederluleå	11 065	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Överluleå	10 477	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Edefors	3 845	-	9	9	9	-	9	52	61	20
Arvidsjaur	10 699	249	246	495	469	249	220	593	1 062	140
Arjeplog	4 928	444	110	554	532	438	94	372	904	267
Jokkmokk	9 007	624	124	748	671	594	77	266	937	376
Gällivare	21 679	666	86	752	683	623	60	670	1 353	352
Råneå	8 995	37	4	41	15	14	1	7	22	19
Överkalix	9 170	1	5	6	5	-	5	51	56	14
Töre	5 210	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Nederkalix	14 794	-	1	1	1	-	1	19	20	5
Nedertorneå	4 496	-	-	-	-	-	-	21	21	-
Hietaniemi	2 637	-	-	-	-	-	-	62	62	15
Övertorneå	6 841	-	2	2	2	-	2	81	83	14
Korpilombolo	3 678	-	3	3	3	-	3	83	86	21
Tärändö	2 251	-	3	3	3	-	3	76	79	10
Pajala	6 803	-	16	16	16	-	16	285	301	94
Junosuando	1 848	-	-	-	-	-	-	69	69	17
Jukkasjärvi	18 346	818	38	856	845	818	27	357	1 202	463
Karesuando	1 225	373	9	382	379	373	6	101	480	343
Luleå stad	17 134	-	1	1	-	-	-	1	1	-
Bodens stad	10 249	-	-	-	-	-	-	8	8	-
Haparanda stad	2 940	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Summa	229 568	3 212	668	3 880	3 643	3 109	534	3 231	6 874	2 171
Darav tillhörande lappby	3 101	2 402	64	2 466	2 466	2 402	64	635	3 101	2 139
Västerbottnens län										
Degerfors	10 054	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Umeå landskommun	14 983	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Sävar	3 597	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Burträsk	10 034	-	4	4	2	-	2	10	12	-
Skellefteå landskommun	24 802	-	4	4	2	-	2	3	5	-
Byske	9 457	-	1	1	1	-	1	3	4	-
Jörn	5 675	-	-	-	-	-	-	3	3	-
Norsjö	7 509	-	2	2	-	-	-	2	2	-
Måå	5 144	-	20	20	14	-	14	299	313	80
Lycksele	11 382	-	4	4	3	-	3	15	18	-
Stensele	7 135	2	20	22	20	2	18	125	145	-
Sorsele	6 185	89	97	186	177	89	88	249	426	73
Tarna	2 170	111	66	177	177	111	66	398	575	103
Vilhelmina	11 159	144	71	215	203	144	59	157	360	91
Dorotea	5 845	20	2	22	21	20	1	3	24	13
Åsele	6 224	-	11	11	9	-	9	15	24	-
Fredrika	1 820	-	1	1	1	-	1	1	2	-
Umeå stad	15 419	-	-	-	-	-	-	8	8	-
Summa	228 135	366	304	670	631	366	265	1 295	1 926	360
Darav tillhörande lappby	413	285	17	302	302	285	17	111	413	342

1) I summorna ingår befolkningen i de län och kommuner, som sakna lappbefolkning.

Län Kommuner	Hela befolk- ning- en 1)	Lapska språkgruppen				Renskötselberättigade				
		Lapskt språk i familj	Lapskt språk i för- aldra- hem, men ej i familj	Summa	Darav ren- sköt- sel- ber- rätti- gade	Lapskt språk i familj	Lapskt språk i för- aldra- hem, men ej i familj	Ej till- horo- nde lapska språk- grup- pen	Summa	Darav ren- sköt- ande
Jämtlands län (jämf. Idre)										
Fors	3 112	-	3	3	3	-	3	-	3	-
Hälsjö	1 688	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Sundsjö	1 602	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Revsund	2 654	-	1	1	1	-	1	2	3	-
Lockne	1 906	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Ås	2 096	-	1	1	-	-	-	3	3	-
Häggenås	2 383	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Laxsjö	1 110	-	1	1	-	-	-	4	4	-
Hotagen	1 048	38	8	46	45	38	7	20	65	21
Ström	6 763	3	6	9	7	3	4	10	17	-
Alanäs	1 826	-	2	2	2	-	2	5	7	-
Frostviken	2 465	72	27	99	93	72	21	57	150	63
Åre	3 051	-	6	6	6	-	6	16	22	1
Undersåker	3 444	52	7	59	59	52	7	18	77	51
Mörsil	1 808	-	3	3	2	-	2	7	9	-
Käll	1 528	31	1	32	32	31	1	3	35	32
Offerdal	4 458	106	6	112	112	106	6	9	121	36
Alsen	2 402	-	1	1	1	-	1	6	7	-
Frösö	6 626	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Hallen	1 293	26	3	29	29	26	3	8	37	13
Oviken	2 094	39	1	40	39	39	-	2	41	39
Myssjö	1 147	-	4	4	4	-	4	11	15	-
Vemdalen	1 219	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Hede	1 939	-	4	4	2	-	2	10	12	-
Storsjö	725	31	5	36	35	31	4	7	42	21
Tännäs	2 203	149	11	160	159	149	10	34	193	141
Östersunds stad	19 683	-	1	1	1	-	1	7	8	-
Idre (i Kopparbergs län)	1 609	15	-	15	15	15	-	-	15	13
Summa	144 822	562	105	667	650	562	88	242	892	431
Darav tillhörande lappby	510	460	15	475	475	460	15	35	510	428
Övriga län										
Stockholms stad	671 284	-	14	14	12	-	12	15	27	-
Stockholms län	321 989	-	6	6	4	-	4	8	12	-
Uppsala län	146 415	-	2	2	2	-	2	5	7	-
Södermanlands län	201 051	-	2	2	-	-	-	3	3	-
Östergötlands län	332 946	-	-	-	-	-	-	4	4	-
Jönköpings län	253 794	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Kronobergs län	153 572	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Gotlands län	59 505	-	3	3	1	-	1	5	6	-
Blekinge län	146 908	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Göteborgs och Bohus län	510 896	-	1	1	1	-	1	4	5	-
Älvsborgs län	338 996	-	1	1	1	-	1	-	1	-
Skaraborgs län	244 737	-	1	1	1	-	1	1	2	-
Värmlands län	272 275	-	1	1	1	-	1	3	4	-
Örebro län	235 989	-	4	4	2	-	2	8	10	-
Västmanlands län	183 346	-	1	1	1	-	1	6	7	-
Kopparbergs län (utom Idre)	251 898	-	2	2	1	-	1	6	7	-
Gävleborgs län	275 436	-	1	1	1	-	1	3	4	-
Västernorrlands län	278 707	-	21	21	18	-	18	74	92	-
Summa	6071 224	-	61	61	47	-	47	147	194	-
Hela riket	6673 749	4 140	1 138	5 278	4 971	4 037	934	4 915	9 886	2 962
Darav tillhörande lappby	4 024	3 147	96	3 243	3 243	3 147	96	781	4 024	2 909

Tab. 2. Till lappby hörande befolkning efter hemspråk, kön, ålder

Lappbyar	Lapska språkgruppen					Män					
	Lapskt språk i familj	Lapskt språk i föräldrahem, men ej i familj	Summa	Därav		Ogifta	Gifta	Förutgifta	Summa	Därav ten-skö-tande	
				M.	Kv.						
Norrbottnens län											
<i>Fjälllappar</i>											
<i>Tillhörande följande fjälllappbyar:</i>											
1	Köncämä	216	1	217	110	107	69	36	5	110	105
2	Lhiniovuoma	171	-	171	84	87	55	28	1	84	74
3	Saarivuoma	208	-	208	103	105	63	36	4	103	98
4	Taima	186	-	186	100	86	71	26	3	100	26
5	Rautasvuomi	112	-	112	58	54	37	20	1	58	43
6	Kaamlasvuoma	222	-	222	122	100	94	26	2	122	62
7	Norrkaitum	162	-	162	88	74	63	25	1	89	52
8	Mellanbyn	138	1	139	76	63	55	19	3	77	45
9	Sorkaitum	189	-	189	91	98	69	21	1	91	36
10	Sirkas	195	-	195	106	89	72	30	4	106	98
11	Jäkkäkaska	57	-	57	31	26	19	12	-	31	25
12	Tuorpon	116	-	116	62	54	38	22	2	62	57
13	Luoktu-Nivas	99	2	101	56	45	42	14	-	56	56
14	Semisjaur-Njarg	61	-	61	33	28	24	9	-	33	32
15	Svaipa	40	-	40	22	18	19	3	-	22	22
16	Summa tillhörande fjälllappby	2 172	4	2 176	1 142	1 034	790	327	27	1 144	831
<i>Skogslappar</i>											
<i>Tillhörande följande skogslappbyar:</i>											
17	Vittangi	32	7	39	17	22	30	12	2	44	44
18	Gällivare	45	3	48	28	20	66	25	1	92	73
19	Sirre	-	4	4	1	3	6	2	-	8	8
20	Udtja	15	4	19	12	7	16	6	-	22	22
21	Stäkke	25	1	26	15	11	10	5	1	16	15
22	Maskaure	9	4	13	7	6	5	5	1	11	11
23	Malmesjåure	23	-	23	13	10	8	4	1	13	12
24	Västra Kikkijåure	24	7	31	19	12	15	9	1	25	25
25	Östra Kikkijåure	31	9	40	24	16	25	8	2	35	30
26	Mausjåure	26	9	35	21	14	15	9	-	24	19
27	Summa tillhörande skogslappby	230	48	278	157	121	196	85	9	290	259
<i>Tillhörande följande lappbyar inom koncessionsområdena:</i>											
28	Muonio	-	2	2	1	1	59	25	1	85	20
29	Sattajärvi	-	-	-	-	-	5	3	-	8	5
30	Övertorneå	-	2	2	1	1	24	7	-	31	15
31	Sangis	-	1	1	1	-	22	10	1	33	12
32	Tärendö	-	4	4	1	3	25	8	2	35	8
33	Kalix	-	3	3	3	-	15	3	-	18	9
34	Summa tillhörande lappby inom koncessionsområdena	-	12	12	7	5	150	56	4	210	69

Rensköttselberättigade													
Kvinnor					Därav i följande åldersklasser						Omflyttning		
Ogifta	Gifta	Förut gifta	Summa	Därav rensköt- selberättigade	Summa rensköt- selberättigade	0-15 år	15-30 år	30-50 år	50-65 år	Över 65 år	In- flyttade	Ut- flyttade	
59	37	11	107	97	217	56	60	46	36	19	6	122	1
46	29	12	87	72	171	45	39	45	27	15	20	70	2
61	37	7	105	96	208	78	47	53	13	17	35	50	3
51	25	10	86	12	186	46	57	42	28	13	10	59	4
31	20	3	54	39	112	34	23	36	11	8	18	18	5
65	26	9	100	52	222	74	61	39	35	13	37	35	6
47	24	4	75	41	164	46	51	36	20	11	23	33	7
40	19	5	64	30	141	41	37	32	20	11	33	16	8
67	21	10	96	38	189	71	45	38	17	18	27	24	9
47	30	12	89	78	195	49	45	62	24	15	58	35	10
11	12	3	26	17	57	10	15	11	15	6	7	1	11
25	23	6	54	47	116	40	22	28	13	13	54	6	12
29	14	4	47	45	103	28	33	23	12	7	31	56	13
15	9	4	28	27	61	20	13	17	5	6	19	53	14
10	4	4	18	18	40	16	9	7	6	2	14	4	15
604	330	104	1 038	709	2 182	654	557	515	262	174	392	582	16
28	12	3	43	43	87	47	15	15	8	2	-	11	17
52	25	3	80	57	172	58	53	29	21	11	10	-	18
7	2	2	11	11	19	7	-	9	1	2	-	-	19
11	6	-	17	17	39	12	5	14	3	5	-	-	20
5	5	1	11	11	27	6	3	7	4	7	9	28	21
6	5	-	11	10	22	4	7	4	4	3	-	4	22
6	4	-	10	7	23	5	4	6	6	2	-	3	23
7	8	3	18	18	43	12	8	11	6	6	3	-	24
13	7	3	23	20	58	8	21	15	10	4	-	-	25
9	7	1	17	14	41	10	8	11	7	5	-	5	26
144	81	16	241	208	531	169	124	121	70	47	22	51	27
49	25	1	75	26	160	77	35	24	22	2	-	-	28
3	3	1	7	5	15	4	3	6	1	1	-	-	29
14	8	-	22	11	53	24	10	12	5	2	-	-	30
14	15	2	31	8	64	18	22	12	9	3	1	-	31
17	9	2	28	7	63	13	19	15	11	5	-	-	32
10	3	2	15	6	33	13	10	5	3	2	-	-	33
107	63	8	178	63	388	149	99	74	51	15	1	-	34

Lappbyar	Lapska språkgruppen										
	Lapskt språk i familj	Lapskt språk i föräldrahem, men ej i familj	Summa	Därav		Män				Därav renslöstande	
				M.	Kv.	Ogifta	Gifta	Förutgifta	Summa		
Västerbottens län											
Fjälllappar											
<i>Tillhörande följande fjälllappbyar:</i>											
35	Grän	36	-	36	19	17	15	3	1	19	19
36	Ren	39	-	39	27	12	18	8	2	26	26
37	Umbyn	46	5	51	22	29	15	11	1	27	27
38	Vapsten	38	2	40	21	19	14	7	1	22	18
39	Vilhelmina norra	68	2	70	40	30	31	11	3	45	32
40	Vilhelmina södra	58	4	62	32	30	18	11	3	32	25
41	Summa tillhörande fjälllappby	265	13	296	161	137	111	51	11	173	147
Skogslappar											
<i>Tillhörande följande skogslappby:</i>											
42	Malå	-	4	4	2	2	31	14	3	46	37
43	Summa tillhörande skogslappby	-	4	4	2	2	31	14	3	46	37
Fjälllappar											
<i>Tillhörande följande fjälllappbyar:</i>											
44	Frostvikens norra	21	1	22	12	10	8	2	2	12	11
45	Frostvikens mellersta	25	1	26	17	9	13	6	-	19	17
46	Frostvikens södra	15	1	16	11	5	9	1	1	11	11
47	Hotagen	21	-	21	14	7	10	4	-	14	14
48	Offerdal	38	-	38	22	16	16	5	1	22	21
49	Sösjö	14	1	15	7	8	4	4	-	8	8
50	Käll	15	-	15	8	7	6	2	-	8	8
51	Händölsdalen	29	4	33	14	19	11	5	1	17	13
52	Trarisa	23	-	23	11	12	5	6	-	11	11
53	Anariset	38	-	38	22	16	15	5	2	22	16
54	Tässåsen	40	-	40	21	19	15	6	2	23	22
55	Mittådalen	77	7	84	49	35	43	17	2	62	37
56	Taunas	89	-	89	51	38	35	15	1	51	50
57	Idre (i Kopparbergs län)	15	-	15	8	7	7	1	-	8	7
58	Summa tillhörande fjälllappby	460	15	475	267	208	197	79	12	266	246
59	Fjälllappbyar	2 917	32	2 949	1 570	1 379	1 098	457	50	1 605	1 224
60	Skogslappbyar	230	52	282	159	123	227	99	12	338	296
61	Lappbyar inom koncessionsområdena	-	12	12	7	5	150	56	4	210	69
62	Summa	3 147	96	3 243	1 736	1 507	1 475	612	66	2 153	1 589

Rensköttselberättigade

Kvinnor					Därav i följande ålderklasser						Omflyttning		
Ogifta	Gifta	Förut gifta	Summa	Därav renskötstskötende	Summa rensköttselberättigade	0-15	15-30 År	30-50 År	50-65 År	Över 65 År	In-flyttade	Ut-flyttade	
12	3	2	17	11	36	8	13	9	4	2	13	-	35
4	8	-	12	12	40	7	15	12	3	3	1	1	36
25	11	2	38	38	65	23	15	16	7	4	6	3	37
13	7	-	20	16	42	13	7	12	4	6	7	-	38
13	10	7	30	25	75	14	17	13	21	10	7	-	39
23	11	-	34	21	66	15	13	17	14	7	-	9	40
90	50	11	151	123	324	80	80	79	53	32	34	13	41
25	14	2	41	35	89	30	25	17	13	4	3	-	42
25	14	2	41	35	89	30	25	17	13	4	3	-	43
7	2	1	10	10	22	4	8	6	1	3	2	17	44
3	6	2	11	10	30	5	12	7	5	1	8	8	45
4	1	-	5	4	16	4	8	2	2	-	-	2	46
3	4	-	7	7	21	9	2	6	2	2	9	22	47
10	5	1	16	14	38	16	10	10	-	2	12	18	48
4	4	-	8	8	16	7	2	5	-	2	1	9	49
5	2	-	7	7	15	6	2	4	1	2	3	14	50
13	5	1	19	15	36	10	7	14	2	3	15	1	51
5	6	1	12	11	23	4	1	6	3	9	1	13	52
10	5	1	16	9	38	13	7	9	5	4	14	3	53
10	6	3	19	18	42	7	15	8	5	7	10	8	54
25	16	6	47	26	109	27	26	29	15	12	20	7	55
17	15	6	38	37	89	28	17	21	13	10	20	16	56
6	1	-	7	6	15	4	7	-	4	-	12	21	57
122	78	22	222	182	510	144	124	127	58	57	127	159	58
816	458	137	1 411	1 014	3 016	878	761	721	393	263	553	754	59
169	95	18	262	243	620	199	149	138	83	51	25	51	60
107	63	8	178	63	388	149	99	74	51	15	1	-	61
092	616	163	1 871	1 320	4 024	1 226	1 009	933	527	329	579	805	62

Tab. 3. Lappbefolkningen inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län (jämte Idre)

Språk i föräldrahem		Norrbottens län								
		Fjälllappar				Skogslappar				
		Lapskt språk i familj	Svenskt språk i familj	Finskt språk i familj	Summa	Lapskt språk i familj	Svenskt språk i familj	Finskt språk i familj	Summa	
Samboende makar, som båda tillhöra lappbefolkningen										
	<i>Männens språk i föräldrahem:</i>		<i>Hustruns språk i föräldrahem:</i>							
1		Lapska	380	7	-	387	85	49	3	137
2	Lapska	Svenska	1	30	-	31	3	76	-	79
3		Finska	-	2	12	14	4	5	11	20
4		Norska	-	5	-	5	-	-	-	-
5		Lapska	1	1	-	2	-	5	-	5
6	Svenska	Svenska	-	31	-	31	-	87	-	87
7		Finska	-	-	-	-	-	2	-	2
8		Norska	-	2	-	2	-	-	-	-
9		Lapska	1	2	1	4	-	-	5	5
10	Finska	Svenska	-	3	1	4	-	2	1	3
11		Finska	-	5	42	47	-	6	132	138
12	Norska	Svenska	-	-	-	-	-	-	-	-
13		Summa	383	88	56	527	92	232	152	476
Samboende makar, där endast mannen tillhör lappbefolkningen										
	<i>Männens språk i föräldrahem:</i>		<i>Hustruns språk i föräldrahem:</i>							
14		Svenska	-	2	-	2	-	17	-	17
15	Lapska	Finska	-	-	-	-	-	5	4	9
16		Summa	-	2	-	2	-	22	4	26
Samboende makar, där endast hustrun tillhör lappbefolkningen										
	<i>Männens språk i föräldrahem:</i>		<i>Hustruns språk i föräldrahem:</i>							
17		Lapska	-	28	-	28	-	65	-	65
18	Svenska	Svenska	-	-	-	-	-	14	-	14
19		Finska	-	1	-	1	-	1	-	1
20		Lapska	-	1	19	20	-	1	4	5
21	Finska	Finska	-	-	15	15	-	3	13	16
22	Norska	Svenska	-	-	-	-	-	-	-	-
23		Summa	-	30	34	64	-	84	17	101
Övriga vuxna personer (minst 15 år), tillhörande lappbefolkningen										
	<i>Män: Språk i föräldrahem:</i>									
24	Lapska	603	24	10	637	195	79	8	282	
25	Svenska	-	51	1	52	-	246	-	246	
26	Finska	-	1	72	73	-	2	195	197	
	<i>Kvinnor: Språk i föräldrahem:</i>									
27	Lapska	487	29	13	529	89	78	8	175	
28	Svenska	-	20	-	20	1	144	-	145	
29	Finska	-	3	69	72	1	6	128	135	
30	Norska	-	-	-	-	-	-	-	-	
31		Summa	1 090	126	165	1 383	266	555	339	1 880
Samtliga vuxna personer (minst 15 år), tillhörande lappbefolkningen										
	<i>Språk i föräldrahem:</i>									
32	Lapska	1 853	138	55	2 046	461	429	46	936	
33	Svenska	2	169	2	173	4	663	1	668	
34	Finska	1	22	254	277	5	33	617	655	
35	Norska	-	7	-	7	-	-	-	-	
36		Summa	1 856	336	311	2 503	470	1 125	664	2 259
37	Barn under 15 år, tillhörande lappbefolkningen	756	134	205	1 095	130	570	554	1 254	

Västerbottens län					Jämtlands län (jämr. Idre)			Sämtliga			
Fjälllappar			Skogslappar		Fjälllappar			Lapskt språk i familj	Svenskt språk i familj	Finskt språk i familj	Summa
Lapskt språk i familj	Svenskt språk i familj	Summa	Svenskt språk i familj	Summa	Lapskt språk i familj	Svenskt språk i familj	Summa				
58	38	96	3	3	83	6	89	606	103	3	712
-	54	54	4	4	-	11	11	4	175	-	179
-	-	-	-	-	-	-	-	4	7	23	34
-	1	1	-	-	-	-	-	-	6	-	6
-	11	11	-	-	1	5	6	2	22	-	24
-	84	84	41	41	-	4	4	-	247	-	247
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	6	9
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	2	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	174	185
-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
58	189	247	46	46	84	26	110	617	563	206	1 406
-	1	1	1	1	-	2	2	-	23	-	23
-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	9
-	1	1	1	1	-	2	2	-	26	4	32
-	36	36	15	15	-	28	28	-	172	-	172
-	19	19	8	8	-	1	1	-	42	-	42
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	23	25
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	28	31
-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1
-	56	56	23	23	-	29	29	-	222	51	273
108	46	154	6	6	148	19	167	1 054	174	18	1 246
1	215	216	77	77	1	73	74	2	662	1	665
-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	267	270
67	40	107	7	7	91	28	119	734	182	21	937
-	144	144	35	35	-	38	38	1	381	-	382
-	-	-	-	-	-	-	-	1	9	197	207
-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	-	2
176	447	623	125	125	240	158	396	1 792	1 413	504	3 709
291	265	556	39	39	406	105	511	3 011	976	101	4 066
1	613	614	206	206	2	136	138	9	1 787	3	1 799
-	-	-	-	-	-	-	-	6	55	871	932
-	4	4	-	-	-	-	-	-	11	-	11
292	882	1 174	245	245	408	241	649	3 026	2 629	975	6 630
74	342	416	130	130	154	106	260	1 114	1 262	759	3 155

Tab. 4. Lappbefolkningen efter hemspråk, renskötselrätt, kön, ålder och civilstånd, länsvis, den 31 december 1945.

Ålder	Lapska språkgruppen							Renskötselberättigade											
	Lapskt språk i familj		Lapskt språk i föräldrafamilj			Summa	Därav i				Lapskt språk i familj	Lapskt språk i föräldrafamilj	Ej tillhörande lapska språkgruppen	Summa	Därav i				
	Ogifta	Gifta	Forut gifta	Ogifta	Gifta		Forut gifta	Norrbot- tens län	Väs- ter- bot- tens län	Jämt- lands län (jämte Idre)					Öv- riga län	Norr- bot- tens län	Väs- ter- bot- tens län	Jämt- lands län (jämte Idre)	Öv- riga län
Fjällappar																			
<i>Män</i>																			
0 - 5 år .	167	-	-	-	-	-	167	137	9	21	-	163	-	178	341	205	76	49	11
5 - 10 " .	146	-	-	-	-	-	146	112	6	28	-	144	-	133	277	164	67	44	2
10 - 15 " .	179	-	-	-	-	-	179	128	14	37	-	178	-	125	303	181	68	53	1
15 - 20 " .	182	-	-	-	-	-	184	142	16	26	-	180	2	103	265	177	66	35	7
20 - 25 " .	179	5	-	3	-	-	187	131	24	32	-	184	3	108	295	163	77	46	9
25 - 30 " .	114	22	1	5	10	-	152	100	24	26	2	137	15	91	243	123	67	43	10
30 - 35 " .	82	47	1	8	13	-	151	110	20	20	1	129	20	84	233	129	66	31	7
35 - 40 " .	59	56	3	5	21	-	144	98	24	22	-	117	25	67	209	117	58	29	5
40 - 45 " .	48	63	1	6	18	-	136	90	16	29	1	111	24	46	181	111	32	35	3
45 - 50 " .	35	61	4	8	21	1	130	79	29	22	-	98	29	39	166	99	37	28	2
50 - 55 " .	28	58	6	5	24	-	121	77	26	17	1	92	29	38	159	92	42	19	6
55 - 60 " .	29	64	6	5	21	2	127	70	31	25	1	98	27	22	147	75	42	26	4
60 - 65 " .	15	48	5	8	18	8	102	59	33	10	-	68	33	25	126	68	45	12	1
65 - 70 " .	4	57	6	8	17	8	100	56	28	14	2	66	31	17	114	54	39	19	2
Över 70 " .	16	54	27	6	17	13	133	66	36	28	3	97	33	16	146	66	46	29	5
Summa	1 263	535	60	69	180	32	2 159	1 455	336	357	11	1 862	271	1 092	3 225	1 824	828	496	75
<i>Kvinnor</i>																			
0 - 5 år .	165	-	-	-	-	-	165	130	10	25	-	165	-	150	315	197	65	45	8
5 - 10 " .	154	-	-	-	-	-	154	119	10	25	-	154	-	123	277	175	61	40	1
10 - 15 " .	173	-	-	-	-	-	173	130	25	18	-	171	-	103	274	164	79	29	2
15 - 20 " .	151	2	-	7	2	-	162	119	19	22	2	153	7	100	260	152	64	35	9
20 - 25 " .	103	22	1	10	19	-	155	117	12	19	7	125	15	86	226	127	52	29	18
25 - 30 " .	53	45	3	10	19	-	130	96	13	19	2	101	16	61	178	106	42	24	6
30 - 35 " .	39	63	2	7	25	-	136	89	18	21	8	103	16	60	179	112	35	22	10
35 - 40 " .	27	70	4	5	24	-	130	82	21	25	2	101	13	57	171	95	49	25	2
40 - 45 " .	13	52	3	4	20	1	93	57	19	17	-	67	16	61	144	81	41	20	2
45 - 50 " .	20	75	10	6	15	2	128	77	24	27	-	105	19	61	185	106	47	28	4
50 - 55 " .	14	65	14	9	18	6	126	80	27	17	2	92	28	43	163	103	40	18	2

55 - 60 "	13	38	12	3	21	13	100	62	18	19	1	63	34	41	138	75	42	20	1
60 - 65 "	10	36	22	5	21	5	99	54	29	12	4	65	30	32	127	59	48	13	7
65 - 70 "	10	29	30	3	9	3	84	51	12	21	-	69	13	17	99	54	22	22	1
Över 70 "	11	35	73	5	11	16	151	87	38	23	3	119	27	24	170	93	49	24	4
Summa	956	532	174	74	204	46	1 986	1 350	295	310	31	1 653	234	1 019	2 906	1 699	736	394	77

Skogsfäppar

Män

0 - 5 år	22	-	-	-	-	-	22	22	-	-	-	18	-	240	256	226	31	-	1
5 - 10 "	23	-	-	-	-	-	23	23	-	-	-	17	-	203	220	202	15	-	3
10 - 15 "	29	-	-	-	-	-	29	29	-	-	-	21	-	197	218	193	23	-	2
15 - 20 "	40	-	-	3	-	-	43	43	-	-	-	34	3	179	216	196	18	-	2
20 - 25 "	26	-	-	4	-	-	30	30	-	-	-	23	3	140	166	143	21	-	2
25 - 30 "	19	2	-	7	6	-	34	34	-	-	-	18	13	102	133	115	17	-	1
30 - 35 "	23	4	-	11	6	-	44	43	-	-	1	19	15	96	130	115	13	-	2
35 - 40 "	15	6	1	7	28	1	58	56	1	-	1	19	31	73	123	109	13	-	1
40 - 45 "	14	6	1	7	16	2	46	45	1	-	-	16	22	66	104	91	13	-	-
45 - 50 "	11	11	1	7	31	-	61	57	3	-	1	19	33	43	95	83	10	-	2
50 - 55 "	6	7	4	3	27	3	50	49	1	-	-	14	28	30	72	66	6	-	-
55 - 60 "	5	10	-	5	26	4	50	48	2	-	-	15	30	29	74	70	4	-	-
60 - 65 "	3	16	2	3	10	5	39	39	-	-	-	20	17	19	56	53	3	-	-
65 - 70 "	1	18	4	4	12	3	42	40	2	-	-	23	16	13	52	46	6	-	-
Över 70 "	5	16	10	6	18	9	64	60	4	-	-	28	28	18	74	67	7	-	-
Summa	242	96	23	67	180	27	635	618	14	-	3	304	239	1 448	1 991	1 775	200	-	16

Kvinnor

0 - 5 år	20	-	-	-	-	-	20	20	-	-	-	19	-	219	238	215	21	-	2
5 - 10 "	19	-	-	-	-	-	19	19	-	-	-	17	-	210	227	204	21	-	2
10 - 15 "	17	-	-	-	-	-	17	17	-	-	-	15	-	195	210	191	19	-	-
15 - 20 "	17	-	-	5	-	-	22	22	-	-	-	14	5	163	182	159	20	-	3
20 - 25 "	16	1	-	10	6	-	33	30	-	-	3	15	12	90	117	101	11	-	5
25 - 30 "	6	2	-	5	19	-	32	24	2	-	6	7	8	83	96	82	11	-	5
30 - 35 "	5	5	-	7	18	-	35	30	2	-	3	8	13	65	86	74	9	-	3
35 - 40 "	3	8	1	4	24	1	41	37	3	-	1	11	14	65	90	80	7	-	3
40 - 45 "	5	6	-	2	19	3	35	32	2	-	1	11	19	64	94	87	7	-	-
45 - 50 "	2	15	-	3	22	-	42	38	3	-	1	16	18	57	91	83	7	-	1
50 - 55 "	1	10	-	6	18	-	35	32	3	-	-	9	20	50	79	70	9	-	-
55 - 60 "	2	12	2	7	11	3	37	32	5	-	-	16	20	34	70	62	7	-	1
60 - 65 "	4	13	1	3	10	3	34	34	-	-	-	17	14	22	53	49	4	-	-
65 - 70 "	1	12	1	8	8	15	45	40	4	-	1	14	29	15	58	54	3	-	1
Över 70 "	7	8	17	3	2	14	51	50	1	-	-	29	18	24	71	65	6	-	-
Summa	125	92	22	63	157	39	496	457	25	-	16	216	190	1 356	1 764	1 576	162	-	26

Tab. 5. Lappbefolkningen efter yrke och ålder, länsvis, den 31 december 1945.

Yrke	Förvärvsarbetande befolkning resp. självständiga yrkeslösa											Hela lapp-					
	Foretagare	Förvaltningspersonal	Arbetarpersonal	Därav med hjälpende familjemedlemmar	Summa	Därav				Husmodrar	Barn under 15 år	Ovriga familjemedlemmar	Hela lappbefolkningen	Därav i			
						under 30 år	30-50 år	50-65 år	minst 65 år					Norrbotens län	Vas-ter-botens län	Jämtlands län (jämta Idre)	Ovriga län
Förvärvsarbetande befolkning o. dennas familjemedlemmar																	
<i>Fjällappar: Man</i>																	
Jordbruk med binärningar	969	2	812	456	1 763	639	639	351	154	-	768	75	2 626	1 494	718	390	24
Egentliga jordbruk	344	-	213	162	557	175	183	136	63	-	285	36	878	280	506	84	8
Rensköttsel	493	-	373	235	866	310	332	151	73	-	347	22	1 235	836	149	250	-
Jordbruk o. boskapssköttsel i övrigt	6	-	6	3	12	2	3	3	4	-	6	-	18	13	2	-	3
Skogsbruk	-	2	174	-	176	85	70	20	1	-	45	6	227	102	61	51	13
Fiske	126	-	46	36	172	67	51	41	13	-	85	11	268	263	-	5	-
Industri o. hantverk	20	1	77	1	98	24	53	17	4	-	53	6	157	88	24	19	26
Sämfärdsel	6	3	75	2	84	40	37	6	1	-	44	1	129	100	13	12	4
Handel	6	9 1)	5	-	20	8	7	3	2	-	7	2	29	14	5	7	3
Allm. förvaltningstjänst o. fria yrken ...	2	27	4	-	33	11	16	5	1	-	8	3	44	18	12	8	6
Husligt arbete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	19	6	2	10	1
Ospecificerad verksamhet	-	-	35	-	35	14	12	8	1	-	6	3	44	25	3	10	6
Summa	1 003	42 1)	1 006	459	2 053	736	764	390	163	-	905	90	3 048	1 745	777	456	70
<i>Fjällappar: Kvinnor</i>																	
Jordbruk med binärningar	125	-	28	25	153	29	44	58	22	824	705	489	2 171	1 278	599	284	10
Egentliga jordbruk	60	-	14	14	74	16	20	29	9	331	234	183	822	274	452	91	5
Rensköttsel	52	-	10	8	62	10	20	20	12	352	331	234	979	693	113	173	-
Jordbruk o. boskapssköttsel i övrigt	-	-	1	-	1	-	-	1	-	5	3	4	13	8	4	-	1
Skogsbruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57	46	18	121	69	30	18	4
Fiske	13	-	3	3	16	3	4	8	1	79	91	50	236	234	-	2	-
Industri o. hantverk	5	-	6	-	11	5	6	-	-	61	60	7	139	83	18	17	21
Sämfärdsel	-	2	1	-	3	2	1	-	-	43	32	10	85	64	13	9	2
Handel	4	9	24	-	37	24	9	3	1	11	11	9	68	39	13	10	6
Allm. förvaltningstjänst o. fria yrken ...	3	40	16	-	59	27	20	12	-	18	12	2	91	46	18	11	16
Husligt arbete	-	-	97	-	97	54	29	12	2	-	12	2	111	47	24	27	13
Ospecificerad verksamhet	-	-	8	-	8	4	2	1	1	14	8	6	36	28	2	4	2
Summa	137	51	180	25	368	145	111	86	26	971	840	525	2 704	1 585	687	362	70

Skogslappar: Män

Jordbruk med binärningar	389	5	685	140	1 079	419	401	185	74	-	591	58	1 728	1 564	156	-	8
Egentliga jordbruk	310	-	133	109	443	129	145	115	54	-	313	38	794	716	70	-	8
Renskötsel	74	-	90	30	164	62	67	25	10	-	77	8	247	222	25	-	-
Jordbruk o. boskapsskötsel i övrigt	4	-	2	1	6	1	4	1	-	-	4	2	12	11	1	-	-
Skogsbruk	-	5	460	-	465	227	185	43	10	-	197	12	674	614	60	-	-
Fiske	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Industri o. hantverk	6	1	47	-	54	20	29	4	1	-	50	4	108	83	21	-	4
Samfärdsel	1	3	20	-	24	8	14	1	1	-	24	1	49	44	3	-	2
Handel	4	2	4	-	10	4	4	2	-	-	4	-	14	13	1	-	-
Allm. förvaltningstjänst o. fria yrken ...	-	10	2	-	12	6	3	3	-	-	6	1	19	14	4	-	1
Husligt arbete	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	1	9	8	1	-	-
Ospecificerad verksamhet	-	-	23	-	23	3	13	5	2	-	13	1	37	35	1	-	1
Summa	400	21	781	140	1 202	460	464	200	78	-	696	66	1 964	1 761	187	-	16

Skogslappar: Kvinnor

Jordbruk med binärningar	34	-	3	1	37	3	14	11	9	506	564	275	1 382	1 249	128	-	5
Egentliga jordbruk	30	-	2	1	32	3	13	10	6	271	300	180	783	710	69	-	4
Renskötsel	3	-	1	-	4	-	1	1	2	62	78	37	181	159	22	-	-
Jordbruk o. boskapsskötsel i övrigt	1	-	-	-	1	-	-	-	1	5	6	1	13	12	-	-	1
Skogsbruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	167	180	57	404	367	37	-	-
Fiske	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-
Industri o. hantverk	6	-	11	-	17	8	2	3	4	43	48	5	113	85	16	-	12
Samfärdsel	-	3	-	-	3	2	1	-	-	15	20	6	44	35	6	-	3
Handel	3	10	7	-	20	17	-	3	-	7	9	-	36	31	1	-	4
Allm. förvaltningstjänst o. fria yrken ...	-	14	7	-	21	7	9	5	-	7	3	5	36	28	4	-	4
Husligt arbete	-	1	51	-	52	35	12	3	2	-	2	-	54	44	6	-	4
Ospecificerad verksamhet	-	-	4	-	4	2	1	1	-	13	8	4	29	28	-	-	1
Summa	43	28	83	1	154	74	39	26	15	591	654	295	1 694	1 500	161	-	33
Summa män o. kvinnor	1 563	142 1)	2 052	625	3 777	1 415	1 378	702	282	1 562	3 095	976	9 410	6 591	1 812	818	189

Självständiga yrkeslösa o. deras familjemedlemmar

Fjällappar: Män	82	4	31	-	167 2)	6	18	41	102	-	22	14	203	103	52	43	5
Kvinnor	74	5	20	-	157 2)	7	16	38	96	80	27	37	301	165	74	48	14
Skogslappar: Män	43	1	27	-	85 2)	4	12	14	58	-	18	13	119	105	14	-	-
Kvinnor	27	1	11	-	60 2)	1	7	16	36	54	26	20	160	147	13	-	-
Summa män o. kvinnor	226	11	89	-	472 2)	18	53	109	292	134	93	84	783	520	153	91	19

1) Därav 2 medhjälpande familjemedlemmar. 2) Härin ingår ett antal personer, som ej kunnat hänföras till viss socialklass, nämligen: 50 manliga och 58 kvinnliga fjällappar samt 17 manliga och 21 kvinnliga skogslappar.

Hushällstyp Hushållets storlek	Antal hushålls- förest. resp. pers. 4)	Därav								
		ogifta	gifta samboende	föret gifta 5)	under 15 år	15-30 år	30-50 år	50-65 år	över 65 år	
A-hushäll 1) Familjehushäll 2)										
Mänlig fjällapp såsom föreståndare	1 021	45	906	70	-	62	451	315	193	
Kvinnlig " " " " "	138	27	-	111	-	8	39	58	33	
Mänlig skogslapp " " " " "	628	28	555	45	-	61	294	175	98	
Kvinnlig " " " " "	50	10	-	40	-	-	21	19	10	
Summa	1 837	110	1 461	266	-	131	805	567	334	
Därav bestående av:										
2 personer	306	44	189	73	-	45	99	80	82	
3 "	324	25	238	61	-	42	122	77	83	
4 "	349	25	277	47	-	31	171	76	71	
5 "	275	5	243	27	-	7	136	94	38	
6 "	206	6	179	21	-	3	102	71	30	
7 "	142	2	120	20	-	2	72	54	14	
8 "	91	1	81	9	-	-	45	41	5	
9 "	67	1	61	5	-	-	31	29	7	
10 eller flera personer	77	1	73	3	-	1	27	45	4	
Övriga hushäll										
Fjällapp såsom föreståndare	83	70	-	13	-	6	27	37	13	
Skogslapp " " " " "	43	40	-	3	-	5	19	14	5	
Summa	126	110	-	16	-	11	46	51	18	
Därav bestående av:										
2 personer	69	60	-	9	-	6	22	30	11	
3 "	31	29	-	2	-	3	13	10	5	
4 "	19	14	-	5	-	1	7	10	1	
5 eller flera personer	7	7	-	-	-	1	4	1	1	
B-hushäll 3)										
Hustrun fjällapp	160	-	160	-	-	25	67	40	28	
Hustrun skogslapp	132	-	132	-	-	7	64	50	11	
Summa	292	-	292	-	-	32	131	90	39	
Därav bestående av:										
2 personer	55	-	55	-	-	9	17	15	14	
3 "	62	-	62	-	-	15	27	15	5	
4 "	51	-	51	-	-	4	25	13	9	
5 "	33	-	33	-	-	3	20	7	3	
6 "	34	-	34	-	-	1	15	15	3	
7 "	17	-	17	-	-	-	9	7	1	
8 "	7	-	7	-	-	-	1	5	1	
9 "	15	-	15	-	-	-	8	7	-	
10 eller flera personer	18	-	18	-	-	-	9	6	3	
Till lappbefolkningen hörande personer ingående i andra hushäll										
Mänliga fjällappar	138	130	-	8	-	92	10	8	15	13
Kvinnliga fjällappar	203	174	-	29	-	89	49	23	16	26
Mänliga skogslappar	155	153	-	2	-	122	25	5	-	3
Kvinnliga skogslappar	170	165	-	5	-	122	29	12	3	4
Summa	666	622	-	44	-	425	113	48	34	46
Ersamstående till lappbefolkningen hörande personer										
Mänliga fjällappar	180	154	-	26	-	26	78	33	43	
Kvinnliga fjällappar	107	66	-	41	-	19	23	33	32	
Mänliga skogslappar	68	59	-	9	-	13	26	16	13	
Kvinnliga skogslappar	48	37	-	11	-	12	12	9	15	
Summa	403	316	-	87	-	70	139	91	103	

1) A-hushäll = hushäll, där föreståndaren tillhör lappbefolkningen. - 2) Familjehushäll = hushäll, vari ingå samboende makar med eller utan barn, samt andra hushäll, där barn till föreståndaren ingår. - 3) B-hushäll = familjehushäll, bestående av samboende makar, där hustrun men ej mannen tillhör lappbefolkningen. Observera att åldersfördelningen avser mannen, vilken såsom nämns, ej tillhör lappbefolkningen. - 4) I fråga om A- och B-hushäll avses antal hushållsföreståndare, i fråga om övriga personer avses antalet personer. - 5) Här ingår även gifta ej samboende.

Tab. 7. Antal hushållsmedlemmar inom i lappundersökningen ingående familjehushåll ¹⁾,
den 31 december 1945.

Familjeställning	Antal hus- hålls- med- lemmar	Därav till- hörande lappbe- folk- ningen	I hushållen ingå nedanstående antal barn under 18 år						
			0	1	2	3	4	5 eller flera	
Samboende makar									
Familjeföreståndare	m.	1 758	1 466	512	338	321	209	155	222
Därav: fjällappar		911	911	290	166	183	100	79	93
skogslappar		855	555	125	100	99	83	85	93
ej tillhörande lappbefolkningen		292	-	97	72	39	26	21	37
Familjeföreståndarens hustru 2)	kv.	1 758	1 728	512	338	321	209	155	223
Barn under 18 år till familjeförest. eller hans hustru	m.	1 831	1 495	-	162	331	310	326	702
.....	kv.	1 704	1 367	-	141	297	313	286	667
Barn över 18 år till familjeförest. eller hans hustru	m.	912	759	350	158	142	83	74	105
.....	kv.	453	377	157	84	78	40	44	50
Med barn jämställda 3) under 18 år	m.	35	25	-	18	8	4	4	1
.....	kv.	28	20	-	17	6	-	4	1
Med barn jämställda 3) över 18 år	m.	14	8	8	2	2	1	1	-
.....	kv.	6	1	4	1	1	-	-	-
Föräldrar eller svärföräldrar till familjeförest.	m.	24	20	3	6	6	5	2	2
.....	kv.	53	51	10	11	16	5	2	9
Hembiträden eller hushållerskor	kv.	9	7	2	1	1	2	2	1
Övriga hushållsmedlemmar	m.	162	145	53	27	29	21	14	18
.....	kv.	80	63	32	14	12	10	5	7
Summa hushållsmedlemmar	m.	4 736	3 915	926	711	639	633	576	1 051
.....	kv.	4 091	3 614	717	607	732	579	496	956
Därav tillhörande lappbefolkningen	m.	3 918	3 918	784	567	691	533	493	850
.....	kv.	3 614	3 614	680	555	642	495	437	805
Övriga familjer									
Familjeföreståndare	m.	183	183	124	31	12	7	1	8
.....	kv.	188	188	80	49	27	14	8	10
Därav: fjällappar	m.	110	110	74	19	7	4	1	5
skogslappar	kv.	138	138	62	37	17	12	6	4
.....	m.	73	73	50	12	5	3	-	3
.....	kv.	50	50	18	12	10	2	2	6
Barn eller styvbarn under 18 år till familjeförest.	m.	171	156	-	40	42	26	16	47
.....	kv.	172	145	-	36	34	34	20	48
Barn eller styvbarn över 18 år till familjeförest.	m.	270	243	155	48	32	17	9	9
.....	kv.	127	115	69	26	13	5	7	7
Med barn jämställda 3) under 18 år	m.	5	2	-	4	1	-	-	-
.....	kv.	5	3	1	-	1	3	-	-
Med barn jämställda 3) över 18 år	m.	7	5	6	1	-	-	-	-
.....	kv.	1	1	1	-	-	-	-	-
Föräldrar eller svärföräldrar till familjeförest.	m.	7	7	6	-	1	-	-	-
.....	kv.	77	76	73	2	2	-	-	-
Hembiträden eller hushållerskor	kv.	11	4	4	3	1	2	-	1
Övriga hushållsmedlemmar	m.	105	86	79	12	5	4	1	4
.....	kv.	75	70	58	12	3	2	-	-
Summa hushållsmedlemmar	m.	748	682	370	136	93	54	27	68
.....	kv.	656	602	286	126	81	60	35	66
Därav tillhörande lappbefolkningen	m.	682	682	347	125	82	47	22	59
.....	kv.	602	602	274	124	72	53	27	52
Samtliga familjer									
Antal hushållsmedlemmar	m.	5 484	4 600	1 296	847	932	687	603	1 119
.....	kv.	4 747	4 216	1 003	735	813	639	533	1 024
Därav: Norrbottens län	m.	3 865	3 254	843	545	576	526	460	905
.....	kv.	3 411	3 000	660	487	526	478	423	837
Västerbottens län	m.	1 114	889	296	198	263	119	85	153
.....	kv.	916	805	222	162	217	112	69	134
Jämtlands län	m.	433	399	115	79	86	42	54	57
.....	kv.	355	353	90	66	61	49	39	50
Övriga län	m.	82	58	42	25	7	-	4	4
.....	kv.	65	58	31	20	9	-	2	3

1) Dessa familjehushåll omfatta dels familjehushållen bland de i tab. 6 redovisade A-hushållen, dels samtliga i nämnda tabell redovisade B-hushåll. - 2) eller kvinna, med vilken familjeföreståndaren sammanbor. - 3) Fosterbarn, adoptivbarn samt hemmas-
rande barnbarn, vilkas vårdnad ävilar familjeföreståndaren eller hans hustru.

Hustruns ålder resp. giftermålsålder	Männen tillhör lappbefolkningen								Summa	Männen tillhör icke lappbe- folk- ningen
	Männens ålder resp. giftermålsålder									
	Under 25 år	25-30 år	30-35 år	35-40 år	40-50 år	50-60 år	60-70 år	Över 70 år		
Kombination mellan makarnas ålder										
<i>Fjälllappar 1)</i>										
<i>Hustrun tillhör lappbefolkningen</i>										
Under 20 år	-	3	2	-	-	-	-	-	5	2
20 - 25 "	5	17	13	7	2	-	-	-	44	15
25 - 30 "	-	20	34	19	11	1	-	-	85	13
30 - 35 "	1	6	18	39	39	7	-	-	110	16
35 - 40 "	-	2	15	27	63	12	1	1	121	20
40 - 50 "	-	1	2	12	86	88	27	1	217	40
50 - 60 "	-	-	-	-	12	84	65	12	173	26
60 - 70 "	-	-	-	-	2	11	60	24	97	23
Över 70 "	-	-	-	-	-	2	7	40	49	5
Summa	6	49	84	104	215	205	160	78	901	160
<i>Hustrun tillhör icke lappbefolkningen</i>										
<i>Skogslappar 1)</i>										
<i>Hustrun tillhör lappbefolkningen</i>										
Under 20 år	2	4	-	-	-	-	-	-	6	-
20 - 25 "	12	23	8	5	-	-	-	-	48	3
25 - 30 "	-	13	26	8	10	-	-	-	57	16
30 - 35 "	-	1	12	34	16	3	-	-	66	11
35 - 40 "	-	1	2	18	37	7	1	-	66	19
40 - 50 "	-	-	4	11	54	45	9	1	124	40
50 - 60 "	-	-	-	-	9	46	29	6	90	23
60 - 70 "	-	-	-	-	1	2	31	15	49	18
Över 70 "	-	-	-	-	-	-	6	16	22	2
Summa	14	42	52	76	127	103	76	38	528	132
<i>Hustrun tillhör icke lappbefolkningen</i>										
Kombination mellan makarnas giftermålsålder										
<i>Fjälllappar 1)</i>										
<i>Hustrun tillhör lappbefolkningen</i>										
Under 20 år	14	28	14	5	4	-	-	-	65	11
20 - 25 "	52	131	94	38	11	-	-	-	326	60
25 - 30 "	22	106	91	31	23	3	1	-	277	43
30 - 35 "	7	29	32	35	27	1	-	-	131	25
35 - 40 "	2	7	10	15	12	3	-	-	49	11
40 - 45 "	-	-	2	6	17	9	-	-	34	4
Över 45 "	1	-	-	2	7	7	2	-	19	6
Summa	98	301	243	132	101	23	3	-	901	160
<i>Hustrun tillhör icke lappbefolkningen</i>										
<i>Skogslappar 1)</i>										
<i>Hustrun tillhör lappbefolkningen</i>										
Under 20 år	19	32	11	4	1	-	-	-	67	10
20 - 25 "	70	86	46	18	8	1	-	-	229	51
25 - 30 "	14	41	40	17	8	-	-	-	120	40
30 - 35 "	8	15	19	12	7	3	-	-	64	12
35 - 40 "	2	5	4	4	9	1	1	-	26	12
40 - 45 "	-	1	-	3	7	2	-	-	13	4
Över 45 "	-	-	-	1	1	4	2	1	9	3
Summa	113	180	120	59	41	11	3	1	528	132
<i>Hustrun tillhör icke lappbefolkningen</i>										
	5	11	3	5	2	1	-	-	27	-

1) Uppdelningen på fjäll- och skogslappar avser männen, om både makarna eller enbart männen tillhör lappbefolkningen, och hustrun om enbart denna tillhör lappbefolkningen.

Tab. 9. I lappundersökningen ingående samboende makar med barn inom Norrbottens, Västerbottens 17 och Jämtlands län (jämte Idre) efter familjetyp, vigselår och antalet barn under olika tidsperioder, den 31 december 1945.

Familjetyp Vigselår	Antal familjer	Antal barn					Summa	Därav		
		Födda före vigseln	Födda inom 8 månader efter vigseln	Födda inom återstoden av 1:a femårsperioden	Födda inom 2:a femårsperioden	Födda inom efterföljande tidsperiod		hemavarande	avflyttade	döda
Ettbarnsfamiljer										
1941 - 1945	114	25	47	42	-	-	114	110	1	3
1936 - 1940	39	11	8	16	4	-	39	39	-	-
1931 - 1935	21	4	7	8	2	-	21	21	-	-
1926 - 1930	21	3	6	11	1	-	21	19	1	1
1925 o. tidigare	59	4	5	32	9	9	59	46	10	3
Summa	254	47	73	109	16	9	254	235	12	7
Tvåbarnsfamiljer										
1941 - 1945	74	36	32	80	-	-	148	141	-	7
1936 - 1940	59	19	21	61	17	-	118	111	-	7
1931 - 1935	44	14	10	43	19	2	88	85	2	1
1926 - 1930	30	6	14	31	7	2	60	53	5	2
1925 o. tidigare	66	12	8	62	34	16	132	96	24	12
Summa	273	87	85	277	77	20	546	486	31	29
Trebarnsfamiljer										
1941 - 1945	21	19	6	38	-	-	63	62	-	1
1936 - 1940	63	23	19	104	43	-	189	180	1	8
1931 - 1935	39	10	15	49	33	10	117	109	-	8
1926 - 1930	38	6	14	50	30	14	114	103	5	6
1925 o. tidigare	74	6	17	87	62	50	222	162	52	8
Summa	235	64	71	328	168	74	705	616	58	31
Fyrbarnsfamiljer										
1941 - 1945	1	4	-	-	-	-	4	4	-	-
1936 - 1940	35	14	19	71	36	-	140	135	1	4
1931 - 1935	28	6	6	51	36	13	112	107	1	4
1926 - 1930	32	10	12	52	34	20	128	121	2	5
1925 o. tidigare	70	11	18	110	72	69	280	210	44	26
Summa	166	45	55	284	178	102	664	577	48	39
Familjer med minst 5 barn										
1941 - 1945	2	8	1	2	-	-	11	11	-	-
1936 - 1940	23	29	10	51	34	-	124	121	-	3
1931 - 1935	66	42	33	145	112	51	383	351	11	21
1926 - 1930	87	28	37	191	181	212	649	599	8	42
1925 o. tidigare	315	68	98	578	579	1 012	2 335	1 696	488	251
Summa	493	175	179	967	906	1 275	3 502	2 678	507	317
Därav:										
Fembarnsfamiljer	130	38	48	246	183	135	650	537	75	38
Sexbarnsfamiljer	95	36	38	163	153	180	570	458	77	35
Sjubbarnsfamiljer	96	44	34	192	173	229	672	516	99	57
Åttbarnsfamiljer	61	20	19	117	136	196	488	361	70	57
Niobarnsfamiljer	48	12	15	101	102	202	432	298	85	49
Tiobarnsfamiljer	32	7	13	67	78	155	320	244	40	36
Familjer med mer än 10 barn	31	18	12	81	81	178	370	264	61	45
Samtliga familjer ¹⁾										
1941 - 1945	212	92	86	162	-	-	340	328	1	11
1936 - 1940	219	96	77	303	134	-	610	586	2	22
1931 - 1935	198	76	71	296	202	76	721	673	14	34
1926 - 1930	208	53	83	335	253	248	972	895	21	56
1925 o. tidigare	584	101	146	869	756	1 156	3 028	2 110	618	300
Summa	1 421	418	463	1 965	1 345	1 480	5 671	4 592	656	423

1) Med kent barnantal.

18 Tab. 10. Lappbefolkningen efter födelseort och omflyttning, länsvis, den 31 december 1945.

Födelseort Utflyttningsort, flyttningsår och -ålder	Bopingsort den 31 december 1945						Summa	
	Norrbottens län		Västerbottens län		Jämtlands län (jäm- te Idre),	Övriga län 2)		
	Fjäll- lappar	Skogs- lappat	Fjäll- lappar	Skogs- lappar	Fjäll- lappar	Fjäll- lappar		Skogs- lappar
Födda i:								
Norrbottens län	3 479	3 454	74	63	3	42	36	7 151
Västerbottens "	7	34	1 469	312	15	28	2	1 867
Jämtlands " (jämte Idre) ..	1	-	10	-	812	12	-	835
Övriga län inom Sverige	2	4	16	-	31	75	10	138
Norge	93	1	21	-	47	2	-	164
Finland	16	19	-	-	-	-	1	36
Övriga länder	-	1	-	-	1	-	-	2
Summa	3 596	3 513	1 590	375	909	159	49	10 193
Senast flyttade från:								
Norrbottens län	438	136	36	12	1	.	.	623
Västerbottens "	10	17	30	6	15	.	.	78
Jämtlands " (jämte Idre) ..	-	-	2	-	259	.	.	261
Övriga län inom Sverige	5	5	1	-	12	.	.	23
Norge	33	-	-	-	31	.	.	64
Finland	10	3	-	-	-	.	.	13
Övriga länder	3	-	-	-	-	.	.	3
Summa 1)	499	161	69	18	318	.	.	1 065
Darav följande år:								
1941 - 1945	102	58	21	1	91	.	.	273
1936 - 1940	36	22	3	10	65	.	.	136
1931 - 1935	46	25	37	-	33	.	.	141
1926 - 1930	54	14	4	1	52	.	.	125
1921 - 1925	149	13	2	2	22	.	.	188
1916 - 1920	37	8	-	1	33	.	.	79
1911 - 1915	16	7	1	1	8	.	.	33
1906 - 1910	18	2	-	-	5	.	.	25
1901 - 1905	20	7	-	-	2	.	.	29
1900 o. tidigare	21	5	1	2	7	.	.	36
Summa 1)	499	161	69	18	318	.	.	1 065
Varav vid följande ålder:								
Män								
0 - 15 år	80	13	8	3	56	.	.	160
15 - 20 "	20	6	5	1	22	.	.	54
20 - 25 "	12	8	4	1	16	.	.	41
25 - 30 "	17	8	5	1	12	.	.	43
30 - 40 "	38	13	4	-	22	.	.	77
40 - 50 "	22	6	4	-	17	.	.	49
50 - 65 "	13	7	3	-	16	.	.	39
Över 65 "	1	1	-	-	2	.	.	4
Summa 1)	203	62	33	6	163	.	.	467
Kvinnor								
0 - 15 år	58	9	10	1	29	.	.	107
15 - 20 "	11	8	4	5	10	.	.	38
20 - 25 "	69	26	4	4	22	.	.	125
25 - 30 "	59	21	7	-	33	.	.	120
30 - 40 "	60	19	5	1	33	.	.	118
40 - 50 "	23	7	2	-	15	.	.	47
50 - 65 "	13	8	3	1	10	.	.	35
Över 65 "	3	1	1	-	3	.	.	8
Summa 1)	296	99	36	12	155	.	.	596

1) Med känd utflyttningsort och känd flyttningsår. - 2) För "övriga län" finnas endast uppgifter rörande födelseort, men ej rören. de omflyttning.

Tab. 11. Från föräldrahemmet avflyttade barn ävensom döda barn ¹⁾, länsvis, den 31 december 1945. 19

Avflyttade barns inflyttningsort, boningsort och flyttningsålder Döda barns dödsålder	Föräldrarnas boningsort den 31 december 1945								Summa
	Norrbottens län			Västerbottens län			Jämtlands län (jämte Idre)		
	Fjäll- läpp- par 2)	Skogs- läpp- par 2)	Ej till- hörande läppbe- folk- ningen 2)	Fjäll- läpp- par 2)	Skogs- läpp- par 2)	Ej till- hörande läppbe- folk- ningen 2)	Fjäll- läpp- par 2)	Ej till- hörande läppbe- folk- ningen 2)	
Avflyttade barn									
<i>Barnens inflyttningsort</i>									
Norrbottens län	117	122	116	1	1	6	-	-	363
Västerbottens län	4	12	3	42	22	48	1	-	132
Jämtlands län (jämte Idre)	1	-	1	2	-	-	28	5	37
Stockholms stad	5	8	5	2	-	2	1	-	23
Stockholms län	2	2	1	-	-	-	1	-	6
Uppsala län	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Södermanlands län	-	1	1	-	-	-	-	-	2
Östergötlands län	2	-	-	1	-	-	-	-	3
Jönkopings län	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Kronobergs län	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Göteborgs och Bohus län	4	2	-	1	-	-	-	-	7
Älvsborgs län	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Skaraborgs län	1	-	1	-	-	-	1	-	3
Värmlands län	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Örebro län	-	2	2	1	-	1	-	-	6
Västmanlands län	-	-	-	3	-	-	-	-	3
Kopparbergs län (utom Idre)	-	-	-	2	-	-	1	-	3
Gävleborgs län	2	-	-	-	-	-	-	-	2
Västernorrlands län	1	2	1	2	-	2	5	-	13
Norge	1	-	-	-	-	-	2	-	3
Finland	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Ej uppgiven	7	11	17	3	-	3	-	-	41
Summa	148	165	152	61	23	62	40	5	656
<i>Barnens uppgivna boningsort den 31 december 1945</i>									
Norrbottens län	120	122	114	2	1	6	-	-	365
Västerbottens län	2	11	3	42	21	36	2	-	117
Jämtlands län (jämte Idre)	2	-	1	2	-	12	26	5	48
Övriga län inom Sverige	16	20	17	12	1	5	10	-	81
Norge	1	-	-	-	-	-	2	-	3
Finland	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Ej uppgiven	7	11	17	3	-	3	-	-	41
Summa	148	165	152	61	23	62	40	5	656
<i>Barnens ålder vid flyttningen</i>									
0 - 15 år	8	4	3	1	2	1	1	-	20
15 - 20 "	19	31	33	7	3	7	5	-	105
20 - 25 "	49	60	61	19	6	24	11	3	233
25 - 30 "	26	36	27	10	7	17	11	2	136
Över 30 "	21	19	6	9	4	7	11	-	77
Okänd ålder	25	15	22	15	1	6	1	-	85
Summa	148	165	152	61	23	62	40	5	656
<i>Döda barn</i>									
<i>Barnens ålder vid dödsfallet</i>									
0 - 1 år	67	27	15	6	7	1	4	-	127
1 - 2 "	47	19	11	1	2	6	6	-	92
2 - 5 "	22	13	3	1	1	-	3	-	43
5 - 10 "	17	10	4	-	3	-	3	-	37
10 - 15 "	9	8	2	2	1	-	1	-	23
15 - 20 "	8	13	2	5	-	-	2	-	30
20 - 25 "	13	14	3	1	1	-	4	-	36
Över 25 "	10	7	2	3	-	3	8	-	33
Okänd ålder	-	2	-	-	-	-	-	-	2
Summa	193	113	42	19	15	10	31	-	423

1) Redovisningen avser endast barn i sådana aktenkap, där vid folkräkningstidpunkten makarna voro samboende och bosatta inom Norrbottens, Västerbottens eller Jämtlands län (jämte Idre), och där både makarna eller en av dem tillhörde läppbefolkningen. - 2) Fördelningen på fjällläppar, skogsläppar samt "ej tillhörande läppbefolkningen" avser barnen.

till 1945 års folkräkning

1. Län

4. Tillhör lappby.

(Därest hushållet tillhör lappby, utsättes namnet å denna, eljest beteckningen "ej").

2. Församling

3. Gård, lägenhet

5. Hushållsuppgift nr

A. Vuxna personer (födda 1930

1 Nr	2 Hushålls- och familjeställning	3 Fullständigt namn	4 Födelse-		5 Civilstånd ¹⁾ 1945	6 Rensköt- selbe- rätti- gad ¹⁾	7 Rens- kö- tan- de ¹⁾	8 Hemspråk	
			år	dag och månad				Fa- mil- jens	I för- äldra- hem- met
1				/					
2				/					
3				/					
4				/					
5				/					
6				/					
7				/					
8				/					
9				/					
10				/					

Anm. (Här angives samhörighet med annat hushåll, varvid uppgift

B. Hemmavarande barn under 15 år (födda 1931 eller senare).

C. Döda

12 Nr	13 Familje- ställning	14 Förnamn	15 Födelse-		16 Rens- kö- selbe- rätti- gad ¹⁾	17 Lapp- be- teck- ning	18 Nomenklatur	19 Nr	20 Familje- ställning	21 Förnamn
			år	dag och månad						
1				/				1		
2				/				2		
3				/				3		
4				/				4		
5				/				5		
6				/				6		

Anm.

¹⁾ Enligt 1 § 1 mom. renbeteslagen. ²⁾ Endast gemensamma barn inom äktenskap, där döda makarna äro upptagna under Avd. A, redovissas.
Stat. cen. 1947/48 650 + 8 000 ex.

INSTRUKTION

för lappfogdar och lokalombud vid inventeringen av lappbefolkningen den 31 december 1945.

Inledande översikt.

I enlighet med erhållet bemyndigande i Kungl. Maj:ts brev den 17 januari 1947 kommer statistiska centralbyrån att i samband med 1945 års folkräkning göra en inventering av antalet lappar den 31 december 1945. I nämnda brev har Kungl. Maj:t föreskrivit, att länsstyrelserna i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län genom vederbörande lappfogdar samt pastorsämbetena inom de församlingar, där lappbefolkning finnes kyrkobokförd, skola lämna den medverkan vid uppgiftsinsamlingen, som förutsättes i den undersökningsplan, som statistiska centralbyrån utarbetat i samråd med i fråga om lappväsendet sakkunniga personer och med tillgodogörande av erfarenheterna från en tidigare företagen provundersökning.

Enligt den fastställda planen skall räkningen omfatta alla personer, vilka uppfylla ettdera eller bådaderna av följande villkor:

- 1) äro *renskötselberättigade* enligt 1 § i 1928 års renbeteslag.
- 2) använda *lapska* språket som *hemspråk* i familjen eller i föräldrahemmet eller uppfylla båda dessa villkor (för ensamstående person blir *falspråket* avgörande).

I redovisningsmaterialet kommer därjämte, såsom framgår av det följande, att ingå ett fåtal personer, vilka icke tillhöra de båda här ovan angivna kategorierna.

Under medverkan av lappfogdar och pastorsämbeten kommer räkningen att utföras såsom en direktundersökning med anlåtande av särskilda lokalombud. Det är synnerligen angeläget, att här ovan angivna regler strängt iakttagas. Vederbörandes egen uppfattning om ras- eller stamtillhörighet får alltså i detta sammanhang icke bliva avgörande.

Uppgifterna skola lämnas å de formulär, vilka samtidigt med denna instruktion översändas i särskild försändelse. Såsom framgår av det följande, är ett antal av dessa till en del ifyllda (A-blanketter), medan återstående äro blanka (avsedda för B- och C-blanketter).

Den för undersökningen uppgjorda planen förutsätter bl. a. att lappfogden:

- a) tilldelar varje ombud ett bestämt distrikt,
- b) överlämnar till ombudet de för inventeringen avsedda formulären, sedan dessa av lappfogden försetts med de anteckningar, varom efterföljande instruktion ger anvisningar,
- c) samarbetar med lokalombuden på lämpligaste sätt vid formulärens ifyllande,
- d) samlar in och eftergranskar de ifyllda formulären och översänder desamma till statistiska centralbyrån senast den 1 augusti 1947 eller annars på dag, varom särskild överenskommelse träffas.

Riktlinjer för uppgiftsinsamlingen.

Formulärtyper. De översända formulären ha alla samma uppställning men bestå av tre olika typer, vilka skiljas åt genom den understrykning av resp. bokstavsbeteckningarna A, B och C, som finnes gjord å rad 7 i formulärets rubrik.

A-formulären utgöras av blanketter, som till vissa delar redan äro ifyllda av statistiska centralbyrån. Dessa formulär upptaga 1) personer som i till centralbyrån insända utdrag ur församlingsboken för den 31 december 1945 betecknats såsom lappar och därutöver i vissa fall personer utan sådan beteckning, nämligen 2) sådana som tillhöra hushåll, där hushålls föreståndaren eller hans hustru uppgivits vara lappar. För personer tillhörande grupp 2) härovan är namnet understruket. Avsikten med översändandet av dessa A-formulär är huvudsakligen, att de skola tjäna till *vägledning* vid inventeringen av lappbefolkningen. Såsom en första arbetsuppgift inträder för vederbörande lappfogde att undersöka, i vad mån de å dessa formulär upptagna personerna - antingen de betecknats som lappar eller icke (i senare fallet med namnet understruket) - uppfylla villkoret att vara *renskötselberättigade* samt att i formulärets kol. 6 och 16 verkställa den anteckning därom, vartill granskningen leder. Det lokala ombudet har därefter att undersöka *språktillhörigheten* för dessa personer (gäller icke barn under 15 år) och i kol. 8 införa uppgift om hemspråket, dels det inom familjen brukliga eller, där person icke redovisas såsom familjemedlem, det gängse talspråket, dels det hemspråk, som användes i vederbörandes föräldrahem. Personer, som vid den här beskrivna granskningen befinnas icke tillhöra vare sig de renskötselberättigade eller dem, som i endera eller bådadera av delkolumnerna till kol. 8 betecknats såsom lapsktalande, förses av ombudet i kol. 9 (för barn under 15 år i kol. 17) med beteckningen 0, och några ytterligare uppgifter beträffande dessa (kol. 10, 11 och 18) behöva icke införskaffas och införas å formuläret.

För övriga å A-formulär upptagna personer (samtliga utan 0-beteckning i kol. 9 och 17) ankommer det på vederbörande lappfogde och lokalombud att enligt i det följande lämnade närmare anvisningar införskaffa uppgifter till de rader och kolumner, som icke redan äro ifyllda av statistiska centralbyrån. Såsom regel är det sistnämnda fallet beträffande raderna 1-3 och 7-9 i rubriken samt kol. 2-5 och 13-15 i tabelluppställningen. Kol. 11, 18 och 28 äro avsedda att användas av statistiska centralbyrån vid den statistiska bearbetningen. Såsom komplement till vad som ovan anförts om blankettens ifyllande förutsattes i övrigt, att lappfogden, där icke annan överenskommelse träffas mellan honom och ombudet, svarar för ifyllandet av rad 4 i rubriken samt kol. 6, 7, 9, 10 (senare hälften), 16, 17, 23 och 24 i tabelluppställningen, medan ombudet svarar för raderna 5 och 6 i rubriken samt kol. 8, 10 (förra hälften), 20-22 och 25-27 i tabellen. I avseende på kol. 10 samt 20-22 och 25-27 torde det därvid såsom regel bliva erforderligt för ombudet att hänvända sig till pastorsämbetet för införskaffandet av uppgifterna. Bokföringsorten i kol. 27 kan givetvis i vissa fall bereda svårigheter att besvara.

B-formulären utgöras av blanketter, å vilka typbeteckning (B) utsättes av lappfogden. Å dessa formulär skall denne taga upp sådana till distriktet hörande personer, som enligt för honom tillgängliga handlingar äro *renskötselberättigade* men icke ingå bland de å A-formulären upptagna personerna. Beträffande hushåll, vari ingå en eller flera renskötselberättigade personer, följas nedan angivna regler. Förutom de rader och

kolumner (jfr det föregående), som det beträffande A-formulären åvilar lappfogden att ifylla, har denne att å B-formulären, i den omfattning uppgifter för honom äro tillgängliga, införa de anteckningar, som å A-formulären meddelats av statistiska centralbyrån och som för ombuden kunna vara erforderliga för den fortsatta identifieringen. Återstående uppgifter ankommer det på ombudet att införskaffa och meddela.

Härvid undantagas dock, förutom rad 9 i rubriken och kol. 11, 18 och 28 i tabelluppställningen, i allmänhet också (se det följande) kol. 2, 5 och 13 i denna uppställning; rörande de sistnämnda kolumnerna kunna uppgifterna som regel hämtas från centralbyråns eget material. Att observera i detta sammanhang - och även beträffande C-formulären - är bl. a., att ombudet har att från pastorsämbetet införskaffa uppgift jämväl till rad 8 i rubriken (uppslag i församlingsboken), detta för att identifieringen av uppgifterna i centralbyråns material enklare skall kunna ske.

C-formulären utgöras liksom B-formulären av blanketter, på vilka statistiska centralbyrån icke gjort någon som helst anteckning. De märkas som regel av ombudet med typbeteckningen (C) på rad 7 i rubriken. C-formulären äro avsedda för registreringen av sådana till distriktet hörande personer, för vilka lapska språket utgör hemspråket inom familjen - för ensamstående gängse talspråket - eller utgjort hemspråket i föräldrahemmet, eller för vilka båda dessa villkor äro uppfyllda, men som ej finnas upptagna å de av lappfogden till lokalombudet översända A- och B-formulären. Det ankommer på ombudet att med anlitande av egen personkännedom och andra källor verkställa efterforskning av sådana personer samt att å de översända C-formulären införa uppgifter om dessa. Liksom beträffande B-formulären undantagas härvid för centralbyråns anteckningar rad 9 i rubriken och kol. 2, 5, 11, 13, 18 och 28 i tabelluppställningen. Beträffande resp. rad 4 samt kolumnerna 6, 7, 9, 10 (senare hälften), 16-17 och 23-24 ombesörjes uppgiftslämnandet av lappfogden, sedan denne från ombudet i retur erhållit de översända A-, B- och C-formulären. Hushåll, vilka icke upptagits på A-formulär, men vilka omfatta såväl renskötselberättigade personer som personer med lapska som hemspråk, skola redovisas på B-blanketter.

Redovisningssättet m.m. Uppgifterna skola redovisas hushållsvis på så sätt, att personer, som tillhöra ett och samma hushåll, skola upptagas på gemensam blankett. Till ett hushåll räknas förutom hushållsföreståndaren och hans familjemedlemmar även hos honom anställda tjänare och andra inneboende, som åtnjuta kost hos honom eller eljest ingå i hushållsgemenskapen. Såsom hushållsföreståndare i ett äktenskap, där båda makarna sammanbo, räknas mannen och i övriga hushåll den, som i första hand kan anses svara för hushållets angelägenheter. Personer, som icke ingå i hushåll, redovisas var för sig å särskild blankett.

Innebor en familj hos annan familj (t.ex. en gift son eller dotter, som med familj innebor hos sina föräldrar) räknas vardera familjen såsom fristående och redovisas å skilda blanketter. Å särskilt anvisad plats å formuläret (Anm. under avd. A) bör i sådana fall anmärkas, att familjerna bilda hushållsgemenskap, varjämte, om inbördes släktskapsförhållande mellan familjerna föreligger, arten av detta anges. En ogift dotter med utomäktenskapligt barn, som innebor hos sina föräldrar, eller en tjänarinna, som med eget eller egna barn ingår i ett hushåll, räknas icke såsom självständig familj utan upptages på hushållsföreståndarens blankett.

Beträffande regeln att ett hushålls medlemmar skola upptagas å samma blankett

är följande att särskilt iakttaga.

Tillhör *hushållsföreståndaren* den grupp av personer, som i kol. 6 erhållit beteckning såsom renskötselberättigade eller i endera eller bådadera av delkolonnerna till kol. 8 betecknats såsom lapsktalande (i det följande benämnd grupp L), upptagas *samtliga* hushållsmedlemmar å blanketten, oavsett om någon eller några av medlemmarna icke tillhöra grupp L (0-beteckning i kol. 9). Hushållet motsvarar den hushållstyp, som finnes angiven å rad 6 a) i rubriken (lapphushåll). Detta gäller även t.ex. sådant fall, där hushållsföreståndaren är änka tillhörig grupp L.

Tillhör *hustrun* men ej mannen i bestående äktenskap grupp L, upptagas mannen och hustrun samt deras hemmavarande barn å blanketten, oavsett vilken beteckning som tillkommer dem i kol. 9 och 17, men inga andra hushållsmedlemmar, såvida dessa ej tillhöra grupp L. Hushållstypen motsvarar den under b) å rad 6 angivna (annat flerpersonshushåll).

Vid annan form för hushållsgemenskap, d.v.s. det fall då en (ej hustru) eller flera personer tillhörande grupp L ingå i ett hushåll, vars föreståndare *icke* tillhör nämnda grupp, upptagas *endast de medlemmar å formuläret, vilka ingå i grupp L. I redovisningen å rad 6 räknas dessa personer till grupp c).*

Slutligen tillkommer det fall, då en person tillhörande grupp L, är helt fristående från hushållsgemenskap, i vilket fall han upptages ensam å formuläret, grupp d) å rad 6.

För de inom statistiska centralbyrån upprättade A-formulären ha redovisningsprinciperna här ovan följts, varvid likväl förutsatts, att ändringar av personförteckningarna sedermera kunna komma att ske, då dessa formulär upprättats enbart med ledning av pastors anteckningar om lappstam i församlingsboken. Det är emellertid angeläget, att vid de av lappfogden resp. ombudet upprättade B- och C-formulären redovisningen efter hushåll sker i enlighet med de riktlinjer, som i det föregående skisserats.

Räkningsdatum m.m. Uppgifterna skola avse ställningen den 31 december 1945. Detta innebär bl. a., att under åren 1946 och 1947 födda barn icke skola medtagas i redovisningen, medan däremot personer, som avlidit efter nyssnämnda räkningsdatum, skola ingå i denna. I fråga om flyttningarna är att observera, att personer, som flyttat under åren 1946 och 1947, skola redovisas inom det hushåll och distrikt samt den församling, där de voro bokförda den 31 december 1945. Det ankommer på ombudet, att beträffande under år 1946 eller 1947 inflyttad person tillhörande grupp L underrätta lappfogden, som ombesörjer att redovisningen av ifrågavarande person eller personer sker inom det distrikt, till vilket vederbörande hörde den 31 december 1945. För redovisningen av flyttningar, som skola upptagas under avdelning C å formuläret, gälla särskilda regler (se det följande).

En sammanlagd tid av *c:a 4 månader*, räknat från tidpunkten för formulärens översändande från statistiska centralbyrån till lappfogden, har anslagits för den uppgiftsinsamling, granskning och revision, som ankommer på lappfogden och ombudet att gemensamt verkställas. Centralbyrån utgår ifrån, att *dessa träffa sådan överenskommelse* inbördes, att en med hänsyn till arbetsuppgifternas omfattning lämpligt avvägd uppdelning av den anslagna tiden dem emellan kommer till stånd.

Formulärets detaljinnehåll. Formulärets tabelluppställning upptager tre olika av-

delningar, A, B och C. Under A och B skall redovisning ske av hushållets *hemmavarande* medlemmar, varmed avses medlemmar, som voro kyrkobokförda tillsammans den 31 december 1945. Därvid upptagas under A vuxna medlemmar (födda 1930 eller tidigare), medan B gäller redovisningen av minderåriga (födda 1931 eller senare). Redovisningen av de sistnämnda rör såväl barn till hushållsföreståndaren och hans hustru (gemensamma eller endera kontrahentens) som barn till annan under A upptagen hushållsmedlem (t.ex. barn till en ogift dotter eller till en tjänarinna). Uppmärksamma dock i detta sammanhang i det föregående givna regler för redovisningen av tvåfamiljshushåll.

Avdelning C är avsedd för en specialredovisning av döda och ej hemmavarande gemensamma barn (vuxna och minderåriga) inom äktenskap, där båda makarna äro upptagna under avd. A. Såsom makarnas *gemensamma* barn räknas alla helsyskon, antingen de fötts före eller efter det föräldrarna ingått äktenskap. Däremot medtagas icke faderns eller moderns barn i annan förbindelse, liksom icke heller andra personers barn, vilka kunna hava tillhört hushållet tidigare. Oavsett den redovisning, som i detta sammanhang sker av barn, som flyttat från föräldrahemmet och icke längre äro kyrkobokförda tillsammans med föräldrarna, ingår i undersökningsplanen, att dessa barn i likhet med övriga personer erhålla sin egentliga redovisning under den bokföringsort (raderna 1-3 i rubriken) och det hushåll, dit de den 31 december 1945 hörde i kyrkobokföringshänseende.

I fråga om de detaljuppgifter, som skola meddelas å formuläret, är följande särskilt att iakttaga.

Å rad 3 (gård, lägenhet) i rubriken bör som regel angivas den bostadsbeteckning under vilken hushållet är bokfört i församlingsboken. - Å rad 5 (hushållningsuppgift nr ...) numererar ombudet efter avslutat arbete samtliga till distriktet hörande A-, B- och C-formulär i löpande följd, varvid ordningen bör rätta sig efter uppslaget i församlingsboken (rad 8). Vid tvåfamiljshushåll användes dubbelbeteckning (t.ex. 5 a, 5 b). Skulle efter granskningens avslutande något A-formulär finnas uteslutande upptaga personer, som ej tillhöra grupp L, verkställs ej någon numrering av blanketten. - Å rad 6 anger ombudet genom understrykning, vilken hushållstyp de å blanketten upptagna personerna i enlighet med i det föregående angivna principer tillhöra. - Beträffande rad 8 är att observera, att beträffande B- och C-formulären uppgift måste införskaffas från pastorsämbetet. - Rad 9 ifylles av statistiska centralbyrån.

Som regel bör vid namnredovisningen i kol. 3 i tabelluppställningen hushållsföreståndaren upptagas först. Av i det föregående lämnade anvisningar framgår, vilken hushållsmedlem som i allmänhet bör räknas såsom sådan. I tveksamma fall ha å de översända A-formulären vid urvalet av hushållsföreståndare hänsyn tagits till om yrkesverksamhet utövats och personen i fråga befunnit sig i arbetsför ålder.

Uppgifterna om hushålls- och familjeställning i kol. 2 å B- och C-formulären behöva i allmänhet icke ifyllas av ombudet, då ställningen i detta avseende framgår av församlingsboksutdraget, och uppgifterna sedermera kunna överföras till formulären i samband med identifieringen av materialet i centralbyrån. Vad här sagts gäller även i fråga om kol. 13, dock att beträffande minderåriga barn till annan hushållsmedlem än hushållsföreståndaren (och hans hustru) anteckning härom göres i kol. 13 (exempelvis antecknas s 7 för en son till en tjänarinna, som är upptagen under nr 7, avdel-

ning A).

För säkerställande av identifieringen bör i fråga om B- och C-formulären *kol. 4*, liksom även *kol. 15 och 22*, om möjligt ifyllas av lappfogden, resp. ombudet. *Kol. 5* ifylles av statistiska centralbyrån.

I fråga om *kol. 6, 16 och 23* användes följande beteckningssätt: renskötselberättigad = 1; ej renskötselberättigad = 0. Beteckningen 0 i dessa kolumner erhålla sålunda alla, som ej tillhöra grupp L, ävensom personer, vilka föras till grupp L endast på grund av språkskäl. - Beteckningssättet i *kol. 7* är följande: renskötande lapp = 1; ej renskötande lapp = 0; annan person 2. Som renskötande böra angivas alla, vilka uppfylla något av följande villkor:

1) hushållsföreståndare, som själv eller genom medlemmar av sitt hushåll driver renskötsel,

2) dennes familjemedlemmar i den mån de icke kunna hänföras till helt annan näringsgren, t.ex. vuxen son eller dotter, som ägnat sig åt annat yrke,

3) enstaka personer, t.ex. en såsom renvaktare anställd person, som på mera stadigvarande sätt deltagar i renskötseln utan att ingå under grupp 1) eller 2).

Då det vidare är önskvärt att kunna avskilja de personer, vilka verkligen *aktivt deltaga i renskötsel*, icke endast äro "renskötande" i lagens mening, böra dessa personer utmärkas med t.ex. en stjärna efter ettan i avd. A, kol. 7, alltså "1*". På anmärkningsraden mitt på formuläret angives i dessa fall t.ex.: *Deltager aktivt i renskötsel.

Med hemspråk i *kol. 8* avses det språk, som familjemedlemmarna tala sinsemellan. För hushållsmedlem, som ej är familjemedlem, anges i *första* kolumnen det egna tal-språket. Med föräldrahemmet avses i varje särskilt fall vederbörande hushållsmedlems föräldrahem. För barn behöva uppgifter om språket ej lämnas, därest endera eller bådaddera av föräldrarna samtidigt äro upptagna. I annat fall användes t.ex. anmärkningsraden längst ned på blanketten. Det bör observeras, att språk, som talas endast i ringa utsträckning vid sidan av det egentliga (huvudsakliga) hemspråket, ej skall bokföras. Följande beteckningssätt användes: lapska språket = 1; svenska språket = 2; finska språket = 3; norska språket = 4.

För samtliga personer tillhörande grupp L, som jämte tillhörande barn omfattar dels alla personer som i *kol. 6, 16 och 23* erhållit beteckningen 1 (renskötselberättigade), dels därutöver ej renskötselberättigade personer, som i endera eller bådaddera av delkolumnerna till *kol. 8* erhållit beteckningen 1 (lapska språket), skall lappfogden i *kol. 9 och 17* samt om möjligt även *kol. 24* verkställa anteckning om de äro att anse såsom fjällappar eller skogslappar. Fjällapp betecknas härvid med 1 och skogslapp med 2. Skulle av någon anledning för sådan person tillhörighet till endera av dessa båda grupper ej kunna angivas, bör orsaken härtill meddelas under "Anm." längst ned på blanketten. Personer, som ej tillhöra grupp L, äsättas i *kol. 9, 17 och 24* beteckningen 0 (jämför det föregående). Det bör särskilt beaktas, att vid denna inventering intet som helst avseende fästes vid sådana begrepp som ras och stamtillhörighet. Såsom "lappar", alltså grupp L, räknas i stället enligt ovanstående alla personer, vilka äro renskötselberättigade eller hava lapska som tal-språk i familj eller föräldrahem. Personer, vilka eventuellt själva räkna sig som lappar men icke uppfylla dessa villkor, föras alltså icke till grupp L, medan t.ex. svenska kvinnor, vilka ge-

nom giftermål blivit renskötselberättigade, tillhöra denna grupp och därför skola tilldelas lappbeteckning "1" eller "2" i kol. 9.

I fråga om kol. 10 åvilar uppgiftsskyldigheten beträffande de två första uppgifterna (församling och år) ombudet, som i många fall torde behöva vända sig till pastorsämbetet för införskaffandet av uppgifterna. För varje inflyttad person tillhörande grupp L är uppgift erforderlig angående den församling, varifrån sista flyttningen ägt rum och året för denna flyttning. Rör sista flyttningen inflyttning från annat land, anges detta (t.ex. Norge).

Har person tillhörande lappby (rad 4 i rubriken) inflyttat från annan lappby, antecknar lappfogden på vederbörlig plats i kol. 10 den lappby, varifrån sista flyttningen ägt rum och året för denna flyttning.

Beträffande kol. 20-27 torde ombudet i många fall få vända sig till Pastorsämbetet för införskaffandet av uppgifterna. Med kol. 26 åsyftas att erhålla uppgift, om från vilket år vederbörande person upphörde att i kyrkobokföringshänseende tillhöra föräldrarnas hushåll, oavsett om flyttningen ägt rum inom församlingen eller till annan församling.

Intill den 19 oktober 1949 har offentliggjorts:

Sveriges officiella statistik.¹

(Fullständig förteckning över samtliga i denna serie ingående berättelser finnes i *Statistisk årsbok*).

Folkmängden och dess förändringar, av statistiska centralbyrån.

Folkräkningen: 1910: I—IV; 1920: I—V; 1930: I—IX; 1940: I—III; 1945: I, II: 1—3, III: 1—3, IV. (Litt. A.)

Särskilda folkräkningen 1935/36: I—VIII.

Folkmängden inom administrativa områden: åren 1910—1948. (Litt. A.)

Befolkningsrörelsen: åren 1911—1945; översikt för 1901—1910; 1911—1920; 1921—1930; 1931—1940. (Litt. A.)

Ut- och invandring: åren 1911—1938. (Litt. A.)

Dödsorsaker: åren 1911—1945.

Dödlighets- och livslängdstabeller för årtiondena 1901—1910; 1911—1920; 1921—1930; 1931—1940.

Hälsa- och sjukvård.

Allmän hälsa- och sjukvård, av medicinalstyrelsen: åren 1911—1946. (Litt. K.)

Det civila veterinärväsendet, av medicinalstyrelsen: åren 1916—1946.

Sinnessjukvården i riket, av medicinalstyrelsen: åren 1911—1939. (Litt. K.)

Hälsa- och sjukvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse: åren 1911—1930.

Hälsa- och sjukvård vid armén samt flygvapnet, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse och flygstyrelsen: åren 1931—1936 (betr. flygvapnet i årg. 1931 även uppg. för tiden $\frac{1}{7}$, 1926—³¹/₁₁, 1930).

Hälsa- och sjukvård vid armén och flygvapnet samt veterinärvård vid armén, av arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse, chefen för flygvapnet och överfältveterinären: åren 1937—1942.

Hälsa- och sjukvården vid marinen, av marinöverläkaren: åren 1911/1912—1942.

Hälsa- och sjukvård vid försvarot och veterinärvård vid armén, av försvarets sjukvårdsförvaltning och överfältveterinären: åren 1943—1944.

Hälsa- och sjukvård vid försvarot, av försvarets sjukvårdsförvaltning: åren 1945—1947.

Veterinärvård vid armén, av överfältveterinären: åren 1945—1947.

Lantmäteri, av lantmäteristyrelsen: åren 1911—1947. (Litt. O.)

Jordbruk och bönor, av statistiska centralbyrån.

Jordbruk och boskapsskötsel: åren 1913—1937, 1940—1948. (Litt. N.)

Årsväxten, preliminär redogörelse: åren 1911—1948. (Litt. N.)

Nöjerihantering: åren 1913—1939.

Fiske: åren 1914—1947.

Jordbruksräkningen: åren 1927, 1932, 1937 och 1944.

Arealinventeringen, kreatursräkningen och trädgårdsinventeringen år 1943.

Arealinventeringen och kreatursräkningen år 1945.

Skogshushållning.

Domänverket, av domänstyrelsen: åren 1922—1947.

Det enskilda skogsbruket, av skogstyrelsen: åren 1942—1947.

Industri och bergshantering, av kommerskollegium.

Industri: åren 1911—1946. (Litt. D.)

Bergshantering: åren 1911—1947. (Litt. C.)

Sveriges utbyggda vattenkraft år 1930, specialundersökning.

Handel, av kommerskollegium: åren 1911—1947. (Litt. F.)

Sjöfart, av kommerskollegium: åren 1911—1947. (Litt. E.)

Lotsverket, av lotsstyrelsen: åren 1911—1947. (Litt. T.)

Allmänna väg- och vattenbyggnader, av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen: åren 1911—1939. (Litt. S.)

Järnvägar, av järnvägsstyrelsen.

Statens järnvägar: åren 1911—1947. (Litt. L.)

Bihang: Vagnlastgodstrafiken å statens järnvägar: åren 1913, 1916, 1919, 1924, 1929, 1934, 1937. (Litt. L.)

Allmän järnvägsstatistik: åren 1911—1947. (Litt. L.)

Postverket, av generalpoststyrelsen: åren 1911—1947. (Litt. M.)

Telefon och telegraf, av telegrafstyrelsen: åren 1911—1943. (Litt. L.)

Telefon, telegraf och radio, av telegrafstyrelsen: åren 1944—³⁰/₁₀₄₈.

Statens vattenfallsverk, av vattenfallsstyrelsen: åren 1920—1948.

¹ Littera nedan avse serier i Bidrag till Sveriges officiella statistik.

Sparbanker.

Allmän sparbanksstatistik, av statistiska centralbyrån: åren 1911—1947. (Litt. Y: I.)

Försäkringsväsen.

Allmänna pensionsförsäkringen, av pensionsstyrelsen: åren 1918—1936.

Folkpensioneringen: åren 1937—1938. (Forts. på Allmänna pensionsförsäkringen.)

Riksförsäkringsanstalten, av anstalten: åren 1911—1947.

Registrerade sjukkassor, av socialstyrelsen: åren 1911—1930.

Erkända sjukkassor, av pensionsstyrelsen: åren 1938—1947.

Enskilda försäkringsanstalter, av försäkringsinspektionen: åren 1912—1946.

Olycksfall i arbete,* av socialstyrelsen: åren 1910—1917; av riksförsäkringsanstalten åren 1918—1945 (jämfte reviderade sammandrag 1918—1922, 1923—1928, 1929—1933, 1934—1938; 1939—1943).

Arbetsmarknad samt arbets- och löneförhållanden,* av socialstyrelsen.

Arbetsinställelser och kollektivavtal samt förlikningsmännens verksamhet: åren 1923—1938.

Arbetslösheten inom fackförbunden samt därmed sammanhängande bestämmelser i förbundsstadgar och kollektivavtal (utgiv. 1931).

Lönestatistik årsbok för Sverige: årg. 1929—1947.

Skogsbygdens arbets- och levnadsvillkor: I—II (utgiv. 1937—1938).

Undersökning rörande löneläget och lönevariationerna inom jordbruket 1935—1936.

Undersökningar rörande vissa arbetstidsförhållanden inom bagerinäringen samt hotell- och restaurangnäringen (utgiv. 1938).

Arbetstidsförhållandena inom detaljhandeln (utgiv. 1933).

Undersökningar rörande arbetstidsförhållanden och lönevillkor för privatanställda (utgiv. 1938).

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetets område (utgiv. 1936).

Arbetsförhållandena inom det husliga arbetet å landsbygden (utgiv. 1939).

Anställnings- och avlösningsförhållandena för lägre personal i allmän tjänst (utgiv. 1931).

Inresta utlänningar åren 1938 och 1939.

Priser och konsumtion,* av socialstyrelsen.

Detaljpriser och indexberäkningar: åren 1913—1930.

Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914: I—III.

Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll under krisåren 1914—1918.

Levnadskostnaderna på landsbygden i Sverige vid år 1920.

Levnadskostnaderna i städer och industriorter omkring år 1923.

Levnadsvillkor och hushållsvanor i städer och industriorter omkring år 1933.

Hushållsbudgeter och livsmedelskonsumtion i städer och tätorter 1940—1942.

Byggnadsverksamhet och bostadsförhållanden,* av socialstyrelsen.

1912—14 års allmänna bostadsräkningar: I—II.

Allmänna bostadsräkningen år 1920.

Hysesräkningen år 1924: I och II; 1926.

Allmänna bostadsräkningen år 1933 och därmed sammanhängande undersökningar.

Byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen: åren 1912—1920. (Seriens fortsättning ingår i Sociala meddelanden.)

Byggnadsverksamheten i Sverige: åren 1937—1947.

Socialvård.

Fattigvården, av statistiska centralbyrån: åren 1918—1935; av socialstyrelsen: åren 1936—1946. (Litt. U.)

Samhällets barnavård, av statistiska centralbyrån: åren 1928, 1931, 1934; av socialstyrelsen: åren 1937, 1940, 1943. (Litt. U.)

Ekonomiska och ideella föreningar,* av socialstyrelsen.

Kooperativ verksamhet i Sverige: åren 1908—1946.

Inkomst och förmögenhet, av statistiska centralbyrå.

Skattetaxeringarna: åren 1922—1943.

Skattetaxeringarna samt inkomstfördelningen inom yrkesgrupper: taxeringsåren 1944—1948.

Rättsväsen, av statistiska centralbyrån.

Domstolarnas och de exekutiva myndigheternas verksamhet: åren 1913—1918, 1921—1944. (Litt. B.)

Brottsligheten: åren 1913—1945. (Litt. B.)

Olyckor vid trafik med motorfordon åren 1935—1938. (Årg. 1935 = Statistiska meddelanden.

Ser. A. Bd V: 2. Fortsattes av: Vägtrafikolyckor.)

Vägtrafikolyckor åren 1939—1947. (Forts. på: Olyckor vid trafik med motorfordon.)

Fångvården, av fångvårdsstyrelsen: åren 1911—1947. (Litt. G.)

* Dessa publikationer ha tidigare (t. o. m. 1947) förts under den gemensamma rubriken "Socialstatistik". För vinnande av större överskådlighet har denna rubrik numera uppdelats i de här angivna rubrikerna.

Undervisning, av skolöverstyrelsen där ej annat anges.

Det högre skolväsendet: läsåren 1927/1928; 1935/1936 jämte översikt för läsåren 1928—1935.

Läroarbetsutbildningen, av ecklesiastikdepartementet: läsåren 1916/1917—1919/1920; av skolöverstyrelsen: 1920/1921, 1921/1922, 1927/1928, 1928/1929—1938/1939.

Yrkesundervisningen: åren 1919—1922; 1928/1929; 1936/1937 jämte översikt för läsåren 1929—1936.

Allmänna val, av statistiska centralbyrån.

Riksdagsmannavalen: åren 1909—1944. (Litt. R.)

Kommunala valen: åren 1910, 1920, 1922/1923, 1926/1927, 1930/1931, 1934/1935, 1938, 1942, 1946.

Finanser.

Acciapliktiga näringar, av kontrollstyrelsen: åren 1911/1912—1947/1948. (Litt. V.)

Rusdrycksförsäljningen m. m., av kontrollstyrelsen: åren 1923—1947.

Kommunernas finanser, av statistiska centralbyrån: åren 1918—1945, 1946: I. (Litt. U.)

Statistiska meddelanden.

Ser. A. Tillfälliga statistiska undersökningar, av statistiska centralbyrån där ej annat anges.

Band IV: 1. Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1916—1923; 2. Brödsädsförbrukningen vid vissa mindre jordbruk (utgiv. 1928); 3. Förskingrings- och trolöshetsbrotten åren 1921—1927; 4. Undersökning angående mejerihanteringen (utgiv. 1930); 5. Svinräkningen den 15 sept. 1930; 6. Inventeringen av vete och råg den 1 febr. 1931; 7. Svinräkningen den 15 sept. 1931; 8. Kyrkofullmäktigvalen år 1931; 9. Svinräkningen den 15 sept. 1932; 10. 1931 års företagsräkning, av kommerskollegium. Band V: 1. Undersökning angående foderförsörjningen åren 1935—36; 2. Olyckor vid trafik med motorfordon år 1935; 3. Jordbrukets skuldsättning år 1933; 4. Pälldjursräkningen den 15 sept. 1937; 5. Jordbrukskassorna och centralkassorna för jordbrukskredit åren 1924—1937; 6. Undersökning angående skogsavverkningen år 1937; 7. Pälldjursräkningen den 30 sept. 1939; 8. Den animaliska produktionen år 1937/1938. Band VI: 1. Priser och taxeringsvärden å jordbruksfastigheter $\frac{1}{10}$, 1938— $\frac{100}{100}$, 1944; 2. Pälldjursräkningen den 30 sept. 1945; 3. Brottslighetens utveckling åren 1913—1947.

Ser. C. Månadsstatistik över handeln, av kommerskollegium: åren 1913—1939, 1941—1948; 1949: 1—8.

Ser. D. Järnvägsstatistiska meddelanden, av järnvägsstyrelsen: åren 1912—1948; 1949: 1—7.

Ser. E. Uppgifter om bankerna, av bankinspektionen: åren 1912—1948; 1949: 1—9.

Ser. F. Sociala meddelanden, av socialstyrelsen (kommerskollegii avdelning för arbetsstatistik) åren 1912—1948; 1949: 1—9.

Statistisk årsbok för Sverige, *Annuaire statistique de la Suède*, av statistiska centralbyrån: årg. 1914—1949.

Årsbok för Sveriges kommuner, av statistiska centralbyrån: årg. 1918—1949.

